

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

ความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตร
ของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร

THE TRAINING NEEDS OF BANGKOK METROPOLIS FARM - WOMEN
GROUP MEMBERS FOR AGRICULTURAL AND
HOME ECONOMICS WORKS.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร
บัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
พ.ศ.2542

ISBN 974-622-516-2

เลขหม.....
เลขทะเบียน..... 33387
วัน, เดือน, ปี..... 2 ส.ค. 2542

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่หอสมุดกลางให้บริการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่าในรูปแบบใดทางหนึ่ง หอสมุดกลางขอสงวนสิทธิ์ในการตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

**THE TRAINING NEEDS OF BANGKOK METROPOLIS FARM - WOMEN
GROUP MEMBERS FOR AGRICULTURAL AND
HOME ECONOMICS WORKS**

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF SCIENCE PROGRAM IN AGRICULTURAL EDUCATION
SCHOOL OF GRADUATE STUDIES
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG**

1999

ISBN 974-622-516-2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

COPYRIGHT 1999

SCHOOL OF GRADUATE STUDIES

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตร ของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร
นักศึกษา	นายบำรุง ศรีทองใส
รหัสประจำตัว	38063317
ปริญญา	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	ครุศาสตร์เกษตร
พ.ศ.	2542
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีรวรรณ ศิริวรรณ
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม	อาจารย์วันที โชติสกุล อาจารย์ศศิธร จารุสมบัติ

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพพื้นฐานด้านเศรษฐกิจและสังคมบางประการของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ศึกษาปัญหาการประกอบอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตร และความต้องการฝึกอบรมการประกอบอาชีพการเกษตร และเคหกิจเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ใน 8 ด้าน คือ ด้านการเพาะปลูกพืช ด้านการเลี้ยงสัตว์และการประมง ด้านการแปรรูปผลผลิตการเกษตรและการถนอมอาหาร ด้านการใช้และการบำรุงรักษาเครื่องมือการเกษตร ด้านการประดิษฐ์และการผลิตเพื่อหารายได้พิเศษ ด้านการตลาดและธุรกิจเกษตร ด้านความรู้ความเข้าใจในการเป็นผู้นำการเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชนและการส่งเสริมเผยแพร่ความรู้ต่างๆ แก่ชุมชน และด้านการสงวนและรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2541 จำนวน 26 กลุ่ม ทั้งหมด 414 คน กลุ่มตัวอย่าง กำหนดร้อยละ 50 รวม 210 คน ใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และการจัดลำดับ

ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานครมีอายุเฉลี่ย 48.05 ปี และสมรสแล้ว (ร้อยละ 83.33) นับถือศาสนาพุทธ (ร้อยละ 78.57) มากกว่าครึ่งมีระดับการศึกษาขั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (ร้อยละ 61.91) มีรายได้เฉลี่ยจากการเกษตรต่อปีเฉลี่ย 79,652 บาท ส่วนรายได้เฉลี่ยจากเคหกิจเกษตรต่อปีเฉลี่ย 17,913.89 บาท และรายได้เฉลี่ยจากนอกภาคเกษตรต่อปีเฉลี่ย 35,501 บาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระยะเวลาการร่วมเป็นสมาชิกเฉลี่ย 9.30 ปี มากกว่าครึ่งมีพื้นที่ใช้ในการทำการเกษตร เป็นของตนเอง (ร้อยละ 53.33) โดยมีพื้นที่เป็นของตนเองเฉลี่ย 9.10 ไร่ มีการเช่าพื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย 19.20 ไร่ มีพื้นที่ทำการเกษตรโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าเฉลี่ย 3.30 ไร่ อาชีพที่ทำในปัจจุบันส่วนใหญ่ปลูกพืช (ร้อยละ 80.47)

การเพาะปลูกพืช พบว่า ปลูกข้าวร้อยละ 43.20 การปลูกไม้ผล มีการเพาะปลูกมะม่วง (ร้อยละ 13.02) ไม้ดอกไม้ประดับ มีการเพาะปลูกกล้วยไม้และจำปี (ร้อยละ 5.92) และพืชผัก มีการเพาะปลูกกะเพรา (ร้อยละ 7.69) การเลี้ยงสัตว์และการประมง พบว่า การเลี้ยงสัตว์มีการเลี้ยงโคเนื้อ (ร้อยละ 13.11) และการประมงมากกว่าครึ่งมีการเลี้ยงปลานิล (ร้อยละ 70.49) การแปรรูปผลผลิตและการถนอมอาหาร พบว่า มีการผลิตชิงดองมากที่สุด (ร้อยละ 28.27) รองลงมาคือ ผลไม้กวน ขนมหวาน กล้วยตาก น้ำส้มคั้น กระหรีบ และวุ้นกระทิ (ร้อยละ 21.21, 18.18, 18.18, 12.12, 9.09, 9.09 และ 6.06) ตามลำดับ การประดิษฐ์และการผลิตเพื่อหารายได้ พบว่า มีการเย็บผ้ามากที่สุด (ร้อยละ 33.33) รองลงมาคือ การผลิตแชมพู, การผลิตกระเป๋าจากผักตบชวา, การผลิตน้ำยาล้างจาน และการผลิตดอกไม้ประดิษฐ์ (ร้อยละ 22.22, 16.67, 11.11 และ 11.11) ตามลำดับ ส่วนการประกอบอาชีพอื่นๆ พบว่า มีอาชีพค้าขายของชำมากที่สุด (ร้อยละ 41.67) รองลงมาคือ รับจ้างทั่วไป และขายอาหาร (ร้อยละ 33.33 และ 25.00) ตามลำดับ

ปัญหาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มอาชีพเพาะปลูกพืช ระบุว่ามีปัญหาอยู่ในระดับมากเกินกว่าครึ่ง ได้แก่ ดินเสื่อมคุณภาพ (ร้อยละ 52.66) ปุ๋ยเคมีราคาแพง (ร้อยละ 65.68) ขาดความรู้ในการกำจัดศัตรูพืช (ร้อยละ 50.89) ขาดความรู้ในการเก็บรักษาผลผลิต (ร้อยละ 51.48) ขาดเจ้าหน้าที่ส่งเสริม (ร้อยละ 66.86) แหล่งข้อมูลวิชาการ (ร้อยละ 65.09) และศัตรูพืชระบาด (ร้อยละ 59.17) กลุ่มอาชีพการเลี้ยงสัตว์และการประมง ระบุว่ามีปัญหาอยู่ในระดับมากเกินกว่าครึ่ง ได้แก่ อาหารสัตว์มีราคาแพง (ร้อยละ 62.30) และปัญหาเกี่ยวกับโรคและการสุขภาพ พบว่า ขาดแหล่งที่ปรึกษา (ร้อยละ 67.21) ขาดความรู้ (ร้อยละ 62.30) ขาดยาป้องกันและกำจัด (ร้อยละ 57.38) และปัญหาโรคระบาด (ร้อยละ 55.74) กลุ่มอาชีพแปรรูปผลผลิตการเกษตรและการถนอมอาหาร ระบุว่ามีปัญหาอยู่ในระดับมากเกินกว่าครึ่ง ได้แก่ วัตถุดิบราคาแพง (ร้อยละ 57.58) ขาดเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร (ร้อยละ 81.82) และขาดแหล่งข้อมูล (ร้อยละ 72.73) กลุ่มอาชีพประดิษฐ์และการผลิตเพื่อหารายได้ ระบุว่ามีปัญหาอยู่ในระดับมากเกินกว่าครึ่ง ได้แก่ ขาดเจ้าหน้าที่ส่งเสริม (ร้อยละ 88.89) และขาดแหล่งข้อมูล (ร้อยละ 77.78) และปัญหาด้านการตลาดและการธุรกิจการเกษตร ระบุว่ามีปัญหาอยู่ในระดับมากเกินกว่าครึ่ง ได้แก่ ขาดการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ร้อยละ 74.76) ขาดข้อมูลราคาสินค้า (ร้อยละ 72.85) และขาดความรู้ในการจัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การ (ร้อยละ 72.39)

ความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเทคนิคเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มอาชีพเพาะปลูกพืช ระบุว่ามีความต้องการอยู่ในระดับมากเกินกว่าครึ่ง ได้แก่ การตัดเมล็ดพันธุ์ (ร้อยละ 52.66) การเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ (ร้อยละ 52.66) การเตรียมดิน (ร้อยละ 51.48) และการใช้ปุ๋ยอย่างถูกสูตรและถูกวิธี (ร้อยละ 52.07) การใช้สารเคมีให้ถูกต้องและปลอดภัย (ร้อยละ 50.29) กลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์และการประมง ระบุว่ามีความต้องการอยู่ในระดับมากเกินกว่าครึ่ง ได้แก่ พันธุ์สัตว์น้ำ (ร้อยละ 59.02) อาหารและการให้อาหารสัตว์น้ำ (ร้อยละ 62.30) การป้องกันโรคและการสุขภาพสัตว์น้ำ (ร้อยละ 60.66) และการพัฒนาฝีมือแรงงานด้านการเลี้ยงสัตว์น้ำ (ร้อยละ 59.02)

ส่วนความต้องการด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเทคนิคเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ผลการวิจัยพบว่า ระยะเวลาที่สะดวกในการเข้ารับการฝึกอบรมมากที่สุด คือ 2 วัน (ร้อยละ 38.10) วันที่สะดวกในการเข้ารับการฝึกอบรมมากที่สุด คือ ทุกวัน (ร้อยละ 39.05) ช่วงเดือนที่สะดวกที่สุดในการเข้ารับการฝึกอบรม คือ เดือนเมษายน (ร้อยละ 85.71) บริการที่ควรจัดขณะทำการฝึกอบรมที่ต้องการมากที่สุด คือ เอกสารประกอบคำบรรยาย (ร้อยละ 89.05) การฝึกอบรมต้องการให้เน้นทฤษฎีและปฏิบัติ (ร้อยละ 87.62) สถานที่ในการจัดฝึกอบรม ต้องการให้จัดที่บ้านของสมาชิกมากที่สุด (ร้อยละ 76.19) ส่วนเหตุผลที่ต้องการฝึกอบรมมากที่สุดคือ ต้องการความรู้เพิ่มเติม (ร้อยละ 93.33)

จากผลของการวิจัย นำมาซึ่งข้อเสนอแนะต่อกรมส่งเสริมการเกษตรและสำนักงานเกษตรเขตต่างๆ ควรสนับสนุนในการเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร และเจ้าหน้าที่เทคนิคเกษตร และเพิ่มขวัญกำลังใจในการทำงาน จัดหาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และปุ๋ยราคาถูกเพื่อจำหน่ายให้แก่สมาชิกแม่บ้านเกษตรกร ประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนเพื่อให้จัดสรรเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำให้แก่สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร สนับสนุนการสำรวจปัญหาการประกอบอาชีพและความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเทคนิคเกษตรอย่างสม่ำเสมอ การจัดฝึกอบรมควรจัดหลักสูตรที่สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสามารถนำไปปฏิบัติได้ทันที สนับสนุนการจัดเอกสารประกอบคำบรรยาย น้ำดื่ม อาหารและการทัศนศึกษาดูงาน ในการจัดฝึกอบรม

ข้อเสนอแนะต่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรและเจ้าหน้าที่เทคนิคเกษตร ควรสำรวจปัญหาการประกอบอาชีพ และความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเทคนิคเกษตรอย่างสม่ำเสมอ ควรเสียสละเวลาในการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น เพราะจำนวนเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอกับจำนวนของผู้รับบริการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Thesis Title The Training Needs of Bangkok Metropolis Farm - Women Group Members for Agricultural and Home Economics Works.

Student Mr. Bumrung Srithongsai

Student ID. 38063317

Degree Master of Science

Programme Agricultural Education

Year 1999

Thesis Advisor Asst. Prof. Dr. Werawan Siriwan

Thesis Co-Advisor Mrs. Wantanee Chotisakul
Mrs. Sasithorn Jarusombuti

ABSTRACT

The objectives of this research aimed at studying the training needs of Bangkok Metropolis farm women group members for agricultural and home economic works. The studies also included some socio-economic demographics and their problems in agricultural or home economic works. For their training needs, there were 8 aspects which were set to study namely : crop raising aspect, livestock and fishery raising aspect, agricultural product processing and food preservation aspect, using and maintenance of agricultural tools and equipment aspect, building and producing for earning special incomes aspect, agricultural marketing and agricultural business aspect, being leader and being good member in community including being knowledge extension to community aspect and natural and environmental conservation aspect.

Four hundred and fourteen of Bangkok Metropolis farm women group members in 1998 were the population which two hundred and ten (about 50%) of them were the sampled group. Structured interviews were used as the tool for collecting data. The program of computer of SPSS for Windows were used for processing data with analyzing by frequency counts percentage, means, standard deviation and rank.

The results of research found that Bangkok Metropolis farm women members had their age average at 48.05 years old. Most of them were already manied (83.33%) and being Buddhists (61.91%) . They had average income at 79,652 Bahts per year which came from

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

their agricultural and home economic works at the average of 17,913.87 Bahts and 35,501 Bahts from non-farm cash income.

They had been being the group membership at the average of 9.30 years and more than half of them had their ownedland (53.33%) They had their farm holding land at the average of 9.10 rais The average of their rental land was 19.20 rais and they had the average of 3.30 rais without any rental expenses. Most of them engaged in crop raising (80.47%)

For crop raising group almost half of them raised paddy (43.20%) while the others raised fruit crops, ornamental and flowering plants, and vegetables. For livestock and fishery raising group, they raised tilapia (70.49%) common silver barb (49.18%) stripped catfish (22.95%) cattle (13.11%) and others. For agricultural product processing and food preservation group, they produced many products such as ginger preservation, fruit yam, desserts, dried bananas, orange juice and others. For building or producing for earning special income group, they earned income from dressmaking or sewing, shampoo making, water hyacinth bag making, cleaning solution making, artificial flowers making and others. Some of them engaged in other occupations such as shopkeepers, hired labour, and owning restaurants.

For their problems in agricultural or home economics works, more than half of the Bangkok Metropolis farm women group members who engaged in crop raising indicated that they faced the problems of depleted abundance of soil (51.48%), too expensive fertilizers (65.65%), lacking knowledge in pest control (50.89%), lacking knowledge in product keeping (51.48%), lacking agricultural extensionists (66.86%), lacking agricultural informations (65.09%), and too much pest infection (59.17). For livestock and fishery raising group, more than half of them indicated that they faced the problems of too expensive for animal feeds (62.30%), lacking expert to consult about animal diseases and sanitation (67.21%), lacking knowledge about animal diseases and sanitation (62.30%), lacking animal drugs (57.38%) and facing with animal disease dissemination (55.74%).

For agricultural product processing and food preservation group, more than half of them revealed their problems on the high price of raw materials (57.58%), lacking agricultural extensionists (88.89%) and lacking agricultural informations (77.78%). For building or producing for earning special income group, more than half of them declared that they faced the

problems of lacking agricultural extensionists (81.82%) and lacking agricultural informations (72.73%).

For the problems facing Bangkok Metropolis farm women group member concerning with agricultural marketing and agricultural business aspect, the study found that, most of them faced with the problem of lacking coordination with related agencies (74.76%); lacking priced information (72.85%), and lacking knowledge in management (72.39%).

The Training needs of Bangkok Metropolis farm women group, for the crop raising group found that more than half of the group needed to train as the following : how to select the seed, how to store the seed, land preparation, how to use the effective fertilizers, and how to use effective pesticides. For the livestock and fishery group found that more than half of them needed to train on feed and feeding for fishes, disease control and sanitation for water animals, and to develop ability for fisheries.

For the other needs, concerning training needs of Bangkok Metropolis farm women members for agricultural and home-economic works, the study found that the most convenient time for their training was 2 days period (38.10%), having everyday training (39.05%), and training within April (85.71%). They also indicated that the most necessary need for them during attended training was handout of training content (89.05%). Their training should emphasized both theories and practices (87.62%). The places for training should be at the members'houses (76.19%). They also declared that they needed to increased the knowledge for their reasons of their training needs.

The results of the studies came across to recommend to the Department of Agricultural Extension and Office of the Agricultural Extension Districts in Bangkok Metropolitan that there should be promoted or increasing the agricultural extensionists and home economic extensionists in each district. At the same time, there should have some morale support to those officials for their workings, and providing seeds or plant breeds, livestock ; animal breeds or fish breeds for sale to those farm women group members. The programs of coordinations to relate both governmental or non-governmental agencies should be promoted especially to provided funds for those farm women group members to borrow or loaning money with low interest for their agricultural and home economic works. Survey their problems and their training needs should be frequently conducted. Training should be suitable

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

and should be able to apply. Handout of training content as well as drinking water service, food and field trips should be ready to serve to the members.

The agricultural extensionists and home economic extensionists should survey problems and the needs of those farm women group members. Since there were inadequate both agricultural or home economic extensionists working in the areas, thus they should contribute or devoting their time for their works.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่องความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร สำเร็จสมบูรณ์ได้เพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีรวรรณ ศิริวรรณ อาจารย์วันทนี โชติสกุล อาจารย์ศศิธร จารุสมบัติ ดร.นพคุณ ศิริวรรณ และดร.दनัย ดิษยบุตร ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ สนับสนุน ให้กำลังใจ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ และให้แนวคิดตลอดเวลาในการทำวิจัย ทำให้งานวิจัยสำเร็จได้ด้วยดี

นายประเวศ ฝึกฝน นางลักษณา ดิษยบุตร นายทศพล เขียวเชิงงาน นายสำราญ ศรีภักดี และนายวัชรินทร์ สายสว่าง ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่ช่วยตรวจเครื่องมือการวิจัย

สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานครทุกท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์อย่างครบถ้วนสมบูรณ์

อาจารย์ดีพร้อม ไชยวงศ์เกียรติ ที่สนับสนุนคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในงานวิทยานิพนธ์ นางจินตนา ศรีทองใส นายอนุรักษ ศรีทองใส นางสาวสุจารี ชูจันทร์ นายอัศวิน แก้วคง นายมณู สุขสมบูรณ์ นางสาววิไลวัลย์ แก้วตาทิพย์ และอีกหลายท่านที่ไม่ได้กล่าวนามในที่นี้ ซึ่งเป็นผู้ช่วยงานด้านเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล การพิมพ์รูปเล่ม ตลอดจนให้กำลังใจเสมอมา

บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่ให้ทุนสนับสนุนการทำวิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณทุกๆ ท่านไว้ ณ ที่นี้ด้วย คุณค่าของวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ขอมอบแต่ คุณพ่อ คุณแม่ รวมทั้งครู อาจารย์ผู้ให้ความรู้ทั้งในอดีตและปัจจุบัน

บำรุง ศรีทองใส

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	IV
กิตติกรรมประกาศ.....	VIII
สารบัญ.....	IX
สารบัญตาราง.....	XII
สารบัญภาพ.....	XV
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
1.3 กรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	4
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	7
1.5 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	7
1.6 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	7
1.7 นิยามศัพท์.....	7
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	9
2.1 ประวัติการดำเนินงานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร.....	9
2.2 วัตถุประสงค์การดำเนินงานของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร.....	10
2.3 วิธีการจัดตั้งกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร.....	11
2.4 คุณสมบัติของผู้สมัครเป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร.....	13
2.5 การดำเนินงานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร.....	14
2.6 ปัญหาของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร.....	15
2.7 บทบาทเจ้าหน้าที่ต่องานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร.....	15
2.8. ภาระหน้าที่ของกรมส่งเสริมการเกษตรในระดับต่างๆ.....	16
2.9. การฝึกอบรมในงานส่งเสริมการเกษตร.....	17
2.10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	19

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	22
3.1 วิธีกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	22
3.2 วิธีการสร้างเครื่องมือ.....	23
3.3 การตรวจสอบ/ทดสอบเครื่องมือ.....	24
3.4 วิธีการรวบรวมข้อมูล.....	25
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	25
บทที่ 4 ผลการวิจัย.....	26
4.1 สภาพพื้นฐานด้านเศรษฐกิจ และสังคมบางประการของสมาชิกกลุ่มแม่บ้าน เกษตรกรกรุงเทพมหานคร.....	26
4.2 ปัญหาการประกอบอาชีพการเกษตร และเคหกิจเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้าน เกษตรกรกรุงเทพมหานคร.....	36
4.3 ความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิก กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร.....	50
4.4 ความต้องการด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตร และเคหกิจเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร.....	68
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	71
5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	71
5.2 ขอบเขตของการวิจัย.....	71
5.3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	72
5.4 สรุปผลการวิจัย.....	72
5.5 การอภิปรายผล.....	81
5.6 ข้อเสนอแนะ.....	84
บรรณานุกรม.....	86

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก.....	89
ภาคผนวก ก หนังสือราชการ.....	90
ภาคผนวก ข รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	102
ภาคผนวก ค แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย.....	104
ประวัติผู้เขียน.....	123

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กรุงเทพมหานคร.....	22
4.1 แสดงสภาพพื้นฐานด้านเศรษฐกิจและสังคมบางประการของสมาชิกกลุ่มแม่บ้าน เกษตรกรกรุงเทพมหานคร.....	26
4.2 แสดงจำนวนรายได้เฉลี่ยจากการเกษตร รายได้เฉลี่ยจากเคหกิจเกษตร และรายได้เฉลี่ย จากนอกภาค เกษตรต่อปีของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร.....	28
4.3 แสดงจำนวนพื้นที่เป็นของตนเอง พื้นที่เช่า และพื้นที่ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายที่ใช้ใน การทำเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร.....	30
4.4 แสดงจำนวนสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานครที่ประกอบอาชีพ การเพาะปลูกพืช.....	31
4.5 แสดงจำนวนสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานครที่ประกอบอาชีพ การเลี้ยงสัตว์และการประมง.....	33
4.6 แสดงจำนวนสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานครที่ประกอบอาชีพ การแปรรูปผลผลิตและการถนอมอาหาร.....	34
4.7 แสดงจำนวนสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานครที่ประกอบอาชีพ การประดิษฐ์และการผลิตเพื่อหารายได้.....	34
4.8 แสดงจำนวนสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานครที่ประกอบอาชีพอื่นๆ.....	35
4.9 แสดงระดับปัญหาการประกอบอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิกกลุ่ม แม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ด้านการเพาะปลูกพืช.....	36
4.10 แสดงระดับปัญหาการประกอบอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิกกลุ่ม แม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ด้านการเลี้ยงสัตว์และการประมง.....	40
4.11 แสดงระดับปัญหาการประกอบอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิกกลุ่ม แม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ด้านการแปรรูปผลผลิตการเกษตรและ การถนอมอาหาร.....	42
4.12 แสดงระดับปัญหาการประกอบอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิกกลุ่ม แม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ด้านการใช้และการบำรุงรักษาเครื่องมือ การเกษตร.....	44

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.13 แสดงระดับปัญหาการประกอบอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิกกลุ่ม แม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ด้านการประดิษฐ์และการผลิตเพื่อหารายได้พิเศษ.....	45
4.14 แสดงระดับปัญหาการประกอบอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิกกลุ่ม แม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ปัญหาด้านการตลาดและการธุรกิจการเกษตร.....	46
4.15 แสดงระดับปัญหาการประกอบอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิกกลุ่ม แม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ด้านความรู้ความเข้าใจในการเป็นผู้นำ การเป็น สมาชิกที่ดีของชุมชน และการส่งเสริมเผยแพร่ความรู้ต่างๆ แก่ชุมชน.....	47
4.16 แสดงระดับปัญหาการประกอบอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิกกลุ่ม แม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ด้านการสงวนและรักษาทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม.....	48
4.17 แสดงปัญหาเพิ่มเติมการประกอบอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิก กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร.....	48
4.18 แสดงระดับความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิก กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ด้านการเพาะปลูกพืช ของกลุ่มผู้เพาะปลูกพืช.....	50
4.19 แสดงระดับความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิก กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ด้านการเพาะปลูกพืช ของกลุ่มผู้เลี้ยงสัตว์และ การประมง.....	53
4.20 แสดงระดับความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิก กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ด้านการเลี้ยงสัตว์และการประมง ของกลุ่มผู้เพาะปลูกพืช.....	56
4.21 แสดงระดับความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิก กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ด้านการเลี้ยงสัตว์และการประมง ของกลุ่มผู้เลี้ยงสัตว์และการประมง.....	58
4.22 แสดงระดับความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิก กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ด้านการแปรรูปผลผลิตการเกษตรและ การถนอมอาหาร.....	61

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.23 แสดงระดับความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิก กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ด้านการใช้และการบำรุงรักษาเครื่องมือ การเกษตร.....	62
4.24 แสดงระดับความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิก กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ด้านการประดิษฐ์และการผลิตเพื่อ หารายได้พิเศษ.....	63
4.25 แสดงระดับความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิก กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ด้านการตลาดและการธุรกิจการเกษตร.....	64
4.26 แสดงระดับความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิก กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ด้านความรู้ความเข้าใจในการเป็นผู้นำ การเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน และการส่งเสริมเผยแพร่ความรู้ต่างๆ แก่ชุมชน.....	65
4.27 แสดงระดับความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิก กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ด้านการสงวนและรักษาทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม.....	66
4.28 แสดงความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรเพิ่มเติมของ สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร.....	66
4.29 แสดงความต้องการด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเคหกิจ เกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร.....	68

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

- 1.1 แสดงกรอบแนวความคิดในการวิจัยเรื่อง ความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตร
และเคหกิจเกษตรของกลุ่มสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร.....6

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยมีประชากรในวัยทำงานที่มีอายุ 15-64 ปี ในสาขาเกษตรกรรม เมื่อปี พ.ศ. 2536 จำนวน 36,246,000 คน เป็นประชากรที่ทำงานในเชิงเศรษฐกิจ จำนวน 19,684,000 คน และไม่ทำงานในเชิงเศรษฐกิจ จำนวน 16,562,000 คน ซึ่งประชากรของประเทศในขณะนั้น มีจำนวน 58,029,000 คน ดังนั้นประชากรในสาขาเกษตรกรรมทั้งสองประเภท คิดเป็นร้อยละ 62.46 (ศูนย์สถิติการเกษตร, 2537 : 165) เมื่อนับจำนวนครัวเรือนเกษตรกร พบว่าในปี 2536 มีจำนวนครัวเรือนเกษตรกร 5,647,322 ครัวเรือน (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2538 ก : 25) จากการศึกษาที่เกษตรกรเป็นกลุ่มคนกลุ่มใหญ่ของประเทศ นโยบายของรัฐบาลเร่งรัดการพัฒนาการเกษตร เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรให้อยู่ดีกินดีมีฐานะทางเศรษฐกิจมั่นคง และมีฐานะทางสังคมสูงขึ้น มีการพัฒนาบุคคลจำนวนมาก สามารถทำได้โดยการจัดตั้งองค์กร ซึ่งรัฐบาลได้ตั้งกลุ่มเกษตรกรขึ้นตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 140 และ 141 เพื่อให้พัฒนาอาชีพการเกษตร โดยการแนะนำความรู้ เพื่อให้เกษตรกรสามารถเพิ่มผลผลิตได้สูงสุด หาแหล่งสินเชื่อเพื่อการเกษตรและดำเนินการขายผลผลิตของสมาชิก

กรมส่งเสริมการเกษตรจัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2511 มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาเกษตรกรให้มีอาชีพที่มั่นคง พร้อมทั้งมีอาชีพอยู่ในระดับมาตรฐาน ดังนั้นกรมส่งเสริมการเกษตร จึงได้วางแนวทางสนับสนุนให้เกษตรกรรวมกลุ่มได้แก่ กลุ่มเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกรหรือเยาวชนเกษตรกร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร เพื่อให้กลุ่มเกษตรกรเป็นแกนนำในการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เหมาะสมไปสู่การพัฒนาการเกษตร ทำให้เกษตรกรสามารถเพิ่มผลผลิต รวมทั้งมีคุณภาพที่ดี เป็นผลให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้สตรีที่เป็นเกษตรกรมีส่วนร่วมในการพัฒนาอาชีพเกษตร รวมทั้งมีบทบาทช่วยเหลือสังคมในด้านการพัฒนาชีวิตของครอบครัวเกษตรกรให้มีความเป็นอยู่ดี (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2539 ก : 1)

กรมส่งเสริมการเกษตร (2539 ข : 6) ได้กล่าวถึงทิศทางการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (ปี พ.ศ. 2540-2544) ดังนี้ 1) แนวคิดในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมโดยรวม โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ คือ 1.1) เน้นเรื่องการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ 1.2) ให้ความสำคัญเอกสารเป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรื่องการกระจายรายได้ และคุณภาพชีวิตมากกว่าการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจแต่เพียงอย่างเดียว 1.3) ให้มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน เพื่อสร้างความสมดุลระหว่างสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา 2) แนวคิดการพัฒนาการเกษตร ที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้กำหนดไว้ ดังนี้ 2.1) เน้นการพัฒนาตัวเกษตรกร องค์กรเกษตรกรให้มีรายได้และมีเสถียรภาพ มีความเสี่ยงน้อยลง และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น 2.2) ให้เห็นความสำคัญด้านอนุรักษ์และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน 2.3) เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน 3) แนวคิดการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร คือ 3.1) พัฒนาศักยภาพควบคู่ไปกับการปรับปรุงประสิทธิภาพบุคลากร เพื่อให้เกิดการปรับปรุงการผลิตและการมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง 3.2) ให้ความสำคัญในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และมุ่งเน้นความปลอดภัยจากสารเคมีของผลผลิต และสิ่งแวดล้อม 3.3) พัฒนาขีดความสามารถในการผลิตพืชสินค้าเกษตรและอาหาร เพื่อการแข่งขันกับต่างประเทศ และใช้ภายในประเทศ 3.4) พัฒนาระบบบริหารงานส่งเสริมการเกษตร ให้เหมาะสมกับสถานการณ์และมีประสิทธิภาพ จากทิศทางการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (ปี พ.ศ. 2540-2544) ดังกล่าว กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรจะต้องได้รับการพัฒนาด้วยเช่นกัน

กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร คือ สตรีที่ทำงานในภาคเกษตรมีความสนใจและตั้งใจรวมตัวกันเป็นกลุ่มเพื่อร่วมกันคิด ร่วมกันตัดสินใจ ร่วมกันแก้ไขปัญหาความเป็นอยู่และการประกอบอาชีพการเกษตร โดยยึดมั่นอุทิศตนช่วยเหลือกลุ่มและเพื่อนสมาชิกด้วยความเสียสละ เพื่อให้ครอบครัวและสังคมเกษตรกรรมมีความมั่นคง มีคุณภาพที่ดีสามารถพึ่งพาตนเองได้ (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2539 ก : 2) การพัฒนากลุ่มแม่บ้านเกษตรกรหรือสตรีเกษตรกรจะเป็นการพัฒนาที่ได้ผลยิ่ง เพราะนอกจากจะเป็นการพัฒนาอาชีพแล้ว ยังเป็นการพัฒนาสังคมด้วยการพัฒนาแม่บ้านเกษตรกรหรือสตรีเกษตรกรให้ได้รับความรู้ทางการเกษตรและเคหกิจเกษตร และให้มีโอกาสได้รวมตัวกันเป็นกลุ่มหรือเป็นสถาบัน เขาเหล่านั้นจะมีความสามารถและมีส่วนร่วมกระทำกิจกรรมการเกษตรและพัฒนาสังคมได้มาก

ในประเทศไทยมีกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่รวมตัวจัดตั้งขึ้นในปี 2538 จำนวน 12,948 กลุ่ม มีสมาชิกทั่วประเทศจำนวน 479,010 คน และกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ถือว่าเป็นองค์กรหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญต่อครอบครัวเกษตรกร และสังคมชนบท ทั้งนี้เพราะว่าการอยู่รอดของครอบครัวในเรื่องของการตัดสินใจลงทุนทางการเกษตร การดูแลบ้านเรือน และการประกอบกิจกรรมที่เป็นรายได้เสริมนอกเหนือภาคเกษตรกรรมนั้น แม่บ้านเกษตรกรมีส่วนสำคัญอยู่มาก อย่างไรก็ตามมีรายงานว่าการใช้เทคโนโลยีการผลิตของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จนสามารถดำเนินงานเชิง

ธุรกิจระดับครอบครัวเรือนได้ร้อยละ 11 ของจำนวนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรทั่วประเทศ (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2539 ค : 11)

กรุงเทพมหานครเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีประชากรประกอบอาชีพเกษตรกรรวม มีพื้นที่ทั้งหมด 978,263 ไร่ เป็นที่ดินถือครองเพื่อการเกษตร จำนวน 242,721 ไร่ มีจำนวนฟาร์มต่างๆในปี พ.ศ. 2536 จำนวน 10,868 ฟาร์ม เฉลี่ยพื้นที่ขนาดของฟาร์ม 22.33 ไร่ สำหรับที่ดินถือครองเพื่อการเกษตรจำนวน 2472,721ไร่ แยกออกเป็นที่อยู่อาศัย 5,406 ไร่ ที่นา 161,802 ไร่ พืชไร่ 2,064 ไร่ ไม้ผลและไม้ยืนต้น 44,651 ไร่ สวนผักและไม้ดอก 17,558 ไร่ (ศูนย์สารสนเทศการเกษตร, 2539 : 208-209, 222-223) แม่บ้านเกษตรกรได้รวมกลุ่มเพื่อพัฒนาอาชีพเกษตรกรขึ้น โดยได้ตั้งกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานครขึ้น จำนวน 26 กลุ่ม มีสมาชิกจำนวน 414 คน การรวมตัวกันเพื่อการตัดสินใจแก้ไขปัญหาความเป็นอยู่และการประกอบอาชีพเกษตรกรรวม เพื่อให้ครอบครัวและสังคมเกษตรกรมีความมั่นคง สามารถพึ่งพาตนเองได้

จากข้อมูลดังกล่าวมาข้างต้นการเพิ่มพูนความรู้ให้แก่สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรจึงจำเป็นอย่างยิ่ง และการให้ความรู้แก่สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรนั้น ควรใช้วิธีการฝึกอบรม เพื่อให้กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสามารถเพิ่มพูนทักษะ จนสามารถดำเนินการแปรรูปผลผลิตเกษตรในเชิงธุรกิจได้ เนื่องจากสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกระจายอยู่ทั่วประเทศ และในการประกอบอาชีพการเกษตรซึ่งวัสดุเหลือใช้ในท้องถิ่นที่จะนำมาใช้ในการประดิษฐ์สิ่งของต่างๆ นั้น แต่ละแหล่งมีความแตกต่างกันออกไป เพื่อให้การจัดฝึกอบรมตรงตามความต้องการของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแต่ละท้องถิ่นยิ่งขึ้น การสอบถามความต้องการเกี่ยวกับการจัดฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรและเคหกิจเกษตรจากสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรจึงมีความจำเป็น เพื่อให้ผลจากการจัดฝึกอบรมจะเป็นไปตามความต้องการของผู้เข้ารับการฝึกอบรม และผู้จัดฝึกอบรมอย่างแท้จริง ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะศึกษาความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ซึ่งกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานครมีจำนวนถึง 26 กลุ่ม อีกทั้งยังไม่มีผู้ใดทำการศึกษารวบรวมถึงปัญหาการประกอบอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตร และความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรให้แก่สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร รวมทั้งเป็นประโยชน์สำหรับหน่วยงานต่างๆ ที่มีหน้าที่จัดฝึกอบรม เพื่อจะได้จัดให้สอดคล้องกับความต้องการแท้จริงของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพพื้นฐานด้านเศรษฐกิจและสังคมบางประการของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับอายุ สถานภาพสมรส ศาสนา ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยจากการเกษตรต่อปี รายได้เฉลี่ยจากเคหกิจเกษตรต่อปี ระยะเวลาการร่วมเป็นสมาชิก พื้นที่ใช้ในการทำการเกษตร อาชีพที่ทำในปัจจุบัน

2. เพื่อศึกษาถึงปัญหาการประกอบอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ใน 8 ด้าน คือ ด้านการเพาะปลูกพืช ด้านการเลี้ยงสัตว์ และการประมง ด้านการแปรรูปผลผลิตการเกษตรและการถนอมอาหาร ด้านการใช้และการบำรุงรักษาเครื่องมือการเกษตร ด้านการประดิษฐ์และการผลิตเพื่อหารายได้พิเศษ ด้านการตลาดและธุรกิจเกษตร ด้านความรู้ความเข้าใจในการเป็นผู้นำการเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชนและการส่งเสริมเผยแพร่ความรู้ต่างๆแก่ชุมชน และด้านการสงวนและรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3. เพื่อศึกษาถึงความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ใน 8 ด้าน คือ ด้านการเพาะปลูกพืช ด้านการเลี้ยงสัตว์ และการประมง ด้านการแปรรูปผลผลิตการเกษตรและการถนอมอาหาร ด้านการใช้และการบำรุงรักษาเครื่องมือการเกษตร ด้านการประดิษฐ์และการผลิตเพื่อหารายได้พิเศษ ด้านการตลาดและธุรกิจเกษตร ด้านความรู้ความเข้าใจในการเป็นผู้นำการเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชนและการส่งเสริมเผยแพร่ความรู้ต่างๆแก่ชุมชน และด้านการสงวนและรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1.3 กรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย

แนวความคิดในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากเอกสารต่างๆ มาประกอบกันสร้างแนวความคิดในการวิจัย คือได้นำเอาข้อมูลเกี่ยวกับทิศทางการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (ปี พ.ศ. 2540-2544) ของกรมส่งเสริมการเกษตร (2539ข : 6) ดังนี้ 1) แนวคิดในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมโดยรวม โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ คือ 1.1) เน้นเรื่องการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ 1.2) ให้ความสำคัญเรื่องการกระจายรายได้ และคุณภาพชีวิตมากกว่าการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจแต่เพียงอย่างเดียว 1.3) ให้มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน เพื่อสร้างความสมดุลระหว่างสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา 2) แนวคิดการพัฒนากิจการเกษตร ที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้กำหนดไว้ ดังนี้ 2.1) เน้นการพัฒนาตัวเกษตรกร องค์การเกษตรกรให้มีรายได้และมีเสถียรภาพ มีความเสี่ยงน้อยลงและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น 2.2) ให้เห็นความสำคัญด้านอนุรักษ์ไม่ว่ากรรมใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

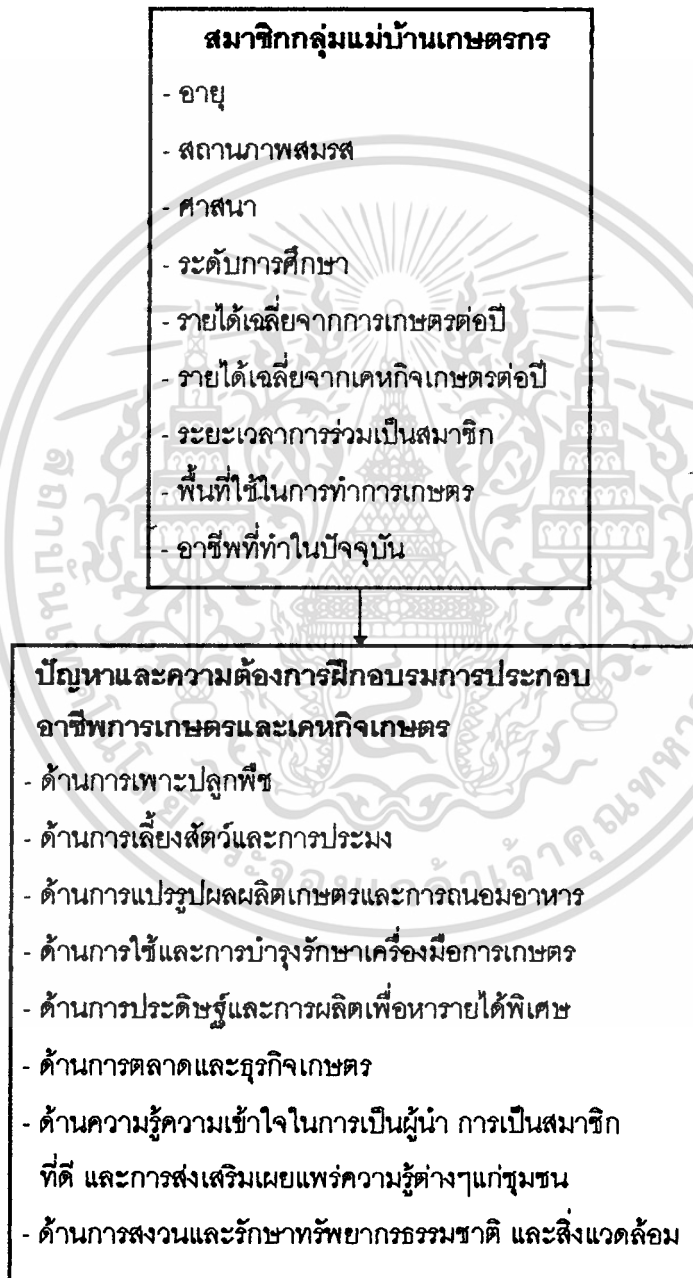
และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน 2.3) เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน 3) แนวคิดการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร คือ 3.1) พัฒนาบุคลากรควบคู่ไปกับการปรับปรุงประสิทธิภาพบุคลากร เพื่อให้เกิดการปรับปรุงการผลิตและการมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง 3.2) ให้ความสำคัญในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และมุ่งเน้นความปลอดภัยจากสารเคมีของผลผลิต และสิ่งแวดล้อม 3.3) พัฒนาขีดความสามารถในการผลิตพืชสินค้าเกษตรและอาหาร เพื่อการแข่งขันกับต่างประเทศและใช้ภายในประเทศ 3.4) พัฒนาระบบบริหารงานส่งเสริมการเกษตร ให้เหมาะสมกับสถานการณ์และมีประสิทธิภาพ และรูปแบบไร่นาสวนผสมที่เหมาะสมกับการส่งเสริมการเกษตรของกรมส่งเสริมการเกษตร (2537ข : 1-5) เกี่ยวกับข้อควรพิจารณาในการส่งเสริมรูปแบบไร่นาสวนผสม และรูปแบบไร่นาสวนผสมที่เหมาะสมในการส่งเสริมการเกษตรมาพิจารณา คือ

การจัดการฟาร์มปัจจุบันควรเน้นประสิทธิภาพ มุ่งกำไรและรายได้เพิ่มอย่างต่อเนื่อง วางแผนงบประมาณการผลิตให้คุ้มกับการลงทุน ลดต้นทุนการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากร ที่ดิน ทุน และแรงงาน จัดทำไร่นาสวนผสม เพื่อกระจายการผลิตและรายได้ ลดความเสี่ยง โดยการทำเกษตรหลายอย่าง เลี้ยงสัตว์ เลี้ยงปลา ใช้เครื่องมือเกษตร คือ ใช้เทคโนโลยี มีการวางแผน การลงทุน การพิจารณาด้านราคาและการตลาด การแสวงหาความรู้ทักษะ การทำงานอาชีพ มีการจัดการที่ดีทั้งด้านแรงงาน เวลา กิจกรรมการผลิต และหารายได้

นอกจากนั้นได้จากแนวทางการดำเนินงานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2539ก : 9-11) ซึ่งสามารถสรุปแนวทางการดำเนินงานได้ดังนี้ แม่บ้านต้องใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีที่เหมาะสม มีกิจกรรมด้านการเกษตร การแปรรูปให้เป็นรายได้ พัฒนาคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมทั้งในครอบครัวและชุมชน ร่วมมือกัน มีโครงการ/กิจกรรมร่วมกัน เป็นโครงการรวมของกลุ่มใหม่ กลุ่มย่อยและส่วนบุคคลทางด้านอาชีพการเกษตร เคนกิจเกษตร จัดตั้งกอง/ร่วมลงทุนธุรกิจเกษตร การขยายผลผลิต การทำกิจกรรมสาธารณะ การส่งเสริมโภชนาการเยาวชน พัฒนาชุมชนและสิ่งแวดล้อม

ผู้วิจัยได้นำเอาแนวทางทั้งหมดมาวางเป็นกรอบแนวความคิดในการวิจัย คือ ศึกษาสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ในเรื่องปัญหาการประกอบอาชีพการเกษตรและเคนกิจเกษตร จำแนกออกได้ 8 ด้าน 1) ด้านการเพาะปลูกพืช 2) ด้านการเลี้ยงสัตว์และการประมง 3) ด้านการแปรรูปผลผลิตเกษตรและการถนอมอาหาร 4) ด้านการใช้และการบำรุงรักษาเครื่องมือการเกษตร 5) ด้านการประดิษฐ์และการผลิตเพื่อหารายได้พิเศษ 6) ด้านการตลาดและธุรกิจเกษตร 7) ด้านความรู้และความเข้าใจในการเป็นผู้นำ การเป็นสมาชิกที่ดี และการส่งเสริมเผยแพร่ความรู้ต่างๆแก่ชุมชน 8) ด้านการสงวนและรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และศึกษาความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเคนกิจเกษตร 8 ด้าน คือ 1) ด้านการเพาะปลูกพืช 2)

ด้านการเลี้ยงสัตว์และการประมง 3) ด้านการแปรรูปผลผลิตเกษตรและการถนอมอาหาร 4) ด้านการใช้และการบำรุงรักษาเครื่องมือการเกษตร 5) ด้านการประดิษฐ์และการผลิตเพื่อหารายได้พิเศษ 6) ด้านการตลาดและธุรกิจเกษตร 7) ด้านความรู้และความเข้าใจในการเป็นผู้นำ การเป็นสมาชิกที่ดี และการส่งเสริมเผยแพร่ความรู้ต่างๆแก่ชุมชน 8) ด้านการสงวนและรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แสดงเป็นแผนภาพกรอบแนวความคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1.1 แสดงกรอบแนวความคิดในการวิจัยเรื่อง ความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารและเคหกิจเกษตรของกลุ่มสมาชิกแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ศึกษา ปัญหาและความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาเฉพาะกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีจำนวน 26 กลุ่ม ในปี พ.ศ. 2541 เท่านั้น

1.5 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย คือ ปัญหาและความต้องการฝึกอบรมการประกอบอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ใน 8 ด้าน คือ ด้านการเพาะปลูกพืช ด้านการเลี้ยงสัตว์และการประมง ด้านการแปรรูปผลผลิตการเกษตรและการถนอมอาหาร ด้านการใช้และการบำรุงรักษาเครื่องมือการเกษตร ด้านการประดิษฐ์และการผลิตเพื่อหารายได้พิเศษ ด้านการตลาดและธุรกิจเกษตร ด้านความรู้ความเข้าใจในการเป็นผู้นำการเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชนและการส่งเสริมเผยแพร่ความรู้ต่างๆแก่ชุมชน และด้านการสงวนและรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1.6 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาเฉพาะกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีจำนวน 26 กลุ่ม มีสมาชิกทั้งหมด 414 คน ในปี พ.ศ. 2541

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดร้อยละ 50 ของจำนวนสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานครทั้งหมด เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย และดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling) ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยรวมทั้งสิ้น 210 คน

1.7 นิยามศัพท์

เคหกิจเกษตร หมายถึง งานที่เกี่ยวกับการจัดการบ้านเรือน การแปรรูป การถนอมอาหาร หัตถกรรมเกษตรและการประดิษฐ์สิ่งของจากผลผลิตการเกษตร

กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร หมายถึง กลุ่มของสตรีภาคเกษตร ประกอบด้วยสตรีที่เป็นแม่บ้านเกษตรกรและบุตรหลานของเกษตรกร ที่มีอายุ 20 ปี ขึ้นไป มารวมกันเป็นกลุ่ม เพื่อร่วมกันคิด ร่วมกันตัดสินใจ ร่วมกันทำงาน เพื่อแก้ปัญหาความเป็นอยู่และการประกอบอาชีพเกษตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้วยความเสียสละ เพื่อสร้างความมั่นคงให้แก่สังคมเกษตรกรและมีคุณภาพชีวิตที่พึ่งพาตนเองได้

ปัญหาการประกอบอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตร หมายถึง ปัญหาอุปสรรคในการประกอบอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตร ของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรใน 8 ด้าน คือ 1) ด้านการเพาะปลูกพืช 2) ด้านการเลี้ยงสัตว์และการประมง 3) ด้านการแปรรูปผลผลิตการเกษตรและการถนอมอาหาร 4) ด้านการใช้และการบำรุงรักษาเครื่องมือการเกษตร 5) ด้านการประดิษฐ์และการผลิตเพื่อหารายได้พิเศษ 6) ด้านการตลาดและธุรกิจเกษตร 7) ด้านความรู้ความเข้าใจในการเป็นผู้นำการเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน และการส่งเสริมเผยแพร่ความรู้ต่างๆ แก่ชุมชน และ 8) ด้านการสงวนและรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตร หมายถึง ความต้องการฝึกอบรมของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ใน 8 ด้าน คือ 1) ด้านการเพาะปลูกพืช 2) ด้านการเลี้ยงสัตว์และการประมง 3) ด้านการแปรรูปผลผลิตการเกษตรและการถนอมอาหาร 4) ด้านการใช้และการบำรุงรักษาเครื่องมือการเกษตร 5) ด้านการประดิษฐ์และการผลิตเพื่อหารายได้พิเศษ 6) ด้านการตลาดและธุรกิจเกษตร 7) ด้านความรู้ความเข้าใจในการเป็นผู้นำการเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชนและการส่งเสริมเผยแพร่ความรู้ต่างๆ แก่ชุมชน และ 8) ด้านการสงวนและรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สำนักงานเกษตรกรุงเทพมหานคร หมายถึง หน่วยงานของราชการที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร ขึ้นอยู่กับกรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยมีหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และกำกับ ดูแล สำนักงานเขตจำนวน 3 เขต คือ 1) สำนักงานเกษตรเขตตลิ่งชัน หน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ เขตตลิ่งชัน ทวีวัฒนา ภาษีเจริญ บางขุนเทียน หนองแขม จอมทอง ราษฎร์บูรณะ และทุ่งครุ 2) สำนักงานเกษตรเขตลาดกระบัง หน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ เขตลาดกระบัง ประเวศ สะพานสูง บึงกุ่ม คันนายาว บางกะปิ และลาดพร้าว และ 3) สำนักงานเกษตรเขตมีนบุรี หน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ เขตมีนบุรี หนองจอก บางเขน คลองสามวา สายไหม ดอนเมือง และหลักสี่

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การตรวจเอกสารประกอบงานวิจัย ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากหนังสือ ตำรา วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสนับสนุนการวิจัย โดยได้ศึกษาเรื่องดังต่อไปนี้

- 1) ประวัติการดำเนินงานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร
- 2) วัตถุประสงค์การดำเนินงานของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร
- 3) วิธีการจัดตั้งกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร
- 4) คุณสมบัติของผู้สมัครเป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร
- 5) การดำเนินงานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร
- 6) ปัญหาของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร
- 7) บทบาทเจ้าหน้าที่ต่องานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร
- 8) ภาระหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตรในระดับต่างๆ
- 9) การฝึกอบรมในงานส่งเสริมการเกษตร และ
- 10) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ประวัติการดำเนินงานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

กรมส่งเสริมการเกษตร (2539ก : 1-5) ได้กล่าวถึงประวัติการดำเนินงานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรไว้ ดังนี้

ในปี พ.ศ.2511 ได้เริ่มมีการดำเนินงานส่งเสริมวิชาคนทกรรมศาสตร์ (Home Economics) ขึ้นในกลุ่มชาวนา โดยกองอบรมและเผยแพร่ กรมการข้าว เป็นผู้รับผิดชอบงานนี้ การดำเนินงานเป็นเพียงขั้นทดลองกับแม่บ้าน และเยาวชนสตรีในกลุ่มชาวนา โดยเปิดศูนย์อบรมขึ้น 4 ศูนย์ คือศูนย์สาธิตกลุ่มชาวนา อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ศูนย์สาธิตกลุ่มชาวนา อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ศูนย์สาธิตกลุ่มชาวนาอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี และศูนย์สาธิตกลุ่มชาวนาอำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช การอบรมหลักสูตร 4 เดือน วิชาที่อบรมได้แก่ อาหารและโภชนาการ การตัดเย็บเสื้อผ้า และศิลปประดิษฐ์

ต่อมาเมื่อมีการจัดตั้งกรมส่งเสริมการเกษตรขึ้น โดยได้รวมกองอบรมและเผยแพร่ของกรมการข้าว และกรมกสิกรรมเข้าด้วยกัน เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายของกรมส่งเสริมการเกษตร ส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่ม คือ เมื่อส่งเสริมพ่อบ้าน บุตรหลานเกษตรกรแล้ว ควรให้มีการส่งเสริมแม่บ้านและเยาวชนสตรีในกลุ่มเกษตรด้วยจะได้พัฒนาทั้ง 3 กลุ่ม ไปด้วยกันอย่างมีระบบ กรมส่งเสริมการเกษตรจึงได้รวมการดำเนินงานคนทกรรมศาสตร์ในหน่วยยุวกสิกรและกลุ่มชาวนาเข้าด้วยกันตั้งเป็นสาขางานเคหกิจเกษตร และได้รับการสนับสนุนงบประมาณจาก AID (Agency for International Development) ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็น “คนเศรษฐกิจศาสตร์” และ”เคหกิจเกษตร” ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในปี พ.ศ. 2518 กรมส่งเสริมการเกษตรได้พิจารณาเห็นว่า การที่แม่บ้านเกษตรกรรวมตัวกันขึ้นเรียกว่า “กลุ่มเคหกิจเกษตร” นั้นไม่ถูกต้อง เพราะคำว่า “เคหกิจเกษตร” เป็นวิชาการอันหนึ่งเช่นเดียวกับวิชาเกษตร การเรียกชื่อกลุ่มควรเป็นชื่อที่บ่งประเภทของสมาชิก ซึ่งเดิมที่ได้มีการจัดตั้งกลุ่มเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกรอยู่แล้ว จึงเห็นสมควรให้มีการจัดตั้งงานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรขึ้น เพื่อให้ถูกต้องและสอดคล้องกับกลุ่มที่มีอยู่เดิม

พร้อมกันนี้ได้มีการจัดตั้งงานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรขึ้น ตามประกาศของกรมส่งเสริมการเกษตร ที่ 562/2518 ลงวันที่ 3 พฤศจิกายน พ.ศ.2518 เพื่อให้เป็นหน่วยงานรับผิดชอบการดำเนินงานที่จะเข้าไปส่งเสริมสตรีในภาคเกษตร ทางด้านการเกษตร เคหกิจเกษตร โดยในปีเดียวกันมีการจัดตั้งกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรขึ้นเป็นกลุ่มแรก คือ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านป่าคา อำเภอค้อยสะเกิด จังหวัดเชียงใหม่ อันเป็นจุดเริ่มต้นของการส่งเสริมกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ซึ่งสอดคล้องกับ บุญสม วราเอกศิริ (2535 : 40) ได้กล่าวว่า แม่บ้านเกษตรกรเป็นกลุ่มบุคคลเป้าหมายกลุ่มหนึ่งที่ต้องส่งเสริมจะละเลยเสียมิได้ เพราะการพัฒนาแม่บ้านเกษตรกรหรือสตรีเกษตรกรจะเป็นการพัฒนาที่ได้ผลยิ่ง เพราะนอกจากจะเป็นการพัฒนาอาชีพแล้ว ยังเป็นการพัฒนาสังคมด้วย การพัฒนาแม่บ้านเกษตรกรหรือสตรีเกษตรกรให้ได้รับความรู้ทางการเกษตร และเคหกิจเกษตร และให้มีโอกาสได้รวมตัวกันเป็นกลุ่มหรือเป็นสถาบัน เขาเหล่านั้นจะมีความสามารถและมีส่วนร่วมกระทำกิจกรรมการเกษตรและพัฒนาสังคมได้มาก

กรุงเทพมหานครเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ปัจจุบันมีการรวมตัวกันจัดตั้งกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จำนวน 26 กลุ่ม มีสมาชิก 414 คน ดังนั้นการที่เขาเหล่านั้นมารวมตัวกันจัดตั้งกลุ่มขึ้น จึงมีส่วนได้ร่วมกันพัฒนาอาชีพเกษตรและพัฒนางานด้านอื่นๆ ร่วมกันได้ด้วยเช่นกัน

2.2 วัตถุประสงค์การดำเนินงานของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

กรมส่งเสริมการเกษตร (2539ก : 3) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรไว้ดังนี้

1. เพื่อส่งเสริมให้สตรีเกษตรกรร่วมกันในการแก้ไขปัญหา และพัฒนาอาชีพเกษตรปรับปรุงความเป็นอยู่และสังคมของเกษตรกรให้ดีขึ้นทุกวิถีทาง . ภายใต้หลักการช่วยเหลือพึ่งพาตนเอง

2. เพื่อให้สตรีภาคเกษตรพัฒนาบทบาทความสามารถของตนเอง ด้านการเกษตรและเคหกิจเกษตร เพื่อนำไปปรับปรุงการประกอบอาชีพให้รู้จักใช้ทรัพยากรในครอบครัว ได้แก่ แรงงาน ทุน เวลา เงิน วัสดุ-อุปกรณ์ ตามหลักการบริหารและการจัดการให้สอดคล้องกับความเป็นอยู่และเกิดประโยชน์สูงสุด

3. เพื่อให้แม่บ้านเกษตรกรใช้ความรู้ทางการเกษตรและเคหกิจเกษตร สร้างกิจกรรม เพื่อหารายได้ให้แก่ครอบครัว

4. เพื่อให้กลุ่มของสตรีเกษตรเป็นแหล่งเผยแพร่ความรู้ และเป็นแกนนำในการพัฒนา อาชีพเกษตร สังคม และสิ่งแวดล้อม

5. เพื่อให้กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเป็นแหล่งรับบริการส่งเสริม ด้านการเกษตรและ เคหกิจเกษตร จากเจ้าหน้าที่ได้อย่างรวดเร็ว และประหยัดงบประมาณ

6. การดำเนินงานของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรจะต้องไม่ขัดต่อนโยบายและการบริหาร งานของราชการ และจะต้องไม่มีความมุ่งหมายทางการเมืองหรือเพื่อประโยชน์ทางการเมือง

จะเห็นได้ว่าวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร มีวัตถุประสงค์ แน่นนอน เพื่อส่งเสริมให้สตรีเกษตรร่วมกันในการแก้ไขปัญหา พัฒนาบทบาทความสามารถของ ตนเอง ใช้ความรู้ ด้านการเกษตรและเคหกิจเกษตร สร้างกิจกรรมหารายได้ เป็นแหล่งเผยแพร่ ความรู้ ทางด้านอาชีพ สังคม และสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้การดำเนินงานของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรจะ ต้องไม่ขัดต่อนโยบายการบริหารงานของทางราชการ และต้องไม่มีความมุ่งหมายทางการเมือง กรมส่งเสริมการเกษตร (2539 ก : 9-11) สรุปแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้ แม่บ้านต้อง ใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีที่เหมาะสม มีกิจกรรมด้านการเกษตร การแปรรูปให้เป็นรายได้ พัฒนาคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมทั้งในครอบครัวและชุมชน ร่วมมือกัน มีโครงการ/กิจกรรม ร่วมกัน เป็นโครงการรวมของกลุ่ม กลุ่มย่อยและส่วนบุคคลทางด้านอาชีพเกษตร การเคหกิจ เกษตร จัดตั้งกอง/ร่วมลงทุนธุรกิจเกษตร การขยายผลผลิต การทำกิจกรรมสาธารณะ การส่งเสริมโภชนาการเยาวชน พัฒนาชุมชนและสิ่งแวดล้อม

2.3 วิธีการจัดตั้งกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

กรมส่งเสริมการเกษตร (2539ก : 3-6) ได้กล่าวถึงวิธีการจัดตั้งกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรไว้ ดังนี้

การจัดตั้งกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร แต่เดิมเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรจะเป็นผู้ดำเนินการจัดตั้ง โดยเรียกประชุมผู้สนใจ เพื่อชี้แจงให้ทราบวัตถุประสงค์การจัดตั้งกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร วิธีการดำเนินงาน ประโยชน์ของการรวมกลุ่ม หลังจากนั้นเจ้าหน้าที่จะแจกใบสมัครและรวบรวมใบสมัคร แล้วเสนอรายงานการจัดตั้งกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรจากอำเภอ จังหวัด ตามระบบของทางราชการ

ปัจจุบันวิธีการจัดตั้งกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมีการเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมกับสภาพการทำงาน และการเปลี่ยนแปลงของสังคม เนื่องจากแม่บ้านเกษตรกรมีความสามารถ และมีบทบาทต่างๆ ในการดำเนินงานมากขึ้น การจัดตั้งกลุ่มจึงต้องเกิดขึ้นจากความต้องการของแม่บ้าน

เกษตรกรในพื้นที่ ดังนั้น เจ้าหน้าที่ส่งเสริมเกษตรระดับอำเภอจึงต้องปรับเปลี่ยนบทบาทให้สอดคล้องกับการดำเนินงานจัดตั้งกลุ่ม เพื่อสนับสนุนงานสถาบันเกษตรกรให้รวมตัวกันอย่างเข้มแข็ง โดยเจ้าหน้าที่จะต้องช่วยประสานงานและเป็นพี่เลี้ยงในการกระตุ้นให้เกิดกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ การจัดตั้งกลุ่มจึงเกิดขึ้นได้ 2 ทาง

1. เจ้าหน้าที่กระตุ้นให้เกิดการจัดตั้งกลุ่ม การเกิดกลุ่มเช่นนี้มักจะเป็นนโยบายการจัดตั้งกลุ่ม ซึ่งสำนักงานเกษตรจังหวัด หรือสำนักงานเกษตรอำเภอ ได้กำหนดเป้าหมายการขยายกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรให้สอดคล้องกับระบบการผลิตและการพัฒนาสถาบันเกษตรกร การดำเนินงานดังกล่าว เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรจะต้องเป็นผู้ศึกษาสภาพพื้นที่ รวบรวมข้อมูลปัญหาต่างๆ ในการประกอบอาชีพการเกษตร ข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจสังคม และนำมาวิเคราะห์เพื่อทราบปัญหาความจำเป็นในการจัดตั้งกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร โดยเจ้าหน้าที่จะต้องกระตุ้นให้สตรีเกษตรกร ได้แก่ บุตรหลานและภรรยาเกษตรกรเห็นความสำคัญของการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาอาชีพการเกษตรให้ดีขึ้น ซึ่งเจ้าหน้าที่จะต้องใช้เทคนิคกระบวนการกลุ่มให้บุตรหลานและภรรยาเกษตรกรตระหนักถึงปัญหาที่มีอยู่ในหมู่บ้าน หรือชุมชน โดยให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงข้อคิดเห็นแนวทางแก้ไขปัญหาและร่วมดำเนินการพร้อมทั้งปลุกจิตสำนึกให้รวมพลังด้วยความเสียสละทำกิจกรรมต่างๆ ให้กลุ่มและสมาชิกสามารถช่วยเหลือตนเองได้

กลุ่มที่เกิดขึ้น ยังไม่จดทะเบียนเป็นทางการ หรือเรียกชื่อว่า กลุ่มกิจกรรมการดำเนินงานของกลุ่มในระยะเริ่มต้นนี้ จะมีการประชุมหรือปรึกษาหารือ และร่วมกันทำกิจกรรมบ้างบางครั้งคราว โดยมีผู้นำกลุ่ม 1-3 คน ทำหน้าที่เป็นหัวหน้า เมื่อดำเนินการไปได้ระยะหนึ่ง กลุ่มจะมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีผลงานสามารถแก้ไขปัญหากลุ่มได้ สมาชิกทุกคนได้รับผลประโยชน์จากกิจกรรมต่างๆ ที่ร่วมกันดำเนินการกลุ่ม กิจกรรมนี้จะเปลี่ยนเป็นกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรได้โดยหัวหน้ากลุ่มจะแจ้งความประสงค์ขอจัดตั้งกลุ่มเป็นทางการ จากเจ้าหน้าที่เกษตรตำบล และเจ้าหน้าที่ต้องดำเนินการดังนี้

1.1 การประชุมเพื่อเตรียมการก่อตั้ง ผู้นำกลุ่มกิจกรรมประสานงานกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรจัดประชุมแก่ผู้สนใจ บุตร-หลานเกษตรกร แม่บ้านเกษตรกร เพื่อชี้แจงรายละเอียดการจัดตั้งกลุ่ม การดำเนินงานและกิจกรรมต่างๆ ประโยชน์ที่ได้รับพร้อมแจกใบสมัคร แนะนำการกรอกใบสมัคร กำหนดส่งคืนใบสมัครพร้อมนัดวันประชุมเพื่อการจัดตั้งต่อไป

1.2 ประชุมเพื่อการจัดตั้ง ผู้นำกลุ่มจะรวบรวมใบสมัครจากผู้สนใจ แล้วพิจารณาความพร้อมของผู้สมัครทุกคน เพื่อจะได้สมาชิกที่มีความตั้งใจจริงแล้วเรียกผู้สมัครประชุมเพื่อการจัดตั้งกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร การประชุมครั้งนี้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมเกษตรระดับพื้นที่ ผู้แทนหน่วยงานราชการต่างๆ คณะกรรมการหมู่บ้าน สภาตำบล จะเป็นผู้เข้าร่วมประชุม มีขั้นตอนดัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.2.1 การตั้งชื่อกลุ่มให้ชื่อว่า กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร แล้วตามด้วยชื่อกลุ่ม ตามมติที่ประชุม ตัวอย่างเช่น กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรหนองบัวบาน

1.2.2 การเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินงานของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรต้องชี้แจงบทบาทเจ้าหน้าที่ของกรมการแต่ละตำแหน่งได้แก่ ประธาน รองประธาน เลขานุการ เหรัญญิก และประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ผู้เข้าประชุมเข้าใจและเป็นข้อพิจารณาในการตัดสินใจ สนับสนุนผู้มีความสามารถในการทำหน้าที่บริหารกลุ่ม

1.2.3 การรายงานการจัดตั้งกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร คณะกรรมการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร รวบรวมใบสมัครของสมาชิก จัดทำทะเบียนสมาชิก กรอกแบบฟอร์มขอจัดตั้งกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร โดยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเป็นผู้แนะนำและรวบรวมให้สำนักงานเกษตรอำเภอ เสนอขอจัดตั้งจากอำเภอ จังหวัด และจังหวัดรวบรวมการจัดตั้งกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ภายในเดือนกันยายน ส่งให้กรมส่งเสริมการเกษตรทุกปี

2. การจัดตั้งโดยความสนใจของกลุ่มสตรีเกษตรกร การจัดตั้งโดยวิธีนี้ผู้สนใจ บุตร-หลาน แม่บ้านเกษตรกรเกิดแรงจูงใจจากกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่จัดตั้งก่อนอยู่แล้วในตำบลใกล้เคียง หรือเป็นกลุ่มสนใจที่จัดตั้งขึ้นรับบริการความรู้แต่ยังไม่จัดตั้งเป็นทางการเกิดความต้องการและรวมตัวกันขึ้น แล้วเชิญเจ้าหน้าที่ของกรมส่งเสริมการเกษตรชี้แจงรายละเอียดต่างๆ พร้อมแจกใบสมัครและดำเนินการตาม ข้อ 1.2.1, 1.2.2 และ 1.2.3

การจัดตั้งกลุ่มจะเกิดขึ้นได้ 2 ทาง คือ 1) เจ้าหน้าที่กระตุ้นให้เกิดการจัดตั้งกลุ่ม 2) การจัดตั้งโดยกลุ่มโดยความสนใจของกลุ่มสตรีเกษตรกร ซึ่งในการรวมกลุ่มสมาชิกเพื่อจัดตั้งกลุ่มนั้น สมาชิกจะต้องมีคุณสมบัติ ตามที่กรมส่งเสริมได้ระบุไว้

2.4 คุณสมบัติของผู้สมัครเป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

กรมส่งเสริมการเกษตร (2539ก : 6) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติของผู้สมัครเป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรไว้ดังนี้

1. เป็นสตรีทำงานในภาคเกษตร บุตร หลาน เกษตรกร อายุตั้งแต่ 20 ปี ขึ้นไป หรือเป็นภรรยาของเกษตรกรที่ประกอบอาชีพในหมู่บ้านหรือตำบลที่จัดตั้งกลุ่มขึ้น

2. เมื่อมีความสมัครใจที่จะร่วมดำเนินงานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ให้มีความก้าวหน้ามั่นคงในการที่จะพัฒนาอาชีพเกษตรของครอบครัวและกลุ่มให้ดีขึ้น

3. ผู้สมัครต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้ปกครองหรือหัวหน้าครอบครัว โดยกรอกใบสมัครและยื่นต่อคณะกรรมการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร และเสียค่าธรรมเนียมตามมติของกลุ่ม เพื่อนำไปจัดซื้อวัสดุเครื่องเขียนใช้ในกิจกรรมกลุ่มฯ ค่าธรรมเนียมนี้เก็บเมื่อแรกเข้าเท่านั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ผู้สมัครเป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ต้องเสียสละ ร่วมประชุม ทำกิจกรรมของกลุ่มหรือจัดหาวัสดุ-อุปกรณ์ เพื่อฝึกปฏิบัติและร่วมมือกับหน่วยงานราชการตามโอกาสอันควร

เมื่อสมาชิกกลุ่มมีคุณสมบัติ เป็น บุตร หลาน และสตรีในภาคเกษตร มีอายุตั้งแต่ 20 ปี ขึ้นไป ผู้สมัครต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้ปกครอง และมีความสมัครใจที่จะร่วมดำเนินงานกลุ่มที่จะพัฒนาอาชีพเกษตรกรของครอบครัวและกลุ่มให้ดีขึ้น เมื่อผู้สมัครมีคุณสมบัติดังกล่าวแล้ว จึงจะสามารถร่วมดำเนินงานกลุ่มได้

2.5 การดำเนินงานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

กรมส่งเสริมการเกษตร (2539ก : 9-10) ได้กล่าวถึงการดำเนินงานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรไว้ดังนี้

การดำเนินงานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กองพัฒนาการบริหารงานเกษตร โดยกลุ่มงานเคหกิจเกษตรมีหน้าที่รับผิดชอบ งานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ได้กำหนดให้กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรดำเนินกิจกรรมต่างๆ เพื่อพัฒนากลุ่มให้มั่นคง สามารถเป็นแกนนำในการพัฒนาครอบครัวเกษตรกร โดยได้กำหนดแนวทางเพื่อส่งเสริมกิจกรรมกลุ่มดังนี้

1. ส่งเสริมให้กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุด และใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม
2. ส่งเสริมให้กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมีกิจกรรมด้านการเกษตร การแปรรูปจากผลผลิตเกษตรในระดับครัวเรือน เพื่อให้เกิดรายได้นอกภาคเกษตร
3. ส่งเสริมให้กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมีกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต และสิ่งแวดล้อมของครอบครัวและชุมชนให้ยั่งยืน
4. ส่งเสริมให้เกิดการร่วมมือระหว่างกลุ่ม, สถาบันเกษตรกร ให้เกื้อหนุนซึ่งกันและกัน
5. ส่งเสริมให้สตรีเกษตรมีบทบาทต่อการพัฒนาสังคมและวัฒนธรรมในท้องถิ่น
6. ส่งเสริมบทบาทสตรีเกษตรให้เป็นผู้นำในท้องถิ่น

การดำเนินกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรนั้น จะสำเร็จได้ในกิจกรรมด้านการเกษตร การแปรรูปผลผลิต การหารายได้ ใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุดและใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม เกิดการร่วมมือระหว่างกลุ่ม ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เป็นผู้นำ พัฒนาคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม นอกจากกิจกรรมจะสำเร็จด้วยตัวของสตรีเกษตรกรเองแล้ว จะต้องอาศัยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.6 ปัญหาของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

กรมส่งเสริมการเกษตร (2539ค : 105-108) ได้สรุปปัญหาของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรไว้ดังนี้

1. ปัญหาด้านธุรกิจเกษตร

1.1 ขาดข้อมูลด้านการตลาด ในด้านทางเลือกในธุรกิจ โอกาสของการจำหน่ายสินค้าเกษตร เช่น ตลาดกลางการเกษตร ตลาดนัดสินค้าการเกษตร และการเจรจาธุรกิจ

1.2 ขาดความรู้ - ทักษะ ในด้านตลาด/อุตสาหกรรมการเกษตร และด้านธุรกิจเกษตร

1.3 ขาดการสนับสนุน ในด้านสินเชื่อและตลาดกลาง

2. ปัญหาด้านภัยธรรมชาติ ในด้านน้ำท่วมและฝนแล้ง

3. ปัญหา / อุปสรรคเกี่ยวกับการผลิต บรรจุกภัณฑ์ / ฉลาก ตลาดและอื่นๆ

3.1 การผลิต ปัญหาที่พบคือ ขาดเงินทุนในการผลิต ขาดอุปกรณ์ในการผลิต อุปกรณ์ในการผลิตไม่ได้มาตรฐาน ขาดวิทยากรในการสอนการสาธิตการแปรรูป ขาดความรู้และวิทยากรใหม่ ราคาวัตถุดิบไม่แน่นอน ทำให้การผลิตไม่ต่อเนื่อง ขาดแรงงานในการผลิต ขาดโรงเรือนในการผลิตผลิตภัณฑ์แปรรูป และการรวมกลุ่มไม่ต่อเนื่อง

3.2 ฉลากและบรรจุกภัณฑ์ มีปัญหาในด้านฉลากติดผลิตภัณฑ์ไม่พอใจผู้ซื้อ ภาชนะบรรจุหีบห่อมีราคาแพงและไม่ได้มาตรฐาน และไม่ทราบแหล่งจำหน่ายบรรจุกภัณฑ์และฉลากจากแหล่งจำหน่ายโดยตรง

3.3 การตลาด ปัญหาที่พบคือ ไม่มีตลาดรองรับผลิตภัณฑ์ที่แน่นอน การคมนาคมไม่สะดวก และไม่มีเครื่องหมายขององค์การอาหารและยารับรองคุณภาพสินค้า ทำให้สินค้าไม่เป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค

เมื่อปัญหาของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมีมากมายตามที่ได้กล่าวแล้วข้างต้น การดำเนินงานของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ไม่ว่าจะในด้านอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรจะต้องอาศัยเจ้าหน้าที่จากกรมส่งเสริมการเกษตรจึงจะสามารถประสบผลสำเร็จได้

2.7 บทบาทเจ้าหน้าที่ต้องงานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรนอกจากจะดำเนินกิจกรรมสำเร็จตามเป้าหมายด้วยตัวของสตรีเกษตรกรเองแล้ว ขึ้นอยู่กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานระดับพื้นที่โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเป็นผู้รับผิดชอบ มีบทบาทต่อการพัฒนางานกลุ่มแม่บ้านตามที่กรมส่งเสริมการเกษตร (2539 ก : 12) กล่าวไว้ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. เจ้าหน้าที่ต้องมีความรู้ในการทำงานกับกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร เช่น ความรู้ด้านสังคมกระบวนการพัฒนากลุ่ม การทำธุรกิจและการทำบัญชี การศึกษาข้อมูลทางกายภาพ สีวภาพ สังคมและเศรษฐกิจ เพื่อนำมาวิเคราะห์หาทางเลือกสนับสนุนการทำงานของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

2. เจ้าหน้าที่ต้องรู้ปัญหา สภาพท้องถิ่นอย่างแท้จริง เพื่อช่วยเป็นที่เลี้ยงให้คำแนะนำในการวางแผนโครงการต่างๆ และพิจารณาโครงการสนับสนุน จากหน่วยงานของรัฐแก่กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

3. เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรร่วมกับเจ้าพนักงานเทคนิคเกษตรมีหน้าที่บริการให้ความรู้ตามความต้องการของกลุ่มเพื่อจะนำไปสู่การพัฒนาสังคมและอาชีพเกษตร

4. ประสานงานกับกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร สถาบันเกษตรกรต่างๆ ส่งเสริมความสัมพันธ์ให้กลุ่มพึ่งพาซึ่งกันและกัน เพื่อสร้างสถาบันเกษตรกรให้เข้มแข็ง

5. ประสานงานกับหน่วยงานอื่นทั้งของรัฐและเอกชน ในการจัดทำโครงการกิจกรรมของกลุ่ม

6. ร่วมประชุมและเยี่ยมเยียนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตามระบบ เพื่อให้คำแนะนำให้คำปรึกษาแก่กลุ่ม

7. ติดตามและประเมินผลงานของกลุ่ม โดยการจัดตามมาตรฐานกลุ่มเพื่อพัฒนากลุ่มให้เป็นองค์กรเกษตรกรในระดับท้องถิ่นและพึ่งตนเองได้

8. ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร
การที่กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรรวมกลุ่มกัน และดำเนินงานกลุ่มได้สำเร็จนั้น จะต้องอาศัยบทบาทเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรช่วย บทบาทดังกล่าวคือ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมเกษตรจะต้องมีความรู้ในการทำงานกับกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร เป็นที่ปรึกษา รู้ปัญหาสภาพท้องถิ่นเพื่อช่วยแนะนำและบริการความรู้ในด้านต่างๆ เชี่ยวชาญด้านการฝึกอบรม ส่งเสริมความสัมพันธ์กลุ่มประสานกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งของรัฐและเอกชน ให้คำแนะนำ ติดตามประเมินผล และประชาสัมพันธ์ในการดำเนินงานกลุ่ม

2.8 ภาระหน้าที่ของกรมส่งเสริมการเกษตรในระดับต่างๆ

ภาระหน้าที่หลักของกรมส่งเสริมการเกษตรซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ในการส่งเสริมและการพัฒนาด้านการเกษตร ให้เกษตรกรมีอาชีพที่มั่นคง ซึ่งรวมถึงการฝึกอบรมด้านการเกษตรด้วย (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2539 ง : 25 - 27) โดยกรมส่งเสริมการเกษตรจะต้องปฏิบัติหน้าที่ตามหลักการส่งเสริมการเกษตรที่ดี คือ 1) หลักการส่งเสริมการเกษตรคือ การบริการการศึกษา 2) งานส่งเสริมเริ่มด้วยภาวะความเป็นจริงที่มีอยู่ของเกษตรกร 3) ให้ประชาชนมีส่วนร่วม

ในการปฏิบัติ 4) ยึดหลักประชาธิปไตย 5) สนองความต้องการของเกษตรกร 6) มีโครงการและ การปฏิบัติที่แน่นอน 7) ใช้ทรัพยากรในท้องถิ่น 8) สร้างและใช้ผู้นำในท้องถิ่น 9) มีวิธีการปฏิบัติ ที่ต่อเนื่อง 10) ปฏิบัติงานร่วมกับสมาชิกโดยตรง 11) สมาชิกเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมเอง 12) ยึด หลักการทำงานจากระดับล่างขึ้นมา 13) ใช้ที่มงานผู้เชี่ยวชาญเฉพาะอย่าง 14) สร้างศรัทธาและ ทัศนคติที่ดี 15) มีการประเมินผล 16) ดำเนินการสอดคล้องกับสถานการณ์ และ 17) มีความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาประเทศ (บุญสม วราเอกศิริ, 2535 : 47-51)

ประกอบกับปัจจุบัน กรมส่งเสริมการเกษตร (2537 : 1-5) นำเอารูปแบบไร่นาสวนผสม ที่เหมาะสมกับการส่งเสริมการเกษตรของกรมส่งเสริมการเกษตร เกี่ยวกับ ข้อควรพิจารณาใน การส่งเสริมรูปแบบไร่นาสวนผสม และรูปแบบไร่นาสวนผสมที่เหมาะสมในการส่งเสริมการ เกษตร มาพิจารณา คือ การจัดการฟาร์มปัจจุบันควรเน้นประสิทธิภาพ มุ่งกำไรและรายได้เพิ่ม อย่างต่อเนื่อง วางแผนงบประมาณการผลิตให้คุ้มกับการลงทุน ลดต้นทุนการผลิต เพิ่มประสิทธิ ภาพการใช้ทรัพยากร ที่ดิน ทุน และแรงงาน จัดทำไร่นาสวนผสม เพื่อกระจายการผลิตและรายได้ ลดความเสี่ยง โดยการทำการเกษตรหลายอย่าง เลี้ยงสัตว์ เลี้ยงปลา ใช้เครื่องมือเกษตร คือ ใช้เทคโนโลยี มีการวางแผน การลงทุน การพิจารณาด้านราคาและการตลาด การแสวงหาความรู้ ทักษะ การทำงานอาชีพ มีการจัดการที่ดีทั้งด้านแรงงาน เวลา กิจกรรมการผลิต และหารายได้ จากที่กล่าวมาข้างต้นจำเป็นอย่างยิ่งที่กรมส่งเสริมการเกษตรจะต้องอาศัยหน่วยงาน และเจ้าหน้าที่แต่ละระดับในการที่จะช่วยให้งานของกรมส่งเสริมการเกษตรในด้านต่างๆ ประสบผล สำเร็จ

2.9 การฝึกอบรมในงานส่งเสริมการเกษตร

ได้มีนักวิชาการด้านการฝึกอบรมได้ให้ความหมายของการฝึกอบรมไว้หลายท่าน คือสุรพล จันทร์ปัทย์ (2534 : 2), ชัยชาญ มณีบุษย์ (2530 : 61), นาด พันธุมนาวิน (2534 : 1), พลสันต์ โพธิ์ศรีทอง (2534 : 94), และ เครือวัลย์ ลิมอภิชาติ (2531 : 2) ได้ให้ความหมาย การ ฝึกอบรม ในทำนองเดียวกันสรุปได้ว่า การฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการในการพัฒนาบุคคล อย่างมีระบบ เพื่อให้ผู้รับการฝึกอบรมเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านความรู้ ทักษะ และทักษะที่พึงประสงค์ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

การฝึกอบรมเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาบุคคลให้มีคุณสมบัติที่พึงประสงค์ ในงานส่งเสริมการเกษตรได้มีการนำเอาการฝึกอบรมมาใช้พัฒนาประสิทธิภาพการทำงานของ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร และยังใช้เป็นยุทธวิธีในการพัฒนาบุคคลเป้าหมายซึ่งเป็นเกษตรกร ทำให้เกษตรกรเกิดการเรียนรู้ ความคิด และวิธีปฏิบัติต่างๆ เพิ่มทักษะความสามารถ เกิดความ

ความสำคัญของการฝึกอบรมในงานส่งเสริมการเกษตร

เครีอวัลย์ ลิมอภิชาติ (2531 : 6) ได้กล่าวไว้ว่า การฝึกอบรมเป็นกระบวนการพัฒนาบุคคลให้มีคุณภาพสูงขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาวะการณ์ปัจจุบันที่สิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ การพัฒนาคนให้มีคุณสมบัติเหมาะสมกับงาน และพัฒนางานให้เหมาะสมกับคนจึงมีความจำเป็นต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง องค์กรต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐและเอกชนต่างให้ความสำคัญในเรื่องของการฝึกอบรม สอดคล้องกับ สุรพล จันทราปัติย์ (2534 : 5 - 9) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการฝึกอบรมต่อบุคคลต่อบุคคลเป้าหมายของงานส่งเสริม ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้คนเป้าหมายมีโอกาสเรียนรู้ด้วยการฝึกปฏิบัติ ภายใต้การแนะนำของเจ้าหน้าที่ส่งเสริม หรือวิทยากรที่มีความรู้ ความชำนาญในเรื่องนั้นๆ จนมีความเข้าใจและเชื่อมั่นตนเองมากกว่าที่จะทำแบบลองผิดลองถูก

2. ช่วยให้ผู้คนเป้าหมายประหยัดเวลาการเรียนรู้ เนื่องจากผู้ดำเนินงานฝึกอบรมได้จัดหลักสูตรเป็นระบบ มีขั้นตอน บุคคลเป้าหมายจึงได้เรียนรู้ ในเวลาที่สั้นกว่าการไปศึกษาด้วยตนเอง

3. ช่วยให้ผู้คนเป้าหมายมีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระหว่างกันทำให้เกิดความคิดกว้างขวางและลึกซึ้ง ก่อให้เกิดปัญญาและรู้ทันเหตุการณ์มากขึ้น

4. ช่วยพัฒนาความเป็นผู้นำของบุคคลเป้าหมาย ให้มีความสามารถทำงานและเป็นผู้นำผู้อื่นได้ ทำให้เรียนรู้พฤติกรรมของผู้นำที่ประสบความสำเร็จและเข้าใจในหลักการวิธีปฏิบัติที่ทำให้เกิดความเชื่อถ้อยอมรับ ได้รู้จักตัวเองมากยิ่งขึ้นจึงมีทัศนคติพร้อมที่จะเป็นผู้นำ

5. ช่วยพัฒนาการทำงานเป็นกลุ่มบุคคลเป้าหมายที่เข้ารับการฝึกอบรม ได้เรียนรู้โดยผ่านกระบวนการฝึกอบรม เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีความเข้าใจและทัศนคติที่ดี ทำให้การทำงานเป็นกลุ่มมีประสิทธิภาพ สามารถไปพัฒนาชุมชนของตนเองได้

กล่าวโดยสรุป การฝึกอบรมมีประโยชน์และสำคัญต่อการพัฒนาบุคคล งาน และหน่วยงาน ก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงานเป็นอย่างดี

ความหมายของความต้องการฝึกอบรม

ได้มีผู้ให้ความหมายของความต้องการฝึกอบรม (Training Needs) ไว้หลายความหมาย กล่าวโดยสังเขปดังนี้

ไมตรี ทองประวดี (2529 : 38) ให้ความหมายของความต้องการฝึกอบรมว่า หมายถึง อุปสรรค ปัญหาขัดข้องใดๆ ที่อาจแก้ไขได้ด้วยการฝึกอบรม สอดคล้องกับ ทองฟู ชินะโชติ (2531 : 56) ให้ความหมายของความต้องการฝึกอบรมว่า หมายถึง สภาวะที่ไม่พึงปรารถนาที่มี

อยู่ในหน่วยงาน จุดอ่อน ปัญหา หรือสิ่งบกพร่องที่ไม่พึงปรารถนาในการทำงาน ซึ่งอาจจะแก้ไขไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ได้ด้วยการฝึกอบรม หรืออุปสรรคปัญหาขัดข้องที่เกิดขึ้นขณะปฏิบัติงานที่สามารถแก้ไขได้ด้วยการฝึกอบรม

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า ความต้องการฝึกอบรม หมายถึง ปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้นขณะปฏิบัติงานสามารถแก้ไขได้ด้วยการฝึกอบรม

2.10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเกี่ยวกับความต้องการฝึกอบรมอาชีพเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กรุงเทพมหานคร ได้มีผู้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องสรุปได้ดังนี้

บุปผา สันพะเยาว์ (2538 : 78-79) ได้ทำการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จและไม่สำเร็จของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในจังหวัดลำปาง พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ซึ่งเป็นลักษณะส่วนตัวของประธานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร อันได้แก่ระดับการศึกษาของประธานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีระดับการศึกษาสูงก็มีผลผลักดันให้กลุ่มประสบผลสำเร็จ เพราะการศึกษาเป็นการสร้างเสริมประสบการณ์ของบุคคลและกลุ่มบุคคล ช่วยเพิ่มพูนความสามารถของกลุ่มบุคคลปรับตนเองและกลุ่มของตนเองให้เหมาะสม ซึ่งกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่ประสบผลสำเร็จ มีกิจกรรมต่างๆ มีเป้าหมายและแนวทางที่ชัดเจน และมีการแบ่งหน้าที่การงานอย่างชัดเจน และประธานกลุ่มระบุว่ามีอำนาจในตำแหน่งผู้นำและผู้สัมพันธ์ภาพกับสมาชิกในระดับดี

อาตุล พลเสน (2539 : 2) ได้ทำการศึกษาถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในอำเภอไพศาราม จังหวัดราชบุรี พบว่า สมาชิกกลุ่มแม่บ้านที่มีเวลาว่างต่างกัน ส่วนมากจะเป็นช่วงปลายฤดูฝน การรับรู้และเห็นด้วยเป็นส่วนมาก แสดงว่าสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมีความเข้าใจการดำเนินงานของกลุ่มเป็นอย่างดี ความพึงพอใจในผลตอบแทนของสมาชิกที่ได้รับในการเป็นสมาชิก พบว่าสมาชิกส่วนใหญ่มีความพึงพอใจมากร้อยละ 60.8 แสดงว่าสมาชิกส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในผลตอบแทนที่ได้รับจากการเป็นสมาชิกกลุ่ม การมีส่วนร่วมในกิจกรรมพบว่าไม่เข้าร่วมกิจกรรมสูงถึงร้อยละ 35.4 เข้าร่วมบ้างเป็นบางครั้งร้อยละ 32.3 และร่วมทุกครั้งร้อยละ 32.3 แสดงว่าสมาชิกยังไม่เห็นความสำคัญในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม ส่วน ยาวลักษณ์ มากดี (2538 : 76-77) ได้ทำการศึกษาถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม พบว่าสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมีประสบการณ์ฝึกอบรมด้านการเกษตรเรื่องการเพาะปลูกหมอนเลี้ยงไหมมากที่สุด ร้อยละ 15.12 รองลงมาคือ ถั่วลิสง ร้อยละ 12.60 เกษตรผสมผสาน ร้อยละ 10.92 และมีการกำจัดโรคหมอนไหม ร้อยละ 9.24 ส่วนการเพาะเห็ดนางฟ้า ร้อยละ 5.04

สำหรับการฝึกอบรมด้านเคหกิจเกษตรเป็นเรื่องการแปรรูปถนอมอาหารและศิลป์

ประดิษฐ์ ซึ่งมีจำนวนเท่ากันคือ ร้อยละ 20.17 ส่วนการทอผ้าไหมและปรับปรุงลายผ้าทอมี ร้อยละ 9.24 และ 3.36 ตามลำดับ

นอกจากนี้ สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรยังมีความต้องการความรู้ทางการเกษตรเพิ่มเติมในเรื่อง การป้องกันและกำจัดโรคและแมลงศัตรูหม่อนไหม ร้อยละ 10.08 ไม้ผล ร้อยละ 8.40 และเลี้ยงไก่ร้อยละ 6.73 ในด้านเทคนิคเกษตร ต้องการความรู้เรื่องการทำหัตถกรรม คือ การปรับปรุงลายผ้าทอ การทำผลิตภัณฑ์จากผ้าทอ ตลอดจนการมัดหมี่และทอผ้าไหม ร้อยละ 15.92, 10.92 และ 2.52 ตามลำดับ สอดคล้องกับ สุรางค์รัตน์ กัญญาศ (2522 : 75-76) ได้ทำการศึกษาถึงทัศนคติของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีผลต่อการส่งเสริมงานเทคนิคเกษตรที่ตำบลท่าข้าม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม พบว่า แม่บ้านเกษตรกรมีความสนใจและความต้องการที่จะเรียนรู้วิชาต่างๆ ตามที่เจ้าหน้าที่เทคนิคเกษตร ได้ดำเนินการสอนไปตามลำดับมากน้อยดังนี้ วิชาอาหารและโภชนาการ วิชาถนอมอาหาร วิชาประดิษฐ์วัสดุ และวิชาตัดเย็บเสื้อผ้า ในเรื่องความต้องการของกลุ่มแม่บ้านที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมงานเทคนิคเกษตรนั้น ส่วนใหญ่ไม่แสดงความคิดเห็น บางส่วนต้องการให้มีการฝึกอบรมความรู้ทางการเกษตรเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังต้องการให้มีการฝึกอบรมเกี่ยวกับวิชาอาหารและโภชนาการ วิชาถนอมอาหาร และวิชาประดิษฐ์วัสดุ ให้มีเนื้อหาที่น่าสนใจยิ่งขึ้น

ประสพ คำชื่น (2537 : 75-77) ได้ทำการศึกษาสถานภาพส่วนบุคคลของสมาชิกและสถานการณ์กลุ่มของแม่บ้านเกษตรกรที่ประสบผลสำเร็จ ในจังหวัดสิงห์บุรี พบว่าสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรทุกคนมีการติดต่อกับพนักงานเทคนิคเกษตร โดยเฉลี่ยเดือนละ 1.2 ครั้ง สำหรับการมีประสบการณ์ในการฝึกอบรมความรู้ ด้านเทคนิคเกษตร และด้านการเกษตร พบว่า สมาชิกมีการฝึกอบรม เฉลี่ยจำนวน 5.8 ครั้งต่อปี สำหรับข่าวสารความรู้ใหม่ๆ ที่ได้รับ ได้แก่ การถนอมอาหาร, การแปรรูปอาหาร และ พบว่า สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรส่วนใหญ่ได้รับข่าวสารจากพนักงานเทคนิคเกษตรมากที่สุด เนื่องจากเจ้าพนักงานเทคนิคเกษตรมีแผนปฏิบัติงานลงในกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรทุกๆ เดือน

เนื่องจากการจัดฝึกอบรม หรือการให้ความรู้ทางด้านเกษตรและเทคนิคเกษตรแก่สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรของแต่ละจังหวัดขึ้นอยู่กับกรอบอาชีพ ดังนั้นในกรุงเทพมหานครการรวมกลุ่มทำกิจกรรมของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรจึงอาจแตกต่างกันไปในรายละเอียด เช่นในปีที่ผ่านมาทางสำนักงานเกษตรกรุงเทพมหานคร ได้จัดฝึกอบรมในเรื่อง การทำไร่นาสวนผสม การป้องกันและกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน การผสมปุ๋ยใช้เอง การทำเต้าเจี้ยว การทำยาสระผมขึ้น ทั้งนี้การจัดฝึกอบรมนั้นเกิดจากแผนดำเนินงานของกรมส่งเสริมการเกษตร และจากที่ได้สอบถาม สังเกต และจากประสบการณ์การทำงานของเจ้าหน้าที่ด้านนี้ นำมาใช้เป็นข้อมูลในการจัดฝึกอบรม ไม่ได้จัดจากการทำแบบสำรวจเพื่อเป็นข้อมูลในการจัดฝึกอบรมเป็น

รายการกลุ่ม

จากทฤษฎี หลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังกล่าว จึงเห็นควรที่จะศึกษาปัญหา อุปสรรคและความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงและนำมาดำเนินการตามหลักของกรมส่งเสริมการเกษตร ซึ่งเจ้าหน้าที่เกษตรจะต้องปฏิบัติหน้าที่ตามหลักการส่งเสริมการเกษตรที่ดี โดยศึกษาในเรื่องปัญหาการประกอบอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรจำแนกออกได้ 8 ด้าน 1) ด้านการเพาะปลูกพืช 2) ด้านการเลี้ยงสัตว์และการประมง 3) ด้านการแปรรูปผลผลิตเกษตรและการถนอมอาหาร 4) ด้านการใช้และการบำรุงรักษาเครื่องมือการเกษตร 5) ด้านการประดิษฐ์และการผลิตเพื่อหารายได้พิเศษ 6) ด้านการตลาดและธุรกิจเกษตร 7) ด้านความรู้และความเข้าใจในการเป็นผู้นำ การเป็นสมาชิกที่ดี และการส่งเสริมเผยแพร่ความรู้ต่างๆแก่ชุมชน และ 8) ด้านการสงวนและรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

รวมทั้งศึกษาความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตร 8 ด้าน คือ 1) ด้านการเพาะปลูกพืช 2) ด้านการเลี้ยงสัตว์และการประมง 3) ด้านการแปรรูปผลผลิตเกษตรและการถนอมอาหาร 4) ด้านการใช้และการบำรุงรักษาเครื่องมือการเกษตร 5) ด้านการประดิษฐ์และการผลิตเพื่อหารายได้พิเศษ 6) ด้านการตลาดและธุรกิจเกษตร 7) ด้านความรู้และความเข้าใจในการเป็นผู้นำ การเป็นสมาชิกที่ดี และการส่งเสริมเผยแพร่ความรู้ต่างๆแก่ชุมชน และ 8) ด้านการสงวนและรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะเป็นข้อมูลพื้นฐานการจัดการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรให้แก่สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเทคนิคเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

3.1 วิธีกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาเฉพาะกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีจำนวน 26 กลุ่ม มีสมาชิกทั้งหมด 414 คน ในปี พุทธศักราช 2541

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กรุงเทพมหานคร กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดร้อยละ 50 ของจำนวนสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กรุงเทพมหานครทั้งหมดในแต่ละกลุ่ม เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย และดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling) ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยรวมทั้งสิ้น 210 คน ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร

สำนักงานเกษตร เขตที่รับผิดชอบ	กลุ่มแม่บ้าน เกษตรกร	เขตพื้นที่ตั้ง	จำนวนสมาชิก	
			ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง(คน)
ตลิ่งชัน	ทุ่งครุ	ทุ่งครุ	14	7
	หลักสอง	บางแค	14	7
	บางบอน	บางบอน	21	11
	ท่าข้าม	บางขุนเทียน	20	10
	บางหว้า	ภาษีเจริญ	20	10
	บางพรหม	ตลิ่งชัน	24	12
	สามัคคีธรรม	หนองแขม	14	7
	คลองราชบุรย์- สามัคคี	หนองแขม	14	7

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

สำนักงานเกษตร เขตที่รับผิดชอบ	กลุ่มแม่บ้าน เกษตรกร	เขตพื้นที่ตั้ง	จำนวนสมาชิก	
			ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง(คน)
ลาดกระบัง	ชุมทอง (1)	ลาดกระบัง	16	8
	ชุมทอง (2)	ลาดกระบัง	10	5
	ลำพะอง	ลาดกระบัง	16	8
	ทับยาว	ลาดกระบัง	30	15
	ทับช้าง	สะพานสูง	10	5
	สวนหลวง	สวนหลวง	14	7
	จรเข้ขบ	ประเวศ	14	7
มีนบุรี	แสนแสบ	มีนบุรี	15	8
	สายไหม	สายไหม	10	5
	ออเงิน	สายไหม	11	6
	วัดสุทธิสะอาด	คลองสามวา	10	5
	สามวาตะวันออก	คลองสามวา	35	18
	ลำกระดาน	คลองสามวา	15	8
	ลำหิน	หนองจอก	20	10
	คลองสิบ	หนองจอก	17	9
	คูฝั่งเหนือ	หนองจอก	10	5
	รวมน้ำใจโคกแฝด	หนองจอก	10	5
	หนองจอก	หนองจอก	10	5
	รวม	26 กลุ่ม		414

3.2 วิธีการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร หลักการ ทฤษฎี และงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดขอบเขต และประเด็นคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ตั้งไว้
2. ร่างแบบสัมภาษณ์ นำไปให้คณะอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เหมาะสมและความถูกต้องของเนื้อหา การใช้ภาษา และตรงตามวัตถุประสงค์ แล้วนำมาแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

แบบสัมภาษณ์ แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1. เกี่ยวกับสภาพพื้นฐานด้านเศรษฐกิจและสังคมบางประการของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับอายุ สถานภาพสมรส ศาสนา ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อปี ระยะเวลาการร่วมเป็นสมาชิก เนื้อที่ถือครองการเกษตร

ตอนที่ 2. เกี่ยวกับปัญหาการประกอบอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ใน 8 ด้าน คือ ด้านการเพาะปลูกพืช ด้านการเลี้ยงสัตว์ และการประมง ด้านการแปรรูปผลผลิตการเกษตรและการถนอมอาหาร ด้านการใช้และการบำรุงรักษาเครื่องมือการเกษตร ด้านการประดิษฐ์และการผลิตเพื่อหารายได้พิเศษ ด้านการตลาดและธุรกิจเกษตร ด้านความรู้ความเข้าใจในการเป็นผู้นำ การเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชนและการส่งเสริมเผยแพร่ความรู้ต่างๆ แก่ชุมชน และด้านการสงวนและรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยแบ่งระดับปัญหาออกเป็น มาก ปานกลาง น้อย และไม่มีปัญหา

ตอนที่ 3. เกี่ยวกับความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ใน 8 ด้าน คือ ด้านการเพาะปลูกพืช ด้านการเลี้ยงสัตว์และการประมง ด้านการแปรรูปผลผลิตการเกษตรและการถนอมอาหาร ด้านการใช้และการบำรุงรักษาเครื่องมือการเกษตร ด้านการประดิษฐ์และการผลิตเพื่อหารายได้พิเศษ ด้านการตลาดและธุรกิจเกษตร ด้านความรู้ความเข้าใจในการเป็นผู้นำการเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชนและการส่งเสริมเผยแพร่ความรู้ต่างๆ แก่ชุมชน และด้านการสงวนและรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยแบ่งระดับความต้องการออกเป็น มาก ปานกลาง น้อย และไม่ต้องการ

ตอนที่ 4. เกี่ยวกับความต้องการด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร

3.3 การตรวจสอบ/ทดสอบเครื่องมือ

แบบสัมภาษณ์งานวิจัยในครั้งนี้ เมื่อสร้างเสร็จแล้ว ผู้วิจัยนำไปปรึกษาคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และผ่านการตรวจสอบพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน (ตั้งรายนามในภาคผนวก ข) เพื่อพิจารณาข้อความให้มีความเหมาะสม พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

หลังจากนั้น นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองสัมภาษณ์สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 คน เพื่อตรวจสอบภาษาในการเอกสารเป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สัมภาษณ์ เมื่อทดลองเสร็จแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้แบบสัมภาษณ์สมบูรณ์ที่สุดก่อนนำไปใช้

3.4 วิธีการรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ขอนหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย จากงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถึงสำนักงานเกษตรกรุงเทพมหานคร เพื่อขอความร่วมมือในการรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือไปยังสำนักงานเกษตรกรุงเทพมหานคร เพื่อให้สำนักงานเกษตรกรุงเทพมหานครทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังสำนักงานเกษตรเขตต่างๆ ที่มีสมาชิกเป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอสัมภาษณ์กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ดังต่อไปนี้

2.1 สำนักงานเกษตรเขตลาดกระบัง

2.2 สำนักงานเกษตรเขตตลิ่งชัน

2.3 สำนักงานเกษตรเขตมีนบุรี

3. ฝึกผู้ช่วยวิจัยจำนวน 5 คน ช่วยในการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง และขอความร่วมมือเจ้าพนักงานส่งเสริมการเกษตรและเคหกิจเกษตร ช่วยในการประสานงานกับกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตามเขตต่างๆ ดังที่กล่าวข้างต้น ในการขอสัมภาษณ์ของผู้วิจัย เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ดีต่อกัน

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ และตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสัมภาษณ์ นำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS for Windows (Statistical Package for the Social Sciences for Windows release 6.0) แล้วนำเสนอในรูปแบบตาราง และแปลผลโดยการบรรยาย ดังนี้

1. นำข้อมูลเกี่ยวกับสภาพพื้นฐานด้านเศรษฐกิจและสังคมบางประการของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร มาหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย
2. นำข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการประกอบอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร มาหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ และเรียงอันดับ
3. นำข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร มาหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ และเรียงอันดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้ภายในเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4 ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร โดยมีผลการวิจัยดังนี้

4.1 สภาพพื้นฐานด้านเศรษฐกิจและสังคมบางประการของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 4.1 แสดงสภาพพื้นฐานด้านเศรษฐกิจและสังคมบางประการของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร

รายการ	จำนวน (คน) (N=210)	ร้อยละ (%)
อายุ		
น้อยกว่า 35 ปี	30	14.29
35-47 ปี	72	34.28
48-60 ปี	74	35.24
มากกว่า 60 ปี	34	16.19
อายุต่ำสุด 22 ปี อายุสูงสุด 78 ปี		
อายุเฉลี่ย 48.05 ปี		
สถานภาพการสมรส		
โสด	21	10.00
สมรส	175	83.33
หม้าย	14	6.67
นับถือศาสนา		
พุทธ	105	78.57
อิสลาม	45	21.43

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน) (N=210)	ร้อยละ (%)
ระดับการศึกษา		
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	41	19.52
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	130	61.91
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	13	6.19
ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	13	6.19
อนุปริญญา	5	2.38
ปริญญาตรี	1	0.48
ไม่ได้ศึกษาในระบบ	7	3.33
ระยะเวลาการร่วมเป็นสมาชิก		
ต่ำกว่า 5 ปี	62	29.52
5-10 ปี	69	32.86
11-16 ปี	41	19.52
มากกว่า 16 ปี	38	18.10
ต่ำสุด 5 เดือน สูงสุด 21 ปี เฉลี่ย 9.03 ปี		
พื้นที่ใช้ในการทำการเกษตร*		
ไม่มีพื้นที่เป็นของตนเอง	14	6.67
มีพื้นที่เป็นของตนเอง	112	53.33
พื้นที่เช่า	95	45.24
พื้นที่ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย	8	3.81
อาชีพที่ทำในปัจจุบัน (ประกอบอาชีพมากกว่า 1 อาชีพ)		
ปลูกพืช	169	80.47
เพาะเห็ด	1	0.48
เลี้ยงสัตว์	17	8.10
การประมง	48	22.86
การแปรรูปและการถนอมอาหาร	33	15.71
การประดิษฐ์และการผลิตเพื่อหารายได้	18	8.57
ค้าขายของชำ รับจ้างทั่วไป ขายอาหาร	12	5.71

หมายเหตุ *สมาชิกกลุ่มแม่เกษตรกรบางท่านที่มีพื้นที่เป็นของตนเอง มีการเช่าพื้นที่เพิ่มเติมด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.1 แสดงสภาพพื้นฐานด้านเศรษฐกิจและสังคมบางประการของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร พบว่า สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมีอายุมากที่สุดคือ อายุระหว่าง 48-60 ปี (ร้อยละ 35.24) รองลงมาคือ อายุระหว่าง 35-47 ปี, มากกว่า 60 ปี และน้อยกว่า 34 ปี (ร้อยละ 34.28, 16.19 และ 14.29) ตามลำดับ โดยมีอายุเฉลี่ย 48.05 ปี อายุต่ำสุด 22 ปี อายุสูงสุด 78 ปี ส่วนใหญ่สมรสแล้ว (ร้อยละ 83.33) และนับถือศาสนาพุทธ (ร้อยละ 78.57) มากกว่าครึ่งมีการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (ร้อยละ 61.91) ส่วนที่เหลือคือ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น, ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย, ไม่ได้ศึกษาในระบบ, อนุปริญญา และปริญญาตรี (ร้อยละ 19.52, 6.19, 6.19, 3.33, 2.38 และ 0.48) ตามลำดับ

ระยะเวลาการร่วมเป็นสมาชิกมากที่สุด คือ 5-10 ปี (ร้อยละ 32.86) รองลงมาคือ ต่ำกว่า 5 ปี, 11-16 ปี และมากกว่า 16 ปี (ร้อยละ 29.52, 19.52 และ 18.10) ตามลำดับ โดยมีระยะเวลาเฉลี่ย 9.03 ปีระยะเวลาต่ำสุด 5 เดือน และระยะเวลาสูงสุด 21 ปี

พื้นที่ใช้ในการทำการเกษตรมากกว่าครึ่งมีพื้นที่เป็นของตนเอง (ร้อยละ 53.33) รองลงมาคือพื้นที่เช่า, ไม่มีพื้นที่เป็นของตนเอง และพื้นที่ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย (ร้อยละ 45.24, 6.67 และ 3.81) ตามลำดับ และอาชีพที่ทำในปัจจุบันส่วนใหญ่ปลูกพืช (ร้อยละ 80.47) รองลงมาคือ เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ, การแปรรูปและการถนอมอาหาร, การประดิษฐ์และการผลิตเพื่อหารายได้, เลี้ยงสัตว์, อาชีพอื่นๆ และเพาะเห็ด (ร้อยละ 22.86, 15.71, 8.57, 8.10, 5.71 และ 0.48) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนรายได้เฉลี่ยจากการเกษตร รายได้เฉลี่ยจากเคหกิจเกษตร และรายได้เฉลี่ยจากนอกภาคเกษตรต่อปีของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
รายได้เฉลี่ยจากการเกษตรต่อปี (N=192)		
ต่ำกว่า 10,000 บาท	17	8.86
10,001-50,000 บาท	96	50.00
50,001-100,000 บาท	40	20.83
มากกว่า 100,000 บาท	39	20.31
รายได้ต่ำสุด 3,000 บาท รายได้สูงสุด 800,000 บาท		
รายได้เฉลี่ยจากการเกษตรต่อปี 79,652 บาท		
รายได้เฉลี่ยจากเคหกิจเกษตรต่อปี (N=36)		
ต่ำกว่า 10,000 บาท	18	50.00
10,001-50,000 บาท	15	41.67

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
มากกว่า 50,000 บาท	3	8.33
รายได้ต่ำสุด 1,500 บาท รายได้สูงสุด 60,000 บาท รายได้เฉลี่ยจากเคนทิจเกษตรต่อปี 17,913.89 บาท		
รายได้เฉลี่ยจากนอกภาคเกษตรต่อปี (N=87)		
ต่ำกว่า 10,000 บาท	23	26.44
10,001-50,000 บาท	42	48.27
50,001-100,000 บาท	19	21.84
มากกว่า 100,000 บาท	3	3.45
รายได้ต่ำสุด 1,500 บาท รายได้สูงสุด 200,000 บาท รายได้เฉลี่ยจากนอกภาคเกษตรต่อปี 35,501 บาท		

จากตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนรายได้เฉลี่ยจากการเกษตร รายได้เฉลี่ยจากเคนทิจเกษตร และรายได้เฉลี่ยจากนอกภาคเกษตรต่อปีของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร พบว่า รายได้เฉลี่ยจากการเกษตรต่อปีมากที่สุด คือ ระหว่าง 10,001-50,000 บาท (ร้อยละ 50.00) รองลงมาคือ ระหว่าง 50,001-100,000 บาท, มากกว่า 100,000 บาท และต่ำกว่า 10,000 บาท (ร้อยละ 20.83, 20.31 และ 8.86) ตามลำดับ โดยมีรายได้เฉลี่ย 79,652 บาท รายได้ต่ำสุด 3,000 บาท และรายได้สูงสุด 800,000 บาท ส่วนรายได้เฉลี่ยจากเคนทิจเกษตรต่อปีมากที่สุด คือ ต่ำกว่า 10,000 บาท (ร้อยละ 50.00) รองลงมาคือ ระหว่าง 10,001-50,000 บาท และมากกว่า 50,000 บาท (ร้อยละ 41.67 และ 8.33) ตามลำดับ โดยมีรายได้เฉลี่ย 17,913.89 บาท รายได้ต่ำสุด 1,500 บาท รายได้สูงสุด 60,000 บาท และรายได้เฉลี่ยจากนอกภาคเกษตรต่อปีมากที่สุด คือ ระหว่าง 10,001-50,000 บาท (ร้อยละ 48.27) รองลงมาคือ ต่ำกว่า 10,000 บาท, 50,001-100,000 บาท และมากกว่า 100,000 บาท (ร้อยละ 26.44, 21.84 และ 3.45) ตามลำดับ โดยมีรายได้เฉลี่ย 35,501 บาท รายได้ต่ำสุด 1,500 บาท และรายได้สูงสุด 200,000 บาท

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนพื้นที่เป็นของตนเอง พื้นที่เช่าและพื้นที่ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการทำการเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
พื้นที่เป็นของตนเอง (N=112)		
น้อยกว่า 5 ไร่	68	60.72
5-10 ไร่	18	16.07
11-15 ไร่	4	3.57
16-20 ไร่	8	7.14
มากกว่า 20 ไร่	14	12.50
ต่ำสุด 1 งาน สูงสุด 100 ไร่ เฉลี่ย 9.10 ไร่		
พื้นที่เช่า (N=95)		
น้อยกว่า 5 ไร่	28	29.47
5-10 ไร่	18	18.95
11-15 ไร่	5	5.26
16-20 ไร่	11	11.58
มากกว่า 20 ไร่	33	34.74
ต่ำสุด 2 งาน สูงสุด 100 ไร่ เฉลี่ย 19.20 ไร่		
พื้นที่ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย (N=8)		
น้อยกว่า 3 ไร่	6	75.00
มากกว่า 3 ไร่	2	25.00
ต่ำสุด 2 งาน สูงสุด 10 ไร่ เฉลี่ย 3.30 ไร่		

จากตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนพื้นที่เป็นของตนเองที่ใช้ในการทำการเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร พบว่า มากกว่าครึ่งมีพื้นที่ของตนเองน้อยกว่า 5 ไร่ (ร้อยละ 60.72) รองลงมาคือ 5-10 ไร่, มากกว่า 20 ไร่, 16-20 ไร่ และ 11-15 ไร่ (ร้อยละ 16.07, 12.50, 7.14 และ 3.57) ตามลำดับ โดยมีพื้นที่เฉลี่ย 9.10 ไร่ พื้นที่เป็นของตนเองต่ำสุด 1 งาน และพื้นที่เป็นของตนเองสูงสุด 100 ไร่

ส่วนจำนวนพื้นที่เช่าที่ใช้ในการทำการเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร พบว่า กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเช่าพื้นที่ทำการเกษตรมากที่สุด คือมากกว่า 20 ไร่ (ร้อยละ 34.74) รองลงมาคือ น้อยกว่า 5 ไร่, 5-10 ไร่, 16-20 ไร่ และ 11-15 ไร่ (ร้อยละ 29.47,

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

18.95, 11.58 และ 5.26) ตามลำดับ โดยพื้นที่เช่าเฉลี่ย 19.20 ไร่ พื้นที่เช่าต่ำสุด 2 งาน และพื้นที่เช่าสูงสุด 100 ไร่

และจำนวนพื้นที่ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าที่ใช้ในการทำเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร พบว่า ส่วนใหญ่มีพื้นที่ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าน้อยกว่า 3 ไร่ (ร้อยละ 75.00) รองลงมาคือ มากกว่า 3 ไร่ (ร้อยละ 25.00) โดยพื้นที่ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าเฉลี่ย 3.30 ไร่ พื้นที่ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าต่ำสุด 2 งาน และพื้นที่ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าสูงสุด 10 ไร่

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานครที่ประกอบอาชีพการเพาะปลูกพืช

รายการ	จำนวน (คน) (N=169)	ร้อยละ (%)
ข้าว	73	43.20
ไม้ผล		
มะม่วง	22	13.02
มะพร้าวน้ำหอม	18	10.65
กล้วยน้ำว้า	10	5.92
ส้มเขียวหวาน	8	4.73
ฝรั่ง	4	2.36
มะละกอ	4	2.36
ส้มโอ	3	1.77
แคนตาลูป	1	0.59
ไม้ดอกไม้ประดับ		
กล้วยไม้	10	5.92
จำปี	10	5.92
ดอกกรัก	8	4.73
ดาวเรือง	5	2.96
บานไม่รู้โรย	2	1.18
มะลิ	1	0.59
หญ้าฉนวนน้อย	1	0.59
พืชผัก		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน) (N=169)	ร้อยละ (%)
โหระพา	9	5.32
ชิง	5	2.96
ตะไคร้	4	2.36
คะน้า	4	2.36
ผักกระเฉด	3	1.77
มะกรูด	3	1.77
ผักบุ้ง	2	1.18
มะนาว	2	1.18
เห็ด	1	0.59

จากตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานครที่ประกอบอาชีพการเพาะปลูกพืช พบว่า ปลูกข้าวมากที่สุด (ร้อยละ 43.20) ไม่ผลมีการเพาะปลูกมะม่วงมากที่สุด (ร้อยละ 13.02) รองลงมาคือ มะพร้าว น้ำหอม ก้อย น้ำว่า ส้มเขียวหวาน ฝรั่ง มะละกอ และส้มโอ (ร้อยละ 10.65, 5.92, 4.92, 4.73, 2.36, 2.36 และ 1.77) ตามลำดับ ส่วนแคนตาลูปน้อยที่สุด (ร้อยละ 0.59)

ไม้ดอกไม้ประดับมีการเพาะปลูกกล้วยไม้และจำปีมากที่สุด (ร้อยละ 5.92) รองลงมาคือ ดอกกล้วยไม้ ดาวเรือง และบานไม่รู้โรย (ร้อยละ 4.73, 2.96 และ 1.18) ตามลำดับ ส่วนมะลิและหญ้านวลน้อยน้อยที่สุด (ร้อยละ 0.59)

พืชผักมีการเพาะปลูกกะเพรามากที่สุด (ร้อยละ 7.69) รองลงมาคือ โหระพา ชิง ตะไคร้ คะน้า ผักกระเฉด มะกรูด ผักบุ้ง และมะนาว (ร้อยละ 5.32, 2.96, 2.36, 2.36, 1.77, 1.77, 1.18 และ 1.18) ตามลำดับ ส่วนเห็ดน้อยที่สุด (ร้อยละ 0.59)

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานครที่ประกอบอาชีพการเลี้ยงสัตว์และการประมง

รายการ	จำนวน (คน) (N=61)	ร้อยละ (%)
การเลี้ยงสัตว์ (N=17)		
โคเนื้อ	8	13.11
ไก่เนื้อ	5	8.20
โคนม	1	1.64
กระบือ	1	1.64
เบ็ด	1	1.64
ไก่ชน	1	1.64
การประมง (N=48)		
ปลานิล	43	70.49
ปลาตะเพียน	30	49.18
ปลาสร้อย	14	22.95
ปลาเจ๋อ	13	21.31
ปลายี่สก	12	19.67
ปลาชิลิต	7	11.47
ปลาทอง	1	1.64
ปลาไน	1	1.64
ปลาแรด	1	1.64
ปลาจระเม็ด	1	1.64

จากตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานครที่ประกอบอาชีพการเลี้ยงสัตว์และการประมง พบว่า การเลี้ยงสัตว์มีการเลี้ยงโคเนื้อมากที่สุด (ร้อยละ 13.11) รองลงมาคือไก่เนื้อ (ร้อยละ 8.20) ส่วนโคนม, กระบือ, เบ็ด และไก่ชน น้อยที่สุด (ร้อยละ 1.64)

การประมงมากกว่าครึ่งมีการเลี้ยงปลานิล (ร้อยละ 70.49) รองลงมาคือ ปลาตะเพียน, ปลาสร้อย, ปลาเจ๋อ, ปลายี่สก และปลาชิลิต (ร้อยละ 49.18, 22.95, 21.31, 19.67 และ 11.47) ตามลำดับ ส่วนปลาทอง, ปลาไน, ปลาแรด และปลาจระเม็ด น้อยที่สุด (ร้อยละ 1.64)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวนสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานครที่ประกอบอาชีพการแปรรูปผลผลิตและการถนอมอาหาร

รายการ	จำนวน (คน) (N=33)	ร้อยละ (%)
ชิงตอง	9	28.27
ผลไม้กวน	7	21.21
ขนมหวาน	6	18.18
เครื่องแกง	6	18.18
กล้วยตาก	4	12.12
น้ำส้มคั้น	3	9.09
กระหรีบีบ	3	9.09
จุนกระทิ	2	6.06
ผลไม้ดอง	1	3.03
ปาต่องไก่	1	3.03

จากตารางที่ 4.6 แสดงจำนวนสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานครที่ประกอบอาชีพการแปรรูปผลผลิตและการถนอมอาหาร พบว่า มีการผลิตชิงตองมากที่สุด (ร้อยละ 28.27) รองลงมาคือ ผลไม้กวน, ขนมหวาน, กล้วยตาก, น้ำส้มคั้น, กระหรีบีบ และจุนกระทิ (ร้อยละ 21.21, 18.18, 18.18, 12.12, 9.09, 9.09 และ 6.06) ตามลำดับ ส่วนผลไม้ดองและปาต่องไก่อ้น้อยที่สุด (ร้อยละ 3.03)

ตารางที่ 4.7 แสดงจำนวนสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานครที่ประกอบอาชีพการประดิษฐ์และการผลิตเพื่อหารายได้

รายการ	จำนวน (คน) (N=18)	ร้อยละ (%)
การเย็บผ้า	6	33.33
การผลิตแชมพู	4	22.22
การผลิตกระเป๋าจากผักตบชวา	3	16.67
การผลิตน้ำยาล้างจาน	2	11.11
การผลิตดอกไม้ประดิษฐ์	2	11.11
การผลิตยาหม่องสมุนไพร	1	5.56

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน) (N=18)	ร้อยละ (%)
การผลิตน้ำดื่ม	1	5.56

จากตารางที่ 4.7 แสดงจำนวนสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานครที่ประกอบอาชีพการประดิษฐ์และการผลิตเพื่อหารายได้ พบว่า มีการเย็บผ้ามากที่สุด (ร้อยละ 33.33) รองลงมาคือ การผลิตแชมพู, การผลิตกระเป๋าจากผักตบชวา, การผลิตน้ำยาล้างจาน และการผลิตดอกไม้ประดิษฐ์ (ร้อยละ 22.22, 16.67, 11.11 และ 11.11) ตามลำดับ ส่วนการผลิตยาหม่องสมุนไพรและการผลิตน้ำดื่มน้อยที่สุด (ร้อยละ 5.56)

ตารางที่ 4.8 แสดงจำนวนสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานครที่ประกอบอาชีพอื่นๆ

รายการ	จำนวน (คน) (N=12)	ร้อยละ (%)
ค้าขายของชำ	5	41.67
รับจ้างทั่วไป	4	33.33
ขายอาหาร	3	25.00

จากตารางที่ 4.8 แสดงจำนวนสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานครที่ประกอบอาชีพอื่นๆ พบว่า มีอาชีพค้าขายของชำมากที่สุด (ร้อยละ 41.67) รองลงมาคือ รับจ้างทั่วไป และขายอาหาร (ร้อยละ 33.33 และ 25.00) ตามลำดับ

4.2 ปัญหาการประกอบอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิกกลุ่ม แม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 4.9 แสดงระดับปัญหาการประกอบอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิกกลุ่ม
แม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ด้านการเพาะปลูกพืช

รายการ	ระดับของปัญหา (N=169)				
	มีปัญหา				ไม่มี ปัญหา
	มาก	ปานกลาง	น้อย	รวม	
	คน	คน	คน	คน	คน
	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)
1. ปัญหาเกี่ยวกับพันธุ์พืช					
ราคาแพง	75 (44.38)	64 (37.87)	13 (7.69)	152 (89.94)	17 (10.06)
คุณภาพต่ำ	69 (40.83)	60 (35.50)	19 (11.24)	148 (87.57)	21 (12.43)
เมล็ดพันธุ์ไม่เพียงพอ	61 (36.09)	61 (36.09)	24 (14.21)	146 (86.39)	23 (13.61)
2 ปัญหาแหล่งเงินทุน	51 (30.18)	89 (52.66)	18 (10.65)	158 (93.49)	11 (6.51)
3 ปัญหาเกี่ยวกับการเตรียมดิน					
ดินเสื่อมคุณภาพ	89 (52.66)	50 (29.59)	12 (7.10)	151 (89.35)	18 (10.65)
ขาดเครื่องมือ	60 (35.50)	55 (32.54)	26 (15.39)	141 (83.43)	28 (16.57)
ค่าจ้างแรงงานสูง	46 (27.22)	55 (32.54)	32 (18.94)	133 (78.70)	36 (21.30)
แรงงานหายาก	43 (25.44)	51 (30.18)	38 (22.49)	132 (78.11)	37 (21.89)
ขาดแรงงาน	37 (21.89)	55 (32.54)	39 (23.08)	131 (77.51)	38 (22.49)
4 ปัญหาเกี่ยวกับปุ๋ย					
ปุ๋ยเคมีราคาแพง	111 (65.68)	46 (27.22)	4 (2.37)	161 (95.27)	8 (4.73)
ปุ๋ยเคมีคุณภาพต่ำ	59 (34.91)	57 (33.73)	25 (14.79)	141 (83.43)	28 (16.57)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ทำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

รายการ	ระดับของปัญหา (N=169)				
	มีปัญหา				ไม่มีปัญหา
	มาก	ปานกลาง	น้อย	รวม	
	คน (%)	คน (%)	คน (%)	คน (%)	คน (%)
ปัญหอินทรีย์หายาก	53 (31.36)	59 (34.91)	29 (17.16)	141 (83.43)	28 (16.57)
5 ปัญหาเกี่ยวกับการกำจัดศัตรูพืช					
ขาดความรู้ในการกำจัด	86 (50.89)	50 (29.58)	24 (14.20)	160 (94.67)	9 (5.33)
ค่าจ้างแรงงานสูง	59 (34.91)	50 (29.58)	28 (16.57)	137 (81.06)	32 (18.94)
ขาดแรงงาน	53 (31.36)	59 (34.91)	27 (15.98)	139 (82.25)	30 (17.75)
ขาดเครื่องมือในการกำจัด	46 (27.22)	59 (34.91)	34 (20.12)	139 (82.25)	30 (17.75)
แรงงานหายาก	46 (27.22)	57 (33.73)	31 (18.34)	134 (79.29)	35 (20.71)
6 ปัญหาเกี่ยวกับแหล่งน้ำ					
ขาดน้ำชลประทาน	47 (27.81)	37 (21.89)	34 (20.12)	118 (69.82)	51 (30.18)
ขาดสระน้ำในไร่นา	37 (21.89)	39 (23.08)	36 (21.30)	112 (66.27)	57 (33.73)
ขาดน้ำบาดาล	35 (20.71)	35 (20.71)	39 (23.08)	109 (64.50)	60 (35.50)
ขาดแหล่งน้ำธรรมชาติ	26 (15.39)	44 (26.03)	46 (27.22)	116 (68.64)	53 (31.36)
ขาดน้ำฝน	26 (15.39)	42 (24.85)	55 (32.54)	123 (72.78)	46 (27.22)
7 ปัญหาเกี่ยวกับการเก็บรักษามลผลิต					
ขาดความรู้	87 (51.48)	31 (18.34)	22 (13.02)	140 (82.84)	29 (17.16)
ขาดสถานที่เก็บ	80 (47.34)	30 (17.75)	26 (15.38)	136 (80.47)	33 (19.53)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตเห็นไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

รายการ	ระดับของปัญหา (N=169)				
	มีปัญหา				ไม่มีปัญหา
	มาก	ปานกลาง	น้อย	รวม	
	คน (%)	คน (%)	คน (%)	คน (%)	คน (%)
8 ปัญหาเกี่ยวกับแรงงาน					
ค่าจ้างแรงงานสูง	46 (27.22)	46 (27.22)	37 (21.89)	129 (76.33)	40 (23.67)
แรงงานหายาก	38 (22.49)	48 (28.40)	43 (25.44)	129 (76.33)	40 (23.67)
ขาดแรงงานรับจ้าง	31 (18.34)	57 (33.73)	40 (23.67)	128 (75.74)	41 (24.26)
ขาดแรงงานในครัวเรือน	28 (16.57)	46 (27.22)	52 (30.77)	126 (74.56)	43 (25.44)
9 ปัญหาเกี่ยวกับแหล่งวิชาการ					
ขาดเจ้าหน้าที่ส่งเสริม	113 (66.86)	27 (15.98)	11 (6.51)	151 (89.35)	18 (10.65)
ขาดแหล่งข้อมูล	110 (65.09)	28 (16.57)	13 (7.69)	151 (89.35)	18 (10.65)
10 ปัญหาเกี่ยวกับภัยธรรมชาติ					
ศัตรูพืชระบาด	100 (59.17)	32 (18.94)	18 (10.65)	150 (88.76)	19 (11.24)
น้ำท่วม	62 (36.69)	47 (27.81)	27 (15.97)	136 (80.47)	33 (19.53)
ฝนแล้ง	38 (22.49)	36 (21.30)	43 (25.44)	117 (69.23)	52 (30.77)
ลมพายุ	28 (16.57)	19 (11.24)	56 (33.14)	103 (60.95)	66 (39.06)

หมายเหตุ ปัญหาเกี่ยวกับการเพาะเห็ด แม่น้ำเกษตรกรเพาะเห็ดเพียง 1 ราย

จากตารางที่ 4.9 แสดงระดับปัญหาการประกอบอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ด้านการเพาะปลูกพืช พบว่า ในภาพรวมทุกรายการมีปัญหา แต่เมื่อแยกระดับของปัญหาพบว่า 1) ปัญหาเกี่ยวกับพันธุ์พืชมีปัญหาอยู่ในเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระดับมากและปานกลาง ได้แก่ ราคาแพง (ร้อยละ 44.38 และ 37.87) คุณภาพต่ำ (ร้อยละ 40.83 และ 35.50) และเมล็ดพันธุ์ไม่เพียงพอ (ร้อยละ 36.09 และ 36.09) ตามลำดับ

2) ปัญหาแหล่งเงินทุน มากกว่าครึ่งระบุมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 52.66)

3) ปัญหาเกี่ยวกับการเตรียมดิน มากกว่าครึ่งระบุว่าปัญหาดินเสื่อมคุณภาพอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 52.66) 3) ปัญหาเกี่ยวกับการเตรียมดินมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก ได้แก่ ขาดเครื่องมือ (ร้อยละ 35.50 และ 32.54), ค่าจ้างแรงงานสูง (ร้อยละ 32.54 และ 27.22) และแรงงานหายาก (ร้อยละ 30.18 และ 25.44) ตามลำดับ ส่วนขาดแรงงานมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางและน้อย (ร้อยละ 32.54 และ 23.08)

4) ปัญหาเกี่ยวกับปุ๋ย มากกว่าครึ่งระบุว่า ปุ๋ยเคมีราคาแพงมีปัญหาอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 65.68) ส่วนปัญหาอื่นมีปัญหาอยู่ในระดับมากและปานกลาง ได้แก่ ปุ๋ยเคมีคุณภาพต่ำ (ร้อยละ 34.91 และ 33.73) และปุ๋ยอินทรีย์หายาก (ร้อยละ 31.36 และ 34.91) 5) ปัญหาเกี่ยวกับการกำจัดศัตรูพืช มากกว่าครึ่งมีปัญหาขาดความรู้ในการกำจัดอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 50.89) ส่วนปัญหาอื่นมีปัญหาอยู่ในระดับมากและปานกลาง ได้แก่ ค่าจ้างแรงงานสูง (ร้อยละ 34.91 และ 29.58), ขาดแรงงาน (ร้อยละ 31.36 และ 34.91), ขาดเครื่องมือในการกำจัด (ร้อยละ 27.22 และ 34.91) และแรงงานหายาก (ร้อยละ 27.22 และ 33.73)

6) ปัญหาเกี่ยวกับแหล่งน้ำ ขาดน้ำชลประทานมีปัญหาอยู่ในระดับมากและไม่มีปัญหา (ร้อยละ 27.81 และ 30.18) รายการที่มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยและไม่มีปัญหา ได้แก่ ขาดน้ำฝน (ร้อยละ 32.54 และ 27.22) และขาดแหล่งน้ำธรรมชาติ (ร้อยละ 27.22 และ 31.36) ส่วนรายการอื่นๆ ไม่มีปัญหา ได้แก่ ขาดน้ำบาดาล และขาดสระน้ำในไร่นา (ร้อยละ 35.50 และ 33.73) ตามลำดับ 7) ปัญหาเกี่ยวกับการเก็บรักษาผลผลิตมากกว่าครึ่งขาดความรู้อยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 51.48) รองลงมาคือ ขาดสถานที่เก็บ (ร้อยละ 47.34)

8) ปัญหาเกี่ยวกับแรงงาน ปัญหาค่าจ้างแรงงานสูงมีปัญหาอยู่ในระดับมากและปานกลาง (ร้อยละ 27.22 และ 27.22) ส่วนรายการอื่นๆ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางและน้อย ได้แก่ ขาดแรงงานรับจ้าง (ร้อยละ 33.73 และ 23.67), แรงงานหายาก (ร้อยละ 28.40 และ 25.44) และ ขาดแรงงานในครัวเรือน (ร้อยละ 27.22 และ 30.77) 9) ปัญหาเกี่ยวกับแหล่งวิชาการมากกว่าครึ่งอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ขาดเจ้าหน้าที่ส่งเสริมและขาดแหล่งข้อมูล (ร้อยละ 66.86 และ 65.09) และ 10) ปัญหาเกี่ยวกับภัยธรรมชาติ มากกว่าครึ่งมีศัตรูพืชระบาดอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 59.17) น้ำท่วมมีปัญหาอยู่ในระดับมากและปานกลาง (ร้อยละ 36.69 และ 27.81) ส่วนปัญหาอยู่ในระดับน้อยและไม่มีปัญหา ได้แก่ ลมพายุ (ร้อยละ 33.14 และ 39.05) และฝนแล้ง (ร้อยละ 25.44 และ 30.77)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.10 แสดงระดับปัญหาการประกอบอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิกกลุ่ม
แม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ด้านการเลี้ยงสัตว์และการประมง

รายการ	ระดับของปัญหา (N=61)				
	มีปัญหา				ไม่มีปัญหา
	มาก	ปานกลาง	น้อย	รวม	
	คน (%)	คน (%)	คน (%)	คน (%)	คน (%)
1. ปัญหาแหล่งเงินทุน	23 (37.70)	23 (37.70)	9 (14.76)	55 (90.16)	6 (9.84)
2. ปัญหาเกี่ยวกับพันธุ์					
ราคาแพง	28 (45.90)	23 (37.70)	5 (8.20)	56 (91.80)	5 (8.20)
พันธุ์สัตว์ไม่เพียงพอ	18 (29.51)	27 (44.26)	9 (14.75)	54 (88.52)	7 (11.48)
คุณภาพต่ำ	18 (29.51)	26 (42.62)	6 (9.84)	50 (81.97)	11 (18.03)
3. ปัญหาเกี่ยวกับสถานที่					
การคมนาคมไม่สะดวก	10 (16.39)	17 (27.87)	11 (18.03)	38 (62.29)	23 (37.71)
ขาดแหล่งน้ำ	8 (13.11)	17 (27.87)	15 (24.59)	40 (65.57)	21 (34.43)
4. ปัญหาเกี่ยวกับอาหารสัตว์					
ราคาแพง	38 (62.30)	10 (16.39)	5 (8.20)	53 (86.89)	8 (13.11)
คุณภาพต่ำ	29 (47.55)	14 (22.95)	9 (14.75)	52 (85.25)	9 (14.75)
5. ปัญหาเกี่ยวกับโรคและการสุขาภิบาล					
ขาดแหล่งที่ปรึกษา	41 (67.21)	12 (19.67)	4 (6.56)	57 (93.44)	4 (6.56)
ขาดความรู้	38 (62.30)	13 (21.31)	4 (6.56)	55 (90.17)	6 (9.83)
ขาดยาป้องกันและกำจัด	35 (57.38)	16 (26.22)	6 (9.84)	57 (93.44)	4 (6.56)
ปัญหาโรคระบาด	34 (55.74)	14 (22.95)	9 (14.75)	57 (93.44)	4 (6.56)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่สามารถนำไปใช้

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

รายการ	ระดับของปัญหา (N=61)				
	มีปัญหา				ไม่มีปัญหา
	มาก	ปานกลาง	น้อย	รวม	
	คน (%)	คน (%)	คน (%)	คน (%)	คน (%)
6. ปัญหาเกี่ยวกับแรงงาน					
ค่าจ้างแรงงานสูง	19 (31.15)	6 (9.83)	14 (22.95)	39 (63.93)	22 (36.07)
แรงงานหายาก	13 (21.31)	12 (19.67)	13 (21.31)	38 (62.29)	23 (37.71)
ขาดแรงงานรับจ้าง	8 (13.11)	15 (24.59)	15 (24.59)	38 (62.29)	23 (37.71)
ขาดแรงงานในครัวเรือน	8 (13.11)	14 (22.95)	16 (26.23)	38 (62.29)	23 (37.71)
7. ปัญหาเกี่ยวกับภัยธรรมชาติ					
โรคระบาด	20 (32.78)	23 (37.70)	7 (11.49)	50 (81.97)	11 (18.03)
น้ำท่วม	13 (21.31)	23 (37.71)	10 (16.39)	46 (75.41)	15 (24.59)
ฝนแล้ง	9 (14.75)	20 (32.79)	15 (24.59)	44 (72.13)	17 (27.87)
ลมพายุ	5 (8.20)	10 (16.39)	22 (36.07)	37 (60.66)	24 (39.34)

จากตารางที่ 4.10 แสดงระดับปัญหาการประกอบอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ด้านการเลี้ยงสัตว์และการประมง พบว่า ในภาพรวมทุกรายการมีปัญหา แต่เมื่อแยกระดับของปัญหาพบว่า 1) ปัญหาแหล่งเงินทุนมีปัญหาอยู่ในระดับมากและปานกลาง (ร้อยละ 37.70) เท่ากัน 2) ปัญหาเกี่ยวกับพันธุ์ ระบุว่าราคาแพงมีปัญหาอยู่ในระดับมากและปานกลาง (ร้อยละ 45.90 และ 37.70) ส่วนพันธุ์สัตว์ไม่เพียงพอและคุณภาพต่ำมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 44.26 และ 42.62) ตามลำดับ

3) ปัญหาเกี่ยวกับสถานที่ ระบุว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางและไม่มีปัญหาทั้ง 2 รายการ คือการคมนาคมไม่สะดวก (ร้อยละ 27.87 และ 37.71) และขาดแหล่งน้ำ (ร้อยละ 27.87 และ 34.43) ตามลำดับ 4) ปัญหาเกี่ยวกับอาหารสัตว์ มากกว่าครึ่งระบุว่ามีการขาดอาหารอยู่

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในระดับมาก (ร้อยละ 62.30) รองลงมาคือ คุณภาพต่ำ (ร้อยละ 47.55) 5) ปัญหาเกี่ยวกับโรคและการดูแลสุขภาพ มากกว่าครึ่งระบุว่ามีปัญหาอยู่ในระดับมากทุกรายการ ได้แก่ ขาดแหล่งที่ปรึกษา, ขาดความรู้, ขาดยาป้องกันและกำจัด และปัญหาโรคระบาด (ร้อยละ 67.21, 62.30, 57.38 และ 55.74) ตามลำดับ

6) ปัญหาเกี่ยวกับแรงงาน แรงงานมีราคาสูงมีปัญหาอยู่ในระดับมากและไม่มีปัญหา (ร้อยละ 31.15 และ 36.07) ส่วนรายการอื่นๆ ไม่มีปัญหา ได้แก่ แรงงานหายาก, ขาดแรงงานรับจ้าง และขาดแรงงานในครัวเรือน (ร้อยละ 37.71, 37.71 และ 36.07) ตามลำดับ และ 7) ปัญหาเกี่ยวกับภัยธรรมชาติ โรคระบาดมีปัญหาอยู่ในระดับมากและปานกลาง (ร้อยละ 32.78 และ 37.70) น้ำท่วมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 37.71) ฝนแล้งมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางและไม่มีปัญหา (ร้อยละ 32.79 และ 27.87) ส่วนลมพายุมีปัญหาอยู่ในระดับน้อยและไม่มีปัญหา (ร้อยละ 36.07 และ 39.34)

ตารางที่ 4.11 แสดงระดับปัญหาการประกอบอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ด้านการแปรรูปผลผลิตการเกษตรและการถนอมอาหาร

รายการ	ระดับของปัญหา (N=33)				
	มีปัญหา				ไม่มีปัญหา
	มาก	ปานกลาง	น้อย	รวม	
คน (%)	คน (%)	คน (%)	คน (%)	คน (%)	
1. ปัญหาแหล่งเงินทุน	12 (36.36)	16 (48.48)	1 (3.04)	29 (87.88)	4 (12.12)
2. ปัญหาเกี่ยวกับวัตถุดิบ					
ราคาแพง	19 (57.58)	8 (24.24)	1 (3.03)	28 (84.85)	5 (15.15)
ไม่มีสถานที่จำหน่าย	13 (39.39)	14 (42.43)	4 (12.12)	31 (93.94)	2 (6.06)
คุณภาพต่ำ	11 (33.33)	8 (24.24)	12 (36.37)	31 (93.94)	2 (6.06)
3. ปัญหาเกี่ยวกับแรงงาน					
แรงงานหายาก	4 (12.12)	3 (9.09)	3 (9.09)	10 (30.30)	23 (69.70)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

รายการ	ระดับของปัญหา (N=33)				
	มีปัญหา				ไม่มีปัญหา
	มาก	ปานกลาง	น้อย	รวม	
	คน (%)	คน (%)	คน (%)	คน (%)	คน (%)
ค่าจ้างแรงงานสูง	4 (12.12)	3 (9.09)	2 (6.06)	9 (27.27)	24 (72.73)
ขาดแรงงานในครัวเรือน	2 (6.06)	5 (15.15)	5 (15.15)	12 (36.36)	21 (63.64)
ขาดแรงงานรับจ้าง	2 (6.06)	4 (12.12)	3 (9.09)	9 (27.27)	24 (72.73)
4. ปัญหาเกี่ยวกับแหล่งวิชาการ					
ขาดเจ้าหน้าที่ส่งเสริม	27 (81.82)	2 (6.06)	-	29 (87.88)	4 (12.12)
ขาดแหล่งข้อมูล	24 (72.73)	2 (6.06)	2 (6.06)	28 (84.85)	5 (15.15)

จากตารางที่ 4.11 แสดงระดับปัญหาการประกอบอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ด้านการแปรรูปผลผลิตการเกษตรและการถนอมอาหาร พบว่า ในภาพรวมทุกรายการมีปัญหา ยกเว้นปัญหาเกี่ยวกับแรงงานไม่มีปัญหา แต่เมื่อแยกระดับของปัญหาพบว่า 1) ปัญหาแหล่งเงินทุนมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 48.48) 2) ปัญหาเกี่ยวกับวัตถุดิบ มากกว่าครึ่งระบุว่าราคาแพงมีปัญหาอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 57.58) ไม่มีสถานที่จำหน่ายมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก (ร้อยละ 42.43 และ 39.39) และคุณภาพต่ำมีปัญหาอยู่ในระดับน้อยและมาก (ร้อยละ 36.37 และ 33.33) 3) ปัญหาเกี่ยวกับแรงงาน ทุกรายการมากกว่าครึ่งระบุว่าไม่มีปัญหา และ 4) ปัญหาเกี่ยวกับแหล่งวิชาการ ส่วนใหญ่ระบุว่า มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ได้แก่ขาดเจ้าหน้าที่ส่งเสริมและขาดแหล่งข้อมูล (ร้อยละ 81.82 และ 72.73) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.12 แสดงระดับปัญหาการประกอบอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ด้านการใช้และการบำรุงรักษาเครื่องมือการเกษตร

รายการ	ระดับของปัญหา (N=192)				
	มีปัญหา				ไม่มีปัญหา
	มาก	ปานกลาง	น้อย	รวม	
	คน (%)	คน (%)	คน (%)	คน (%)	คน (%)
ขาดความรู้	83 (43.22)	81 (42.19)	21 (10.94)	185 (96.35)	7 (3.65)
ราคาแพง	79 (41.15)	82 (42.70)	21 (10.94)	182 (94.79)	10 (5.21)
คุณภาพต่ำ	61 (31.77)	90 (46.88)	29 (15.10)	180 (93.75)	12 (6.25)
ไม่มีแหล่งซ่อม	23 (11.98)	46 (23.96)	90 (46.87)	159 (82.81)	33 (17.19)

จากตารางที่ 4.12 แสดงระดับปัญหาการประกอบอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ด้านการใช้และการบำรุงรักษาเครื่องมือการเกษตร พบว่า ในภาพรวมทุกรายการมีปัญหา แต่เมื่อแยกระดับของปัญหาพบว่า ขาดความรู้มีปัญหายอยู่ในระดับมากและปานกลาง (ร้อยละ 43.22 และ 42.19) ปัญหาราคาแพงมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก (ร้อยละ 42.70 และ 41.15) คุณภาพต่ำมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 46.88) ส่วนไม่มีแหล่งซ่อมมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย (ร้อยละ 46.87)

ตารางที่ 4.13 แสดงระดับปัญหาการประกอบอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิกกลุ่ม
แม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ด้านการประดิษฐ์และการผลิตเพื่อหารายได้
พิเศษ

รายการ	ระดับของปัญหา (N=18)				
	มีปัญหา				ไม่มี ปัญหา
	มาก	ปานกลาง	น้อย	รวม	
	คน (%)	คน (%)	คน (%)	คน (%)	คน (%)
1. ปัญหาแหล่งเงินทุน	3 (16.67)	11 (61.11)	2 (11.11)	16 (88.89)	2 (11.11)
2. ปัญหาเกี่ยวกับวัตถุดิบ ไม่มีสถานที่จำหน่าย	3 (16.67)	12 (66.67)	3 (16.66)	18 (100)	- -
ราคาแพง	3 (16.67)	12 (66.67)	2 (11.11)	17 (94.45)	1 (5.55)
คุณภาพต่ำ	2 (11.11)	12 (66.67)	2 (11.11)	16 (88.89)	2 (11.11)
3. ปัญหาเกี่ยวกับแรงงาน					
ค่าจ้างแรงงานสูง	4 (22.22)	1 (5.56)	7 (38.89)	12 (66.67)	6 (33.33)
ขาดแรงงานในครัวเรือน	3 (16.67)	3 (16.66)	7 (38.89)	13 (72.22)	5 (27.78)
แรงงานหายาก	3 (16.67)	3 (16.67)	6 (33.33)	12 (66.67)	6 (33.33)
ขาดแรงงานรับจ้าง	3 (16.67)	2 (11.11)	7 (38.89)	12 (66.67)	6 (33.33)
4. ปัญหาเกี่ยวกับแหล่งวิชาการ					
ขาดเจ้าหน้าที่ส่งเสริม	16 (88.89)	- -	- -	16 (88.89)	2 (11.11)
ขาดแหล่งข้อมูล	14 (77.78)	2 (11.11)	- -	16 (88.89)	2 (11.11)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.13 แสดงระดับปัญหาการประกอบอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ด้านการประดิษฐ์และการผลิตเพื่อหารายได้พิเศษ พบว่า ในภาพรวมทุกรายการมีปัญหา แต่เมื่อแยกระดับของปัญหาพบว่า 1) ปัญหาแหล่งเงินทุนมากกว่าครึ่งระบุว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 61.11) 2) ปัญหาเกี่ยวกับวัตถุดิบมากกว่าครึ่งระบุว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทุกรายการ ได้แก่ ไม่มีสถานที่จำหน่าย, ราคาแพง และคุณภาพต่ำ (ร้อยละ 66.67)

3) ปัญหาเกี่ยวกับแรงงานทุกรายการระบุว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อยถึงไม่มีปัญหา ได้แก่ ค่าจ้างแรงงานสูง (ร้อยละ 38.89 และ 33.33), ขาดแรงงานในครัวเรือน (ร้อยละ 38.89 และ 27.77), ขาดแรงงานรับจ้าง (ร้อยละ 38.89 และ 33.33), และแรงงานหายาก (ร้อยละ 33.33 และ 33.33) ตามลำดับ และ 4) ปัญหาเกี่ยวกับแหล่งวิชาการส่วนใหญ่ระบุว่ามีปัญหาอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ขาดเจ้าหน้าที่ส่งเสริม และขาดแหล่งข้อมูล (ร้อยละ 88.89 และ 77.78)

ตารางที่ 4.14 แสดงระดับปัญหาการประกอบอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ด้านการตลาดและการธุรกิจการเกษตร

รายการ	ระดับของปัญหา (N=210)				
	มีปัญหา				ไม่มีปัญหา
	มาก	ปานกลาง	น้อย	รวม	
	คน (%)	คน (%)	คน (%)	คน (%)	คน (%)
ขาดการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	157 (74.76)	25 (11.90)	11 (5.24)	193 (91.90)	17 (8.10)
ขาดข้อมูลราคาสินค้า	153 (72.85)	27 (12.86)	11 (5.24)	191 (90.95)	19 (9.05)
ขาดความรู้ในการจัดการ	152 (72.39)	28 (13.33)	10 (4.76)	190 (90.48)	20 (9.52)
ขาดพ่อค้าคนกลาง	83 (39.52)	59 (28.10)	26 (12.38)	168 (80.00)	42 (20.00)
ขาดสถานที่จำหน่าย	79 (37.62)	65 (30.95)	23 (10.96)	167 (79.53)	43 (20.47)
ขาดยานพาหนะในการขนส่ง	59 (28.10)	64 (30.47)	47 (22.38)	170 (80.95)	40 (19.05)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.14 แสดงระดับปัญหาการประกอบอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ด้านการตลาดและการธุรกิจการเกษตร พบว่า ในภาพรวมทุกรายการมีปัญหา แต่เมื่อแยกระดับของปัญหาพบว่า มากกว่าครึ่งมีปัญหาอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ขาดการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง, ขาดข้อมูลราคาสินค้า และขาดความรู้ในการจัดการ (ร้อยละ 74.76, 72.85 และ 72.39) ตามลำดับ รองลงมา คือ ขาดพ่อค้าคนกลาง (ร้อยละ 39.52) ขาดสถานที่จำหน่ายมีปัญหาอยู่ในระดับมากและปานกลาง (ร้อยละ 37.62 และ 30.95) ส่วนการขาดยานพาหนะในการขนส่งมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก (ร้อยละ 30.47 และ 28.10)

ตารางที่ 4.15 แสดงระดับปัญหาการประกอบอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ด้านความรู้ความเข้าใจในการเป็นผู้นำ การเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน และการส่งเสริมเผยแพร่ความรู้ต่างๆ แก่ชุมชน

รายการ	ระดับของปัญหา (N=210)				
	มีปัญหา				ไม่มีปัญหา
	มาก	ปานกลาง	น้อย	รวม	
	คน (%)	คน (%)	คน (%)	คน (%)	คน (%)
ขาดการติดต่อประสานงาน	70 (33.33)	78 (37.15)	29 (13.81)	117 (84.29)	33 (15.71)
ขาดหลักวิธีการถ่ายทอดความรู้	67 (31.90)	82 (39.05)	29 (13.81)	178 (84.76)	32 (15.24)
ขาดความรู้ความเข้าใจการเป็นผู้นำ	64 (30.47)	82 (39.05)	35 (16.67)	181 (86.19)	29 (13.81)
ขาดความสามัคคีของสมาชิก	55 (26.19)	71 (33.81)	48 (22.86)	174 (82.86)	36 (17.14)

จากตารางที่ 4.15 แสดงระดับปัญหาการประกอบอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ด้านความรู้ความเข้าใจในการเป็นผู้นำ การเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน และการส่งเสริมเผยแพร่ความรู้ต่างๆ แก่ชุมชน พบว่า ในภาพรวมทุกรายการมีปัญหา แต่เมื่อแยกระดับของปัญหาพบว่า ทุกรายการมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก ได้แก่ ขาดหลักวิธีการถ่ายทอดความรู้ (ร้อยละ 39.05 และ 31.90), ขาดความรู้ความเข้าใจการเป็นผู้นำ (ร้อยละ 39.05 และ 30.47), ขาดการติดต่อประสานงาน (ร้อยละ 37.15 และ 33.33) และขาดความสามัคคีของสมาชิก (ร้อยละ 33.81 และ 26.19) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.16 แสดงระดับปัญหาการประกอบอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิกกลุ่ม
แม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ด้านการสงวนและรักษาทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม

รายการ	ระดับของปัญหา (N=210)				
	มีปัญหา				ไม่มี ปัญหา
	มาก	ปานกลาง	น้อย	รวม	
	คน (%)	คน (%)	คน (%)	คน (%)	คน (%)
ขาดเจ้าหน้าที่ส่งเสริม	93 (44.28)	73 (34.76)	22 (10.48)	188 (89.52)	22 (10.48)
ขาดการจัดการ	89 (42.39)	73 (34.76)	25 (11.90)	187 (89.05)	23 (10.95)
ขาดความรู้	87 (41.42)	78 (37.15)	24 (11.43)	189 (90.00)	21 (10.00)

จากตารางที่ 4.16 แสดงระดับปัญหาการประกอบอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตร
ของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ด้านการสงวนและรักษาทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม พบว่า ในภาพรวมทุกรายการมีปัญหา แต่เมื่อแยกระดับของปัญหาพบว่า ทุก
รายการมีปัญหาอยู่ในระดับมากและปานกลาง ได้แก่ ขาดเจ้าหน้าที่ส่งเสริม (ร้อยละ 44.28 และ
34.76), ขาดการจัดการ (ร้อยละ 42.39 และ 34.76) และขาดความรู้ (ร้อยละ 41.42 และ 37.15)
ตามลำดับ

ตารางที่ 4.17 แสดงปัญหาเพิ่มเติมการประกอบอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิก
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%) [*]
ด้านการแปรรูปผลผลิตการเกษตรและการถนอมอาหาร ปัญหาเกี่ยวกับวัตถุดิบ วัตถุดิบขาดแคลน (N=33)	5	15.15
ด้านการเพาะปลูกพืช ปัญหาเกี่ยวกับแหล่งน้ำ น้ำเสีย (N=169)	23	13.61
ด้านการประดิษฐ์และการผลิตเพื่อหารายได้พิเศษ ปัญหาเกี่ยวกับวัตถุดิบ วัตถุดิบหายาก (N=18)	2	11.11

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)*
ด้านการตลาดและการธุรกิจการเกษตร การคมนาคมไม่สะดวก (N=210)	5	2.38

* ค่าร้อยละ คำนวณจากจำนวนตัวอย่างที่ตอบของแต่ละด้าน

จากตารางที่ 4.17 แสดงปัญหาเพิ่มเติมการประกอบอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร พบว่า ด้านการแปรรูปผลผลิตการเกษตรและการถนอมอาหาร ปัญหาเกี่ยวกับวัตถุดิบ ระบุว่าวัตถุดิบขาดแคลนมากที่สุด (ร้อยละ 15.15) รองลงมาคือ ด้านการเพาะปลูกพืช ปัญหาเกี่ยวกับแหล่งน้ำ ระบุว่าน้ำเสีย (ร้อยละ 13.61), ด้านการประดิษฐ์และการผลิตเพื่อหารายได้พิเศษ ปัญหาเกี่ยวกับวัตถุดิบ ระบุว่าวัตถุดิบหายาก (ร้อยละ 11.11) และด้านการตลาดและการธุรกิจการเกษตร ระบุว่าการคมนาคมไม่สะดวก (ร้อยละ 2.38)

4.3 ความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิก กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 4.18 แสดงระดับความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิก
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ด้านการเพาะปลูกพืช ของกลุ่มผู้เพาะ
ปลูกพืช

รายการ	ระดับความต้องการฝึกอบรม (N=169)				
	ต้องการ				ไม่ต้องการ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	รวม	
	คน (%)	คน (%)	คน (%)	คน (%)	คน (%)
1. พันธุ์พืช					
การคัดเลือกพันธุ์	89 (52.66)	60 (35.51)	13 (7.69)	162 (95.86)	7 (4.14)
การเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์	89 (52.66)	57 (33.73)	14 (8.28)	160 (94.67)	9 (5.33)
2. การเพาะเห็ด					
การเพาะเห็ดฟาง	47 (27.81)	46 (27.22)	16 (9.47)	109 (64.50)	60 (35.50)
การเพาะเห็ดนางฟ้า	47 (27.81)	39 (23.08)	12 (7.10)	98 (57.99)	71 (42.01)
การเพาะเห็ดในโรงเรือน	46 (27.22)	42 (24.85)	12 (7.10)	100 (59.17)	69 (40.83)
การเพาะเลี้ยงเชื้อเห็ด	45 (26.63)	42 (24.85)	16 (9.47)	103 (60.95)	66 (39.05)
การป้องกันกำจัดโรคและศัตรูเห็ด	44 (26.04)	44 (26.04)	16 (9.47)	104 (61.55)	65 (38.45)
การทำวัสดุเพาะ	43 (25.44)	46 (27.22)	16 (9.47)	105 (62.13)	64 (37.87)
3. การเตรียมการดำเนินการปลูกพืช					
การเตรียมดิน	87 (51.48)	55 (32.55)	14 (8.28)	156 (92.31)	13 (7.69)
การคัดเลือกสถานที่	79 (46.74)	57 (33.73)	15 (8.88)	151 (89.35)	18 (10.65)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

รายการ	ระดับความต้องการมีกอบรม (N=169)				
	ต้องการ				ไม่ต้องการ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	รวม	
	คน (%)	คน (%)	คน (%)	คน (%)	คน (%)
4. ความรู้เรื่องปุ๋ยในการปลูกพืช					
การใช้ปุ๋ยอย่างถูกสูตรและถูกวิธี	88 (52.07)	63 (37.28)	6 (3.55)	157 (92.90)	12 (7.10)
การผสมปุ๋ยใช้เอง	79 (46.75)	67 (39.64)	9 (5.33)	155 (91.72)	14 (8.28)
5. การป้องกันและกำจัดศัตรูพืช					
การใช้สารเคมีให้ถูกต้องและปลอดภัย	85 (50.29)	63 (37.28)	9 (5.33)	157 (92.90)	12 (7.10)
การป้องกันและกำจัดศัตรูพืชโดยวิธี ผสมผสาน	82 (48.52)	69 (40.83)	10 (5.92)	161 (95.27)	8 (4.73)
6. แหล่งน้ำ					
วิธีการใช้น้ำอย่างประหยัด	70 (41.42)	55 (32.54)	18 (10.65)	143 (84.61)	26 (15.39)
ความต้องการน้ำของพืชแต่ละชนิด	73 (43.20)	54 (31.95)	16 (9.47)	143 (84.62)	26 (15.38)
การสร้างแหล่งเก็บน้ำ	67 (39.64)	51 (30.18)	23 (13.61)	141 (83.43)	28 (16.57)
7. การเก็บรักษาผลผลิต					
วิธีการเก็บเกี่ยว	65 (38.46)	69 (40.83)	12 (7.10)	146 (86.39)	23 (13.61)
การคัดขนาด	60 (35.50)	72 (42.60)	16 (9.47)	148 (87.57)	21 (12.43)
การบรรจุหีบห่อ	59 (34.91)	70 (41.42)	19 (11.24)	148 (87.57)	21 (12.43)
8. แรงงาน					
การพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานการปลูกพืช	76 (44.97)	44 (26.04)	11 (6.51)	131 (77.52)	38 (22.48)
การพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานการเลี้ยงสัตว์	42 (24.85)	39 (23.08)	15 (8.87)	96 (56.80)	73 (43.20)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

รายการ	ระดับความต้องการฝึกอบรม (N=169)				
	ต้องการ				ไม่ต้องการ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	รวม	
	คน (%)	คน (%)	คน (%)	คน (%)	คน (%)
9. ภัยธรรมชาติ					
การฟื้นฟูพืชหลังเกิดภัยธรรมชาติ	66 (39.05)	58 (34.32)	10 (5.92)	134 (79.29)	35 (20.71)
การป้องกันพืชจากภัยธรรมชาติ	66 (39.05)	57 (33.73)	13 (7.69)	136 (80.47)	33 (19.53)

จากตารางที่ 4.18 แสดงระดับความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเทคนิคเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ด้านการเพาะปลูกพืช ของกลุ่มผู้เพาะปลูกพืช พบว่า ในภาพรวมทุกรายการมีความต้องการ แต่เมื่อแยกระดับของความ ต้องการพบว่า 1) พันธุ์พืช มากกว่าครึ่งมีความต้องการอยู่ในระดับมากทุกรายการ ได้แก่ การคัดเลือกพันธุ์ และการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ (ร้อยละ 52.66) เท่ากัน 2) การเพาะเห็ดทุกรายการระบุว่าไม่มีความต้องการ

3) การเตรียมการดำเนินการปลูกพืช การเตรียมดินมากกว่าครึ่งมีความต้องการอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 51.48) ส่วนการคัดเลือกสถานที่ที่มีความต้องการอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 46.74) 4) ความรู้เรื่องปุ๋ยในการปลูกพืช การใช้ปุ๋ยอย่างถูกสูตรและถูกวิธีมากกว่าครึ่งมีความต้องการอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 52.07) และการผสมปุ๋ยใช้เองมีความต้องการอยู่ในระดับมากและปานกลาง (ร้อยละ 46.75 และ 39.64) 5) การป้องกันและกำจัดศัตรูพืช การใช้สารเคมีให้ถูกต้องและปลอดภัยมากกว่าครึ่งมีความต้องการอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 50.29) และการป้องกันและกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสานมีความต้องการอยู่ในระดับมากและปานกลาง ได้แก่ (ร้อยละ 48.52 และ 40.83)

6) แหล่งน้ำ ทุกรายการมีความต้องการอยู่ในระดับมากและปานกลาง ได้แก่ ความต้องการน้ำของพืชแต่ละชนิด (ร้อยละ 43.20 และ 31.95), วิธีการใช้น้ำอย่างประหยัด (ร้อยละ 41.42 และ 32.54) และการสร้างแหล่งเก็บน้ำ (ร้อยละ 39.64 และ 30.18) ตามลำดับ 7) การเก็บรักษาผลผลิต ทุกรายการมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก ได้แก่ วิธีการเก็บเกี่ยว (ร้อยละ 40.83 และ 38.46), การคัดขนาด (ร้อยละ 42.60 และ 35.50) และการบรรจุหีบห่อ (ร้อยละ 41.42 และ 34.91) ตามลำดับ

ผลการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8) แรงงาน ระบุว่าการพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานการปลูกพืชมีความต้องการอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 44.97) ส่วนการพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานการเลี้ยงสัตว์ส่วนใหญ่ไม่มีความต้องการ (ร้อยละ 43.20) และ 9) ภัยธรรมชาติ ทุกรายการมีความต้องการอยู่ในระดับมากและปานกลาง ได้แก่ การฟื้นฟูพืชหลังเกิดภัยธรรมชาติ (ร้อยละ 39.05 และ 34.32) และการป้องกันพืชจากภัยธรรมชาติ (ร้อยละ 39.05 และ 33.73)

ตารางที่ 4.19 แสดงระดับความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเคนจิกเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ด้านการเพาะปลูกพืช ของกลุ่มผู้เลี้ยงสัตว์และการประมง

รายการ	ระดับความต้องการฝึกอบรม (N=61)				
	ต้องการ				ไม่ต้องการ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	รวม	
	คน (%)	คน (%)	คน (%)	คน (%)	คน (%)
1. พันธุ์พืช					
การคัดเลือกพันธุ์	24 (39.34)	18 (29.51)	8 (13.12)	50 (81.97)	11 (18.03)
การเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์	22 (36.07)	19 (31.15)	9 (14.75)	50 (81.97)	11 (18.03)
2. การเพาะเห็ด					
การเพาะเห็ดฟาง	16 (26.23)	15 (24.59)	7 (11.48)	38 (62.30)	23 (37.70)
การเพาะเลี้ยงเชื้อเห็ด	13 (21.31)	14 (22.95)	6 (9.84)	33 (54.10)	28 (45.90)
การป้องกันกำจัดโรคและศัตรูเห็ด	13 (21.31)	14 (22.95)	6 (9.84)	33 (54.10)	28 (45.90)
การเพาะเห็ดนางฟ้า	13 (21.31)	11 (18.03)	7 (11.48)	31 (50.82)	30 (49.18)
การทำวัสดุเพาะ	12 (19.67)	17 (27.87)	5 (8.20)	34 (55.74)	27 (44.26)
การเพาะเห็ดในโรงเรือน	12 (19.67)	14 (22.95)	6 (9.84)	32 (52.46)	29 (47.54)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

รายการ	ระดับความต้องการฝึกอบรม (N=61)				
	ต้องการ				ไม่ต้องการ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	รวม	
	คน (%)	คน (%)	คน (%)	คน (%)	คน (%)
3. การเตรียมการดำเนินการปลูกพืช					
การเตรียมดิน	23 (37.70)	21 (34.43)	7 (11.48)	51 (83.61)	10 (16.39)
การคัดเลือกสถานที่	19 (31.15)	22 (36.07)	8 (13.11)	49 (80.33)	12 (19.67)
4. ความรู้เรื่องปุ๋ยในการปลูกพืช					
การใช้ปุ๋ยอย่างถูกต้องและถูกวิธี	25 (40.98)	23 (37.71)	4 (6.56)	52 (85.25)	9 (14.75)
การผสมปุ๋ยใช้เอง	24 (39.34)	21 (34.43)	4 (6.56)	49 (80.33)	12 (19.67)
5. การป้องกันและกำจัดศัตรูพืช					
การใช้สารเคมีให้ถูกต้องและปลอดภัย	25 (40.98)	21 (34.43)	5 (8.20)	51 (83.61)	10 (16.39)
การป้องกันและกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน	22 (36.07)	25 (40.98)	5 (8.20)	52 (85.25)	9 (14.75)
6. แหล่งน้ำ					
ความต้องการน้ำของพืชแต่ละชนิด	15 (24.59)	22 (36.07)	7 (11.47)	44 (72.13)	17 (27.87)
การสร้างแหล่งเก็บน้ำ	12 (19.67)	23 (37.71)	8 (13.11)	43 (70.49)	18 (29.51)
วิธีการใช้น้ำอย่างประหยัด	11 (18.03)	26 (42.62)	9 (14.76)	46 (75.41)	15 (24.59)
7. การเก็บรักษาผลผลิต					
วิธีการเก็บเกี่ยว	16 (26.23)	22 (36.07)	6 (9.83)	44 (72.13)	17 (27.87)
การคัดขนาด	14 (22.95)	24 (39.34)	6 (9.84)	44 (72.13)	17 (27.87)
การบรรจุหีบห่อ	13 (21.31)	21 (34.43)	11 (18.03)	45 (73.77)	16 (26.23)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

รายการ	ระดับความต้องการฝึกอบรม (N=61)				
	ต้องการ				ไม่ต้องการ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	รวม	
	คน (%)	คน (%)	คน (%)	คน (%)	คน (%)
8. แรงงาน					
การพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานการเลี้ยงสัตว์	19 (31.15)	17 (27.87)	2 (3.28)	38 (62.30)	23 (37.70)
การพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานการปลูกพืช	17 (27.87)	18 (29.51)	7 (11.47)	42 (68.85)	19 (31.15)
9. ภัยธรรมชาติ					
การฟื้นฟูพืชหลังเกิดภัยธรรมชาติ	17 (27.87)	20 (32.79)	4 (6.55)	41 (67.21)	20 (32.79)
การป้องกันพืชจากภัยธรรมชาติ	16 (26.23)	19 (31.15)	9 (14.75)	44 (72.13)	17 (27.87)

จากตารางที่ 4.19 แสดงระดับความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ด้านการเพาะปลูกพืช ของกลุ่มผู้เลี้ยงสัตว์และการประมง พบว่า ในภาพรวมทุกรายการมีความต้องการ แต่เมื่อแยกระดับของความ ต้องการพบว่า 1) พันธุ์พืช มีความต้องการอยู่ในระดับมากและปานกลางทุกรายการ ได้แก่ การคัดเลือกพันธุ์ (ร้อยละ 39.34 และ 29.51) และการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ (ร้อยละ 36.07 และ 31.15) 2) การเพาะเห็ดทุกรายการส่วนใหญ่ระบุว่าไม่มีความต้องการ

3) การเตรียมการดำเนินการปลูกพืช การเตรียมดินมีความต้องการอยู่ในระดับมากและปานกลาง (ร้อยละ 37.70 และ 34.43) และการคัดเลือกสถานที่มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก (ร้อยละ 36.07 และ 31.15) 4) ความรู้เรื่องปุ๋ยในการปลูกพืช ทุกรายการมีความต้องการอยู่ในระดับมากและปานกลาง คือ การใช้ปุ๋ยอย่างถูกสูตรและวิธี (ร้อยละ 40.98 และ 37.71) และการผสมปุ๋ยใช้เอง (ร้อยละ 39.34 และ 34.43) 5) การป้องกันและกำจัดศัตรูพืช การใช้สารเคมีให้ถูกต้องและปลอดภัยมีความต้องการอยู่ในระดับมากและปานกลาง (ร้อยละ 40.98 และ 34.43) และการป้องกันและกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสานมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก (ร้อยละ 40.98 และ 36.07)

6) แหล่งน้ำ ทุกรายการมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลางและไม่ต้องการ ได้แก่ ความต้องการน้ำของพืชแต่ละชนิด (ร้อยละ 36.07 และ 27.87), การสร้างแหล่งเก็บน้ำ (ร้อยละ

37.71 และ 29.51) และวิธีการใช้น้ำอย่างประหยัด (ร้อยละ 42.62 และ 24.59) ตามลำดับ 7) การเก็บรักษาผลผลิต ทุกรายการมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลางและไม่ต้องการ ได้แก่ วิธีการเก็บเกี่ยว (ร้อยละ 36.07 และ 27.87), การคัดขนาด (ร้อยละ 39.34 และ 27.87) และการบรรจุหีบห่อ (ร้อยละ 34.43 และ 26.23) ตามลำดับ

8) แรงงาน ระบุว่าทุกรายการไม่ต้องการและต้องการอยู่ในระดับปานกลาง คือ การพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานการเลี้ยงสัตว์ (ร้อยละ 37.70 และ 31.15) ส่วนการพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานการปลูกพืช (ร้อยละ 31.15 และ 27.87) และ 9) ภัยธรรมชาติ การฟื้นฟูพืชหลังเกิดภัยธรรมชาติไม่ต้องการและต้องการอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 32.79 และ 29.79) และการป้องกันพืชจากภัยธรรมชาติมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลางและไม่ต้องการ (ร้อยละ 31.15 และ 27.87)

ตารางที่ 4.20 แสดงระดับความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเคนหิจเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ด้านการเลี้ยงสัตว์และการประมง ของกลุ่มผู้เพาะปลูกพืช

รายการ	ระดับความต้องการฝึกอบรม (N=169)				
	ต้องการ				ไม่ต้องการ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	รวม	
คน (%)	คน (%)	คน (%)	คน (%)	คน (%)	
1. พันธุ์สัตว์					
พันธุ์สัตว์น้ำ	44 (26.04)	31 (18.34)	7 (4.14)	82 (48.52)	87 (51.48)
พันธุ์สัตว์ปีก	22 (13.02)	23 (13.61)	8 (4.73)	53 (31.36)	116 (68.64)
พันธุ์สัตว์ใหญ่	12 (7.10)	16 (9.47)	13 (7.69)	41 (24.26)	128 (75.74)
พันธุ์สัตว์เล็ก	10 (5.92)	18 (10.65)	9 (5.32)	37 (21.89)	132 (78.11)
2. อาหาร					
อาหารและการให้อาหารสัตว์น้ำ	45 (26.63)	30 (17.75)	7 (4.14)	82 (48.52)	87 (51.48)
อาหารและการให้อาหารสัตว์ปีก	21 (12.43)	24 (14.20)	9 (5.32)	54 (31.95)	115 (68.05)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานภายในที่ปรึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่ไปยังบุคคลภายนอก
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

รายการ	ระดับความต้องการฝึกอบรม (N=169)				
	ต้องการ				ไม่ต้องการ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	รวม	
	คน (%)	คน (%)	คน (%)	คน (%)	คน (%)
อาหารและการให้อาหารสัตว์ใหญ่	12 (7.10)	16 (9.47)	15 (8.87)	43 (25.44)	126 (74.56)
อาหารและการให้อาหารสัตว์เล็ก	11 (6.51)	18 (10.65)	11 (6.51)	40 (23.67)	129 (76.33)
3. โรคและการสุขาภิบาล					
การป้องกันโรคและการสุขาภิบาลสัตว์น้ำ	42 (24.85)	31 (18.35)	8 (4.73)	81 (47.93)	88 (52.07)
การป้องกันโรคและการสุขาภิบาลสัตว์ปีก	21 (12.43)	25 (14.79)	9 (5.32)	55 (32.54)	114 (67.46)
การป้องกันโรคและการสุขาภิบาลสัตว์ใหญ่	12 (7.10)	17 (10.06)	14 (8.28)	43 (25.44)	126 (74.56)
การป้องกันโรคและการสุขาภิบาลสัตว์เล็ก	11 (6.51)	17 (10.06)	11 (6.51)	39 (23.08)	130 (76.92)
4. แหล่งน้ำ					
การสร้างแหล่งเก็บน้ำ	21 (12.43)	41 (24.26)	25 (14.79)	87 (51.48)	82 (48.52)
วิธีการใช้น้ำอย่างประหยัด	16 (9.47)	49 (28.99)	22 (13.02)	87 (51.48)	82 (48.52)
5. แรงงาน					
การพัฒนาฝีมือแรงงานด้านการเลี้ยงสัตว์น้ำ	41 (24.26)	34 (20.12)	7 (4.14)	82 (48.52)	87 (51.48)
การพัฒนาฝีมือแรงงานด้านการเลี้ยงสัตว์ปีก	20 (11.83)	24 (14.20)	9 (5.33)	53 (31.36)	116 (68.64)
การพัฒนาฝีมือแรงงานด้านการเลี้ยงสัตว์ใหญ่	11 (6.51)	19 (11.24)	13 (7.69)	43 (25.44)	126 (74.56)
การพัฒนาฝีมือแรงงานด้านการเลี้ยงสัตว์เล็ก	10 (5.92)	19 (11.24)	11 (6.51)	40 (23.67)	129 (76.33)
6. ภัยธรรมชาติ					
การป้องกันสัตว์จากภัยธรรมชาติ	22 (13.02)	50 (29.58)	12 (7.10)	84 (49.70)	85 (50.30)

จากตารางที่ 4.20 แสดงระดับความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ด้านการเลี้ยงสัตว์และการประมง ของกลุ่มผู้เพาะปลูกพืช พบว่า ในภาพรวมทุกรายการไม่มีความต้องการ แต่เมื่อแยกระดับของความ ต้องการพบว่า 1) พันธุ์สัตว์ มากกว่าครึ่งทุกรายการระบุว่าไม่มีความต้องการ ได้แก่ พันธุ์สัตว์ เล็ก, พันธุ์สัตว์ใหญ่, พันธุ์สัตว์ปีก และพันธุ์สัตว์น้ำ (ร้อยละ 78.11, 75.74, 68.64 และ 51.48) ตามลำดับ 2) ส่วนอาหารและ 3) โรคและการสุขภาพมาก กว่าครึ่งทุกรายการระบุว่าไม่มีความต้องการเช่นเดียวกัน

4) แหล่งน้ำ ระบุว่าไม่มีความต้องการทั้งการสร้างแหล่งเก็บน้ำ และวิธีการใช้น้ำอย่าง ประหยัด (ร้อยละ 48.52) เท่ากัน 5) แรงงาน มากกว่าครึ่งระบุว่าทุกรายการไม่มีความต้องการ และ 6) ภัยธรรมชาติ การป้องกันสัตว์จากภัยธรรมชาติระบุว่าไม่มีความต้องการเช่นเดียวกัน (ร้อยละ 50.30)

ตารางที่ 4.21 แสดงระดับความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ด้านการเลี้ยงสัตว์และการประมง ของกลุ่มผู้เลี้ยงสัตว์และการประมง

รายการ	ระดับความต้องการฝึกอบรม (N=61)				
	ต้องการ				ไม่ต้องการ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	รวม	
	คน (%)	คน (%)	คน (%)	คน (%)	คน (%)
1. พันธุ์สัตว์					
พันธุ์สัตว์น้ำ	36 (59.02)	10 (16.39)	3 (4.92)	49 (80.33)	12 (19.67)
พันธุ์สัตว์ปีก	10 (16.39)	10 (16.39)	6 (9.84)	26 (42.62)	35 (57.38)
พันธุ์สัตว์ใหญ่	7 (11.47)	4 (6.56)	12 (19.67)	23 (37.70)	38 (62.30)
พันธุ์สัตว์เล็ก	5 (8.20)	4 (6.56)	6 (9.84)	15 (24.60)	46 (75.40)
2. อาหาร					
อาหารและการให้อาหารสัตว์น้ำ	38 (62.30)	9 (14.75)	2 (3.28)	49 (80.33)	12 (19.67)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

รายการ	ระดับความต้องการฝึกอบรม (N=61)				
	ต้องการ				ไม่ต้องการ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	รวม	
	คน (%)	คน (%)	คน (%)	คน (%)	คน (%)
อาหารและการให้อาหารสัตว์ปีก	9 (14.75)	11 (18.03)	7 (11.48)	27 (44.26)	34 (55.74)
อาหารและการให้อาหารสัตว์ใหญ่	7 (11.47)	5 (8.20)	13 (21.31)	25 (40.98)	36 (59.02)
อาหารและการให้อาหารสัตว์เล็ก	5 (8.20)	4 (6.56)	9 (14.75)	18 (29.51)	43 (70.49)
3. โรคและการสุขาภิบาล					
การป้องกันโรคและการสุขาภิบาลสัตว์น้ำ	37 (60.66)	10 (16.39)	2 (3.28)	49 (80.33)	12 (19.67)
การป้องกันโรคและการสุขาภิบาลสัตว์ปีก	9 (14.75)	11 (18.03)	8 (13.12)	28 (45.90)	33 (54.10)
การป้องกันโรคและการสุขาภิบาลสัตว์ใหญ่	7 (11.47)	5 (8.20)	12 (19.67)	24 (39.34)	37 (60.66)
การป้องกันโรคและการสุขาภิบาลสัตว์เล็ก	5 (8.20)	3 (4.92)	9 (14.75)	17 (27.87)	44 (72.13)
4. แหล่งน้ำ					
การสร้างแหล่งเก็บน้ำ	15 (24.59)	22 (36.07)	11 (18.03)	48 (78.69)	13 (21.31)
วิธีการใช้น้ำอย่างประหยัด	10 (16.39)	30 (49.18)	10 (16.40)	50 (81.97)	11 (18.03)
5. แรงงาน					
การพัฒนาฝีมือแรงงานด้านการเลี้ยงสัตว์น้ำ	36 (59.02)	11 (18.03)	2 (3.28)	49 (80.33)	12 (19.67)
การพัฒนาฝีมือแรงงานด้านการเลี้ยงสัตว์ปีก	9 (14.75)	8 (13.12)	9 (14.75)	26 (42.62)	35 (57.38)
การพัฒนาฝีมือแรงงานด้านการเลี้ยงสัตว์ใหญ่	7 (11.47)	5 (8.20)	12 (19.67)	24 (39.34)	37 (60.66)
การพัฒนาฝีมือแรงงานด้านการเลี้ยงสัตว์เล็ก	5 (8.20)	3 (4.92)	10 (16.39)	18 (29.51)	43 (70.49)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

รายการ	ระดับความต้องการฝึกอบรม (N=61)				
	ต้องการ				ไม่ต้องการ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	รวม	
	คน (%)	คน (%)	คน (%)	คน (%)	คน (%)
6. ภัยธรรมชาติ การป้องกันสัตว์จากภัยธรรมชาติ	15 (24.59)	28 (45.90)	4 (6.56)	47 (77.05)	14 (22.95)

จากตารางที่ 4.21 แสดงระดับความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ด้านการเลี้ยงสัตว์และการประมง ของกลุ่มผู้เลี้ยงสัตว์และการประมง พบว่า ในภาพรวมรายการที่มีความต้องการเป็นส่วนใหญ่ ได้แก่ เรื่องเกี่ยวกับสัตว์น้ำ แหล่งน้ำ และภัยธรรมชาติ ส่วนรายการอื่นมากกว่าครึ่งไม่มีความต้องการ แต่เมื่อแยกระดับของความต้อการพบว่า 1) พันธุ์สัตว์ พันธุ์สัตว์น้ำมากกว่าครึ่งมีความต้องการอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 59.02) ส่วนรายการอื่นๆ ระบุว่าไม่มีความต้องการ ได้แก่ พันธุ์สัตว์เล็ก, พันธุ์สัตว์ใหญ่ และพันธุ์สัตว์ปีก (ร้อยละ 75.40, 62.30 และ 57.38) ตามลำดับ 2) อาหาร อาหารและการให้อาหารสัตว์น้ำมากกว่าครึ่งมีความต้องการอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 62.30) ส่วนรายการอื่นๆ มากกว่าครึ่งระบุว่าไม่มีความต้องการ 3) โรคและการสุขภาพ การป้องกันโรคและการสุขภาพสัตว์น้ำมากกว่าครึ่งมีความต้องการอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 60.66) ส่วนรายการอื่นๆ มากกว่าครึ่งระบุว่าไม่มีความต้องการ

4) แหล่งน้ำ ระบุว่ามีความต้องการอยู่ในระดับปานกลางทั้งวิธีการใช้น้ำอย่างประหยัดและการสร้างแหล่งเก็บน้ำ (ร้อยละ 49.18 และ 36.07) 5) แรงงาน การพัฒนาฝีมือแรงงานด้านการเลี้ยงสัตว์น้ำมากกว่าครึ่งมีความต้องการอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 59.02) ส่วนรายการอื่นๆ ระบุว่ามากกว่าครึ่งไม่มีความต้องการ และ 6) ภัยธรรมชาติ การป้องกันสัตว์จากภัยธรรมชาติ ระบุว่ามีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 45.90)

ตารางที่ 4.22 แสดงระดับความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเทคนิคเกษตรของสมาชิก
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ด้านการแปรรูปผลผลิตการเกษตรและการ
ถนอมอาหาร

รายการ	ระดับความต้องการฝึกอบรม (N=210)				
	ต้องการ				ไม่ต้องการ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	รวม	
	คน (%)	คน (%)	คน (%)	คน (%)	คน (%)
การทำข้าวเกรียบผักและผลไม้	75 (35.71)	54 (25.72)	24 (11.43)	153 (72.86)	57 (27.14)
การทำไข่เค็ม	66 (31.43)	60 (28.57)	29 (13.81)	155 (73.81)	55 (26.19)
การผลิตซีอิ๊วขาวและเต้าเจี้ยว	65 (30.95)	48 (22.86)	33 (15.71)	146 (69.52)	64 (30.48)
การทำถั่วลิสงคั่วจำหน่าย	58 (27.62)	41 (19.52)	32 (15.24)	131 (62.38)	79 (37.62)

จากตารางที่ 4.22 แสดงระดับความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเทคนิคเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ด้านการแปรรูปผลผลิตการเกษตรและการถนอมอาหาร พบว่า ในภาพรวมทุกรายการมีความต้องการ แต่เมื่อแยกแยะระดับของความ
ต้องการพบว่า การทำไข่เค็มมีความต้องการอยู่ในระดับมากและปานกลาง (ร้อยละ 31.43 และ 28.57) ส่วนรายการอื่นๆ มีความต้องการอยู่ในระดับมากและไม่มีความต้องการ ได้แก่ การทำข้าวเกรียบผักและผลไม้ (ร้อยละ 35.71 และ 27.14), การผลิตซีอิ๊วขาวและเต้าเจี้ยว (ร้อยละ 30.95 และ 30.48) และการทำถั่วลิสงคั่วจำหน่าย (ร้อยละ 27.62 และ 37.62) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.23 แสดงระดับความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิก
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ด้านการใช้และการบำรุงรักษาเครื่องมือ
การเกษตร

รายการ	ระดับความต้องการฝึกอบรม (N=210)				
	ต้องการ				ไม่ต้องการ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	รวม	
	คน (%)	คน (%)	คน (%)	คน (%)	คน (%)
การใช้และการบำรุงรักษาเครื่องสูบน้ำ	44 (20.95)	56 (26.67)	26 (12.38)	126 (60.00)	84 (40.00)
การใช้และการบำรุงรักษาเครื่องตัดหญ้า	33 (15.71)	40 (19.05)	19 (9.05)	92 (43.81)	118 (56.19)
การใช้และการบำรุงรักษารถอีแต่น	26 (12.38)	27 (12.86)	30 (14.28)	83 (39.52)	127 (60.48)
การใช้และการบำรุงรักษารถไถเดินตาม	23 (10.95)	35 (16.67)	25 (11.90)	83 (39.52)	127 (60.48)

จากตารางที่ 4.23 แสดงระดับความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ด้านการใช้และการบำรุงรักษาเครื่องมือการเกษตร พบว่า ในภาพรวมรายการที่มีความต้องการมากกว่าครึ่ง คือ การใช้และการบำรุงรักษาเครื่องสูบน้ำ ส่วนรายการอื่นๆ มากกว่าครึ่งไม่มีความต้องการ ได้แก่ การใช้และการบำรุงรักษาอีแต่น การใช้และการบำรุงรักษารถไถเดินตาม และการใช้และการบำรุงรักษาเครื่องตัดหญ้า (ร้อยละ 60.48, 60.48 และ 56.19) ตามลำดับ แต่เมื่อแยกระดับของความ ต้องการของการใช้และการบำรุงรักษาเครื่องสูบน้ำพบว่าไม่มีความต้องการเช่นกัน (ร้อยละ 40.00)

ตารางที่ 4.24 แสดงระดับความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ด้านการประดิษฐ์และการผลิตเพื่อหารายได้พิเศษ

รายการ	ระดับความต้องการฝึกอบรม (N=210)				
	ต้องการ				ไม่ต้องการ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	รวม	
	คน (%)	คน (%)	คน (%)	คน (%)	คน (%)
การทำผลิตภัณฑ์จากดอกไม้ประดิษฐ์	51 (24.29)	55 (26.19)	16 (7.62)	122 (58.10)	88 (41.90)
การทำผลิตภัณฑ์จากเกล็ดปลา	46 (21.90)	41 (19.52)	22 (10.48)	109 (51.90)	101 (48.10)
การทำผลิตภัณฑ์จากผักตบชวา	38 (18.09)	40 (19.05)	27 (12.86)	105 (50.00)	105 (50.00)
การทำผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่	37 (17.62)	41 (19.52)	26 (12.38)	104 (49.52)	106 (50.48)

จากตารางที่ 4.24 แสดงระดับความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ด้านการประดิษฐ์และการผลิตเพื่อหารายได้พิเศษ พบว่า ในภาพรวมทุกรายการมีความต้องการประมาณครึ่งหนึ่ง แต่เมื่อแยกระดับของความต้อการพบว่า ทุกรายการระบุว่าไม่มีความต้องการ คือ การทำผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ การทำผลิตภัณฑ์จากผักตบชวา การทำผลิตภัณฑ์จากเกล็ดปลา และการทำผลิตภัณฑ์จากดอกไม้ประดิษฐ์ (ร้อยละ 50.48, 50.00, 48.10 และ 41.90) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.25 แสดงระดับความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิก
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ด้านการตลาดและการธุรกิจการเกษตร

รายการ	ระดับความต้องการฝึกอบรม (N=210)				
	ต้องการ				ไม่ต้องการ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	รวม	
	คน (%)	คน (%)	คน (%)	คน (%)	คน (%)
หลักการตลาดและการดำเนินธุรกิจไม่ดก- ไม่ประดับ	61 (29.05)	48 (22.86)	16 (7.62)	125 (59.53)	85 (40.47)
หลักการตลาดและการดำเนินธุรกิจสัตว์น้ำ	54 (25.71)	53 (25.24)	10 (4.76)	117 (55.71)	93 (44.29)
หลักการตลาดและการดำเนินธุรกิจพืชผัก	47 (22.38)	68 (32.38)	21 (10.00)	136 (64.76)	74 (35.24)
หลักการตลาดและการดำเนินธุรกิจไม้ผล- และไม่ยืนต้น	40 (19.05)	67 (31.91)	20 (9.52)	127 (60.48)	83 (39.52)
หลักการตลาดและการดำเนินธุรกิจข้าวและพืชไร่	27 (12.86)	66 (31.43)	22 (10.47)	115 (54.76)	95 (45.24)
หลักการตลาดและการดำเนินธุรกิจสัตว์ปีก	22 (10.48)	33 (15.71)	18 (8.57)	73 (34.76)	137 (65.24)
หลักการตลาดและการดำเนินธุรกิจสัตว์ใหญ่	16 (7.62)	28 (13.33)	19 (9.05)	63 (30.00)	147 (70.00)
หลักการตลาดและการดำเนินธุรกิจสัตว์เล็ก	16 (7.62)	25 (11.91)	20 (9.52)	61 (29.05)	149 (70.95)

จากตารางที่ 4.25 แสดงระดับความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ด้านการตลาดและการธุรกิจการเกษตร พบว่า ในภาพรวมทุกรายการมีความต้องการ ยกเว้นเรื่องหลักการตลาดและการดำเนินธุรกิจสัตว์เล็ก หลักการตลาดและการดำเนินธุรกิจสัตว์ใหญ่ และหลักการตลาดและการดำเนินธุรกิจสัตว์ปีกมากกว่าครึ่งระบุว่าไม่มีความต้องการ (ร้อยละ 70.95, 70.00 และ 65.24) ตามลำดับ แต่เมื่อแยกระดับของความ ต้องการพบว่า รายการที่ไม่มีความต้องการและมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ หลักการตลาดและการดำเนินธุรกิจไม้ผลและไม่ยืนต้น (ร้อยละ 39.52 และ 31.91) และหลักการตลาดและการดำเนินธุรกิจพืชผัก (ร้อยละ 35.24 และ 32.38) ส่วนรายการอื่นๆ ระบุว่าไม่มีความต้องการ ได้แก่ หลักการตลาดและการดำเนินธุรกิจข้าวและพืชไร่ หลักการเลี้ยงสัตว์เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การตลาดและการดำเนินธุรกิจสัตว์น้ำ และหลักการตลาดและการดำเนินธุรกิจไม้ดอกไม้ประดับ, (ร้อยละ 45.24, 44.29 และ 40.47) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.26 แสดงระดับความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเคนหิจเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ด้านความรู้ความเข้าใจในการเป็นผู้นำ การเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน และการส่งเสริมเผยแพร่ความรู้ต่างๆ แก่ชุมชน

รายการ	ระดับความต้องการฝึกอบรม (N=210)				
	ต้องการ				ไม่ต้องการ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	รวม	
	คน (%)	คน (%)	คน (%)	คน (%)	คน (%)
การพัฒนาบุคลิกภาพของผู้นำ	65 (30.95)	67 (31.91)	24 (11.43)	156 (74.29)	54 (25.71)
หลักและวิธีการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร	62 (29.52)	68 (32.38)	28 (13.33)	158 (75.23)	52 (24.77)
ชุมชนและทรัพย์สินสมบัติของชุมชน	62 (29.52)	62 (29.52)	34 (16.19)	158 (75.23)	52 (24.77)

จากตารางที่ 4.26 แสดงระดับความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเคนหิจเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ด้านความรู้ความเข้าใจในการเป็นผู้นำ การเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน และการส่งเสริมเผยแพร่ความรู้ต่างๆ แก่ชุมชน พบว่า ในภาพรวมทุกรายการมีความต้องการ แต่เมื่อแยกระดับของความ ต้องการพบว่า ทุกรายการมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก ได้แก่ หลักและวิธีการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร (ร้อยละ 32.38 และ 29.52), การพัฒนาบุคลิกภาพของผู้นำ (ร้อยละ 31.91 และ 30.95) และชุมชนและทรัพย์สินสมบัติของชุมชน (ร้อยละ 29.62 และ 29.52) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.27 แสดงระดับความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ด้านการสงวนและรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

รายการ	ระดับความต้องการฝึกอบรม (N=210)				
	ต้องการ				ไม่ต้องการ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	รวม	
	คน (%)	คน (%)	คน (%)	คน (%)	คน (%)
การกำจัดของเสียทางการเกษตร	78 (37.15)	57 (27.14)	28 (13.33)	163 (77.62)	47 (22.38)
การนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด	76 (36.19)	60 (28.57)	28 (13.33)	164 (78.09)	46 (21.91)
ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	72 (34.29)	61 (29.05)	26 (12.38)	159 (75.72)	51 (24.28)

จากตารางที่ 4.27 แสดงระดับความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ด้านการสงวนและรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พบว่า ในภาพรวมทุกรายการมีความต้องการ แต่เมื่อแยกระดับของความ ต้องการพบว่า ทุกรายการระบุว่ามีความต้องการอยู่ในระดับมากและปานกลาง ได้แก่ การกำจัดของเสียทางการเกษตร (ร้อยละ 37.15 และ 27.14), การนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด (ร้อยละ 36.19 และ 28.57) และความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ร้อยละ 34.29 และ 29.05) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.28 แสดงความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรเพิ่มเติมของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร

รายการ	จำนวน (คน) (N=210)	ร้อยละ (%)
หลักการตลาดและการดำเนินธุรกิจเพื่อหารายได้พิเศษ	71	33.81
การทำผลิตภัณฑ์น้ำยาล้างจาน	41	19.52
การทำผลิตภัณฑ์แชมพู	36	17.14
การทำขนมหวาน	31	14.76
การดองผลไม้	29	13.81
การผลิตเครื่องแกง	23	10.95
การใช้และการบำรุงรักษาเครื่องพ่นยา	12	5.71

ตารางที่ 4.28 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน) (N=210)	ร้อยละ (%)
การทำผลิตภัณฑ์ยาหม่องสมุนไพร	10	4.76
การทำผลิตภัณฑ์น้ำตาลมะพร้าว	10	4.76
การทำผลิตภัณฑ์จากทางมะพร้าว	6	2.86
การเย็บปักถักร้อย	6	2.86
การทำผลิตภัณฑ์จากต้นกล้วย	5	2.38
การผลิตน้ำส้มคั้นเพื่อจำหน่าย	4	1.90
การร้อยพวงมาลัย	4	1.90

จากตารางที่ 4.28 แสดงความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรเพิ่มเติมของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร พบว่า หลักการตลาดและการดำเนินธุรกิจเพื่อหารายได้พิเศษมีความต้องการมากที่สุด (ร้อยละ 33.81) รองลงมาคือ การทำผลิตภัณฑ์น้ำยาล้างจาน, การทำผลิตภัณฑ์แชมพู, การทำขนมหวาน, การดองผลไม้, การผลิตเครื่องแกง, การใช้และการบำรุงรักษาเครื่องพ่นยา, การทำผลิตภัณฑ์ยาหม่องสมุนไพร, การทำผลิตภัณฑ์น้ำตาลมะพร้าว, การทำผลิตภัณฑ์จากทางมะพร้าว, การเย็บปักถักร้อย และการทำผลิตภัณฑ์จากต้นกล้วย (ร้อยละ 19.81, 17.14, 14.76, 13.81, 10.95, 5.71, 4.76, 4.76, 2.86, 2.86 และ 2.38) ตามลำดับ ส่วนการผลิตน้ำส้มคั้นเพื่อจำหน่ายและการร้อยพวงมาลัยน้อยที่สุด (ร้อยละ 1.90)

4.4 ความต้องการด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและ เคหกิจเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 4.29 แสดงความต้องการด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเคหกิจ
เกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร

รายการ	จำนวน (คน) (N=210)	ร้อยละ (%)
ระยะเวลาที่สะดวกในการเข้ารับการฝึกอบรม		
2 วัน	80	38.10
1 วัน	75	35.71
3 วัน	34	16.19
กี่วันก็ได้	9	4.29
7 วัน	7	3.33
5 วัน	3	1.43
4 วัน	2	0.95
วันที่สะดวกในการเข้ารับการฝึกอบรม		
ทุกวัน	82	39.05
วันหยุดราชการ (เสาร์ - อาทิตย์)	74	35.24
วันราชการ (จันทร์ - ศุกร์)	54	25.71
ช่วงเดือนที่สะดวกที่สุดในการเข้ารับการฝึกอบรม		
เมษายน	180	85.71
มีนาคม	155	73.81
พฤษภาคม	144	68.57
กรกฎาคม	144	68.57
มกราคม	118	65.19
มิถุนายน	128	60.95
กุมภาพันธ์	118	59.19
ตุลาคม	117	55.71
สิงหาคม	108	51.43
กันยายน	107	50.95
ธันวาคม	106	50.47

เอกสารนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ไปใช้ในเชิงพาณิชย์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.29 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน) (N=210)	ร้อยละ (%)
พฤศจิกายน	105	50.00
บริการที่ควรจัดขณะทำการฝึกอบรม		
เอกสารประกอบคำบรรยาย	187	89.05
น้ำดื่ม	163	77.62
อาหาร	155	73.81
ทัศนศึกษา	126	60.00
ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง	23	10.95
การฝึกอบรมต้องการให้เน้นหนัก		
ทฤษฎีและปฏิบัติ	184	87.62
ปฏิบัติ	17	8.09
ทฤษฎี	9	4.29
สถานที่ในการจัดฝึกอบรม		
บ้านของสมาชิก	160	76.19
วัดหรือสุเหร่า	31	14.76
โรงเรียน	21	10.00
สำนักงานเกษตรจังหวัดหรืออำเภอ	15	7.14
ที่ไหนก็ได้	10	4.76
เหตุผลที่ต้องการฝึกอบรม		
ต้องการความรู้เพิ่มเติม	196	93.33
ต้องการมีอาชีพเสริม	89	42.38
ต้องการรูดมบัตร	18	8.57

จากตารางที่ 4.29 แสดงความต้องการด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร พบว่า ระยะเวลาที่สะดวกในการเข้ารับการฝึกอบรมมากที่สุด คือ 2 วัน (ร้อยละ 38.10) รองลงมาคือ 1 วัน, 3 วัน, กี่วันก็ได้, 7 วัน, 5 วัน, และ 4 วัน (ร้อยละ 35.71, 16.19, 4.29, 3.33, 1.43 และ 0.95) ตามลำดับ วันที่สะดวกในการเข้ารับการฝึกอบรมมากที่สุด คือ ทุกวัน (ร้อยละ 39.05) รองลงมา คือ วันหยุดราชการ และวันราชการ (ร้อยละ 35.24 และ 25.71) ส่วนช่วงเดือนที่สะดวกที่สุดในการเข้ารับ

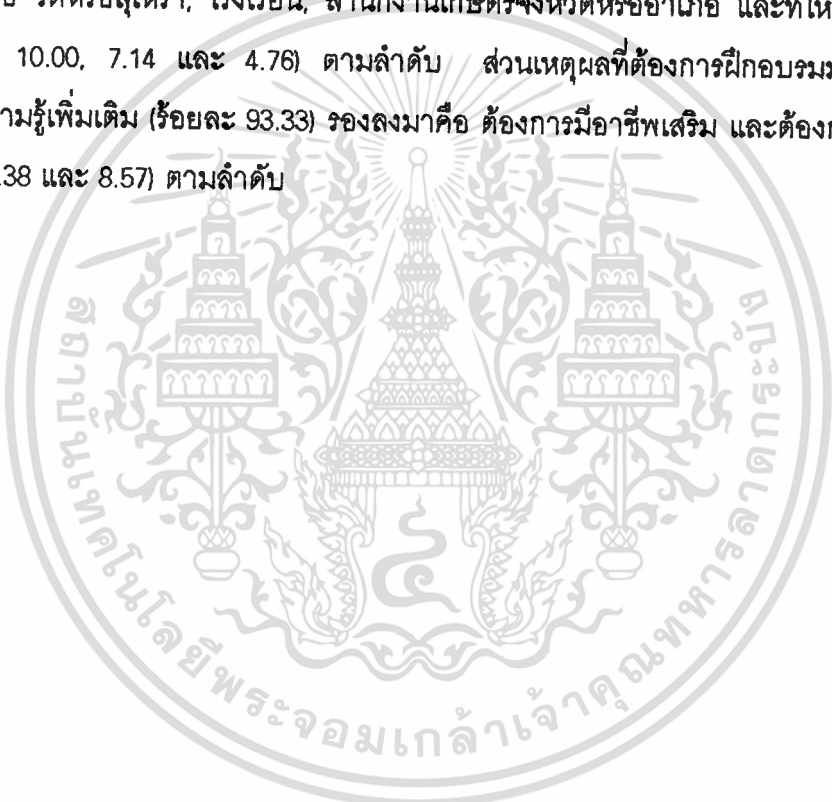
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปเผยแพร่ในเชิงพาณิชย์

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การฝึกอบรม คือ เดือนเมษายน (ร้อยละ 85.71) รองลงมาคือ เดือนมีนาคม (ร้อยละ 73.81) น้อยที่สุดคือ เดือนพฤศจิกายน (ร้อยละ 50.00)

บริการที่ควรจัดขณะทำการฝึกอบรมที่ต้องการมากที่สุดคือ เอกสารประกอบคำบรรยาย (ร้อยละ 89.05) รองลงมาคือ น้ำดื่ม, อาหาร, การทัศนศึกษา และค่าใช้จ่ายในการเดินทาง (ร้อยละ 77.62, 73.81, 60.00 และ 10.95) ตามลำดับ ส่วนการฝึกอบรมต้องการให้เน้น ทฤษฎีและปฏิบัติ (ร้อยละ 87.62) รองลงมา ปฏิบัติ (ร้อยละ 8.09) และทฤษฎี (ร้อยละ 4.29)

สถานที่ในการจัดฝึกอบรม ต้องการให้จัดบ้านของสมาชิกมากที่สุด (ร้อยละ 76.19) รองลงมาคือ วัดหรือสุเหร่า, โรงเรียน, สำนักงานเกษตรจังหวัดหรืออำเภอ และที่ไหนก็ได้ (ร้อยละ 14.76, 10.00, 7.14 และ 4.76) ตามลำดับ ส่วนเหตุผลที่ต้องการฝึกอบรมมากที่สุดคือ ต้องการความรู้เพิ่มเติม (ร้อยละ 93.33) รองลงมาคือ ต้องการมีอาชีพเสริม และต้องการรูดมบัตร (ร้อยละ 42.38 และ 8.57) ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของกลุ่มสมาชิกแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานครเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีวัตถุประสงค์ ขอบเขตการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะดังนี้

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาสภาพพื้นฐานด้านเศรษฐกิจและสังคม บางประการของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับอายุ สถานภาพสมรส ศาสนา ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยจากการเกษตรต่อปี รายได้เฉลี่ยจากเคหกิจเกษตรต่อปี ระยะเวลาการร่วมเป็นสมาชิก พื้นที่ใช้ในการทำการเกษตร อาชีพที่ทำในปัจจุบัน 2) เพื่อศึกษาถึงปัญหาการประกอบอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กรุงเทพมหานคร ใน 8 ด้าน คือ ด้านการเพาะปลูกพืช ด้านการเลี้ยงสัตว์และการประมง ด้านการแปรรูปผลผลิตการเกษตรและการถนอมอาหาร ด้านการใช้และการบำรุงรักษาเครื่องมือการเกษตร ด้านการประดิษฐ์และการผลิตเพื่อหารายได้พิเศษ ด้านการตลาดและธุรกิจเกษตร ด้านความรู้ความเข้าใจในการเป็นผู้นำการเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชนและการส่งเสริมเผยแพร่ความรู้ต่างๆแก่ชุมชน และด้านการสงวนและรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ 3) เพื่อศึกษาถึงความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ใน 8 ด้าน คือ ด้านการเพาะปลูกพืช ด้านการเลี้ยงสัตว์และการประมง ด้านการแปรรูปผลผลิตการเกษตรและการถนอมอาหาร ด้านการใช้และการบำรุงรักษาเครื่องมือการเกษตร ด้านการประดิษฐ์และการผลิตเพื่อหารายได้พิเศษ ด้านการตลาดและธุรกิจเกษตร ด้านความรู้ความเข้าใจในการเป็นผู้นำการเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชนและการส่งเสริมเผยแพร่ความรู้ต่างๆแก่ชุมชน และด้านการสงวนและรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

5.2 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งที่จะศึกษา ปัญหาและความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาเฉพาะกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีจำนวน 26 กลุ่ม ในปี พ.ศ. 2541 เท่านั้น เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า เมื่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.3 วิธีดำเนินการวิจัย

5.3.1 กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากร คือ สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กรุงเทพมหานคร โดยศึกษาเฉพาะกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีจำนวน 26 กลุ่ม มีสมาชิกทั้งหมด 414 คน ในปี พ.ศ. 2541 กลุ่มตัวอย่าง คือ สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กรุงเทพมหานคร โดยกำหนดร้อยละ 50 รวมทั้งสิ้น 210 คน

5.3.2 ขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยไปยังสำนักงานเกษตรกรุงเทพมหานคร เพื่อขอความร่วมมือไปยังสำนักงานเกษตรเขตต่างๆ ที่มีสมาชิกเป็นกลุ่มตัวอย่าง ดังต่อไปนี้ 1) สำนักงานเกษตรเขตลาดกระบัง 2) สำนักงานเกษตรเขตตลิ่งชัน และ 3) สำนักงานเกษตรเขตมีนบุรี โดยสัมภาษณ์สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร จำนวน 210 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00

5.3.3 นำข้อมูลมาวิเคราะห์ แปลผลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS for Windows release 6.0 ด้วยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเรียงอันดับ

5.4 สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปในเรื่องต่างๆ ได้ดังนี้

5.4.1 สภาพพื้นฐานด้านเศรษฐกิจและสังคมบางประการของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับอายุ สถานภาพสมรส ศาสนา ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยจากการเกษตรต่อปี รายได้เฉลี่ยจากเคหกิจเกษตรต่อปี ระยะเวลาการร่วมเป็นสมาชิก พื้นที่ใช้ในการทำการเกษตร อาชีพที่ทำในปัจจุบัน

สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานครมีอายุระหว่าง 48-60 ปี มากที่สุด (ร้อยละ 35.24) รองลงมาคืออายุระหว่าง 35-47 ปี (ร้อยละ 34.28) โดยมีอายุเฉลี่ย 48.05 ปี อายุต่ำสุด 22 ปี อายุสูงสุด 78 ปี และสมรสแล้ว (ร้อยละ 83.33) นับถือศาสนาพุทธ (ร้อยละ 78.57) มากกว่าครึ่งมีระดับการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (ร้อยละ 61.91) รายได้เฉลี่ยจากการเกษตรต่อปีมากที่สุด ระหว่าง 10,001-50,000 บาท (ร้อยละ 50.00) โดยมีรายได้เฉลี่ย 79,652 บาท รายได้ต่ำสุด 3,000 บาท และรายได้สูงสุด 800,000 บาท ส่วนรายได้เฉลี่ยจากเคหกิจเกษตรต่อปีมากที่สุด ต่ำกว่า 10,000 บาท (ร้อยละ 50.00) โดยมีรายได้เฉลี่ย 17,913.89 บาท รายได้ต่ำสุด 1,500 บาท รายได้สูงสุด 60,000 บาท และรายได้เฉลี่ยจากนอกภาคเกษตรต่อปีมากที่สุด ระหว่าง 10,001-50,000 บาท (ร้อยละ 48.27) โดยมีรายได้เฉลี่ย 35,501 บาท รายได้ต่ำสุด 1,500 บาท และรายได้สูงสุด 200,000 บาท

เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระยะเวลาการร่วมเป็นสมาชิกมากที่สุด คือ 5-10 ปี (ร้อยละ 32.86) โดยมีระยะเวลาเฉลี่ย 9.3 ปี ระยะเวลาต่ำสุด 5 เดือน และระยะเวลาสูงสุด 21 ปี มากกว่าครึ่งมีพื้นที่ใช้ในการทำการเกษตรเป็นของตนเอง (ร้อยละ 53.33) โดยมีพื้นที่เป็นของตนเองน้อยกว่า 5 ไร่ มากที่สุด (ร้อยละ 60.72) มีพื้นที่เป็นของตนเองเฉลี่ย 9.10 ไร่ พื้นที่เป็นของตนเองต่ำสุด 1 งาน และพื้นที่เป็นของตนเองสูงสุด 100 ไร่ โดยพื้นที่เช่าทำการเกษตรมากที่สุด มากกว่า 20 ไร่ (ร้อยละ 34.74) พื้นที่เช่าเฉลี่ย 19.20 ไร่ พื้นที่เช่าต่ำสุด 2 งาน และพื้นที่เช่าสูงสุด 100 ไร่ พื้นที่ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย ส่วนใหญ่มีพื้นที่ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายน้อยกว่า 3 ไร่ (ร้อยละ 75.00) โดยมีพื้นที่ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 3.30 ไร่ พื้นที่ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายต่ำสุด 2 งาน และพื้นที่ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงสุด 10 ไร่ อาชีพที่ทำในปัจจุบันส่วนใหญ่ปลูกพืช (ร้อยละ 80.47) รองลงมาคือเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ, การแปรรูปและการถนอมอาหาร, การประดิษฐ์และการผลิตเพื่อหารายได้, เลี้ยงสัตว์, อาชีพอื่นๆ และเพาะเห็ด (ร้อยละ 22.86, 15.71, 8.57, 8.10, 5.71 และ 0.48) ตามลำดับ

การเพาะปลูกพืช พบว่า ปลูกข้าวมากที่สุด (ร้อยละ 43.20) ไม้ผลมีการเพาะปลูกมะม่วงมากที่สุด (ร้อยละ 13.02) รองลงมาคือ มะพร้าว น้ำหอม (ร้อยละ 10.65) ส่วนแคนตาลูป น้อยที่สุด (ร้อยละ 0.59) ไม้ดอกไม้ประดับมีการเพาะปลูกกล้วยไม้และจำปีมากที่สุด (ร้อยละ 5.92) ส่วนมะลิและหนุ่ยฉนวนน้อยน้อยที่สุด (ร้อยละ 0.59) และพืชผักมีการเพาะปลูกกระเพรา มากที่สุด (ร้อยละ 7.69) ส่วนเห็ดน้อยที่สุด (ร้อยละ 0.59) การเลี้ยงสัตว์และการประมง พบว่า การเลี้ยงสัตว์มีการเลี้ยงโคเนื้อมากที่สุด (ร้อยละ 13.11) และเลี้ยงไก่ชน น้อยที่สุด (ร้อยละ 1.64) และการประมงมากกว่าครึ่งมีการเลี้ยงปลานิล (ร้อยละ 70.49) ส่วนปลาทอง, ปลาไน, ปลาแรด และปลาดุก น้อยที่สุด (ร้อยละ 1.64) การแปรรูปผลผลิตและการถนอมอาหาร พบว่า มีการผลิตขิงดองมากที่สุด (ร้อยละ 28.27) รองลงมาคือ ผลไม้กวน, ขนมหวาน, ก๋วยเตี๋ยว, น้ำส้มคั้น, กระทู้บับ และวุ้นกระทู (ร้อยละ 21.21, 18.18, 18.18, 12.12, 9.09, 9.09 และ 6.06) ตามลำดับ ส่วนผลไม้ดองและปลาแห้งน้อยที่สุด (ร้อยละ 3.03) การประดิษฐ์และการผลิตเพื่อหารายได้ พบว่า มีการเย็บผ้ามากที่สุด (ร้อยละ 33.33) รองลงมาคือ การผลิตแชมพู, การผลิตกระเป๋าจากผักตบชวา, การผลิตน้ำยาล้างจาน และการผลิตดอกไม้ประดิษฐ์ (ร้อยละ 22.22, 16.67, 11.11 และ 11.11) ตามลำดับ ส่วนการผลิตยาหม่องสมุนไพรและการผลิตน้ำดื่ม น้อยที่สุด (ร้อยละ 5.56)

ส่วนการประกอบอาชีพอื่นๆ พบว่า มีอาชีพค้าขายของชำมากที่สุด (ร้อยละ 41.67) รองลงมาคือ รับจ้างทั่วไป และขายอาหาร (ร้อยละ 33.33 และ 25.00) ตามลำดับ

5.4.2 ปัญหาการประกอบอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ใน 8 ด้าน คือ ด้านการเพาะปลูกพืช ด้านการเลี้ยงสัตว์ และการประมง ด้านการแปรรูปผลผลิตการเกษตรและการถนอมอาหาร ด้านการใช้และการบำรุงรักษาเครื่องมือการเกษตร ด้านการประดิษฐ์และการผลิตเพื่อหารายได้พิเศษ ด้านการตลาดและธุรกิจเกษตร ด้านความรู้ความเข้าใจในการเป็นผู้นำการเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชนและการส่งเสริมเผยแพร่ความรู้ต่างๆแก่ชุมชน และด้านการสงวนและรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ปัญหาการประกอบอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ด้านการเพาะปลูกพืช พบว่า ในภาพรวมทุกรายการมีปัญหา แต่เมื่อแยกระดับของปัญหาพบว่า 1) พันธุ์พืชมีปัญหาอยู่ในระดับมากและปานกลาง ได้แก่ ราคาแพง (ร้อยละ 44.38 และ 37.87), คุณภาพต่ำ (ร้อยละ 40.83 และ 35.50) และเมล็ดพันธุ์ไม่เพียงพอ (ร้อยละ 36.09 และ 36.09) ตามลำดับ 2) ปัญหาแหล่งเงินทุน มากกว่าครึ่งระบุมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 52.66) 3) ปัญหาเกี่ยวกับการเตรียมดิน มากกว่าครึ่งระบุมีปัญหาดินเสื่อมคุณภาพอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 52.66) ปัญหาอื่นๆ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก ได้แก่ ขาดเครื่องมือ (ร้อยละ 32.54 และ 30.50), ค่าจ้างแรงงานสูง (ร้อยละ 32.54 และ 27.22) และแรงงานหายาก (ร้อยละ 32.18 และ 25.44) ตามลำดับ ส่วนขาดแรงงานมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางและน้อย (ร้อยละ 32.54 และ 23.08) 4) ปัญหาเกี่ยวกับปุ๋ย มากกว่าครึ่งระบุว่าปุ๋ยเคมีราคาแพงมีปัญหาอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 65.68) ส่วนปัญหาอื่นๆ มีปัญหาอยู่ในระดับมากและปานกลาง ได้แก่ ปุ๋ยเคมีคุณภาพต่ำ (ร้อยละ 34.91 และ 33.73) และปุ๋ยอินทรีย์หายาก (ร้อยละ 31.36 และ 34.91) 5) ปัญหาเกี่ยวกับการกำจัดศัตรูพืช มากกว่าครึ่งมีปัญหาขาดความรู้ในการกำจัดอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 50.89) ส่วนปัญหาอื่นๆ มีปัญหาอยู่ในระดับมากและปานกลาง 6) ปัญหาเกี่ยวกับแหล่งน้ำ ขาดน้ำชลประทานมีปัญหาอยู่ในระดับมากและไม่มีปัญหา (ร้อยละ 27.81 และ 30.18) ปัญหาอื่นมีปัญหาอยู่ในระดับน้อยและไม่มีปัญหา คือ ขาดน้ำฝน (ร้อยละ 32.54 และ 27.22) และขาดแหล่งน้ำธรรมชาติ (ร้อยละ 27.22 และ 31.36) ส่วนปัญหาอื่นๆ ไม่มีปัญหา 7) ปัญหาเกี่ยวกับการเก็บรักษาผลผลิต มากกว่าครึ่งขาดความรู้อยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 51.48) รองลงมาคือ ขาดสถานที่เก็บ (ร้อยละ 47.34) 8) ปัญหาเกี่ยวกับแรงงาน ปัญหาค่าจ้างแรงงานสูงมีปัญหาอยู่ในระดับมากและปานกลาง (ร้อยละ 27.22 และ 27.22) ส่วนปัญหาอื่นๆ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางและน้อย 9) ปัญหาเกี่ยวกับแหล่งวิชาการมากกว่าครึ่งอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ขาดเจ้าหน้าที่ส่งเสริมและขาดแหล่งข้อมูล (ร้อยละ 66.86 และ 65.09) และ 10) ปัญหาเกี่ยวกับภัยธรรมชาติ มากกว่าครึ่งมีศัตรูพืชระบาดอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 59.17) น้ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ท่อมมีปัญหาอยู่ในระดับมากและปานกลาง (ร้อยละ 36.69 และ 27.81) ส่วนปัญหาอื่นๆ มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยและไม่มีปัญหา

ด้านการเลี้ยงสัตว์และการประมง พบว่า ในภาพรวมทุกรายการมีปัญหา แต่เมื่อแยกระดับของปัญหาพบว่า 1) ปัญหาแหล่งเงินทุนมีปัญหาอยู่ในระดับมากและปานกลาง (ร้อยละ 37.71) เท่ากัน 2) ปัญหาเกี่ยวกับพันธุ์ ระบุว่าราคาแพงมีปัญหาอยู่ในระดับมากและปานกลาง (ร้อยละ 45.90 และ 37.70) ส่วนพันธุ์สัตว์ไม่เพียงพอและคุณภาพต่ำมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 44.26 และ 42.62) ตามลำดับ 3) ปัญหาเกี่ยวกับสถานที่ ระบุว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางและไม่มีปัญหาทั้ง 2 รายการ คือการคมนาคมไม่สะดวก (ร้อยละ 27.87 และ 37.71) และขาดแหล่งน้ำ (ร้อยละ 27.87 และ 34.75) ตามลำดับ 4) ปัญหาเกี่ยวกับอาหารสัตว์ มากกว่าครึ่งระบุว่ามีปัญหาราคาแพงอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 62.30) รองลงมาคือ คุณภาพต่ำ (ร้อยละ 47.55) 5) ปัญหาเกี่ยวกับโรคและการสุขาภิบาล มากกว่าครึ่งระบุว่ามีปัญหาอยู่ในระดับมากทุกรายการ ได้แก่ ขาดแหล่งที่ปรึกษา, ขาดความรู้, ขาดยาป้องกันและกำจัด และปัญหาโรคระบาด (ร้อยละ 67.21, 62.30, 57.38 และ 55.74) ตามลำดับ 6) ปัญหาเกี่ยวกับแรงงาน ค่าจ้างแรงงานสูงมีปัญหาอยู่ในระดับมากและไม่มีปัญหา (ร้อยละ 31.15 และ 36.07) ส่วนรายการอื่นๆ ไม่มีปัญหาทุกรายการ ได้แก่ แรงงานหายาก, ขาดแรงงานรับจ้าง, ขาดแรงงานในครัวเรือน และค่าจ้างแรงงานสูง (ร้อยละ 37.71, 37.71 และ 36.07) ตามลำดับ และ 7) ปัญหาเกี่ยวกับภัยธรรมชาติ โรคระบาดมีปัญหาอยู่ในระดับมากและปานกลาง (ร้อยละ 32.78 และ 37.70) น้ำท่วมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 37.71) ฝนแล้งมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางและไม่มีปัญหา (ร้อยละ 32.79 และ 27.87) ส่วนลมพายุมีปัญหาอยู่ในระดับน้อยและไม่มีปัญหา (ร้อยละ 36.07 และ 39.34)

ด้านการแปรรูปผลผลิตการเกษตรและการถนอมอาหาร พบว่า ในภาพรวมทุกรายการมีปัญหา ยกเว้นปัญหาเกี่ยวกับแรงงานไม่มีปัญหา แต่เมื่อแยกระดับของปัญหาพบว่า 1) ปัญหาแหล่งเงินทุนมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 48.48) 2) ปัญหาเกี่ยวกับวัตถุดิบ มากกว่าครึ่งราคาแพงมีปัญหาอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 57.58) ไม่มีสถานที่จำหน่ายมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก (ร้อยละ 42.43 และ 39.39) และคุณภาพต่ำมีปัญหาอยู่ในระดับน้อยและมาก (ร้อยละ 36.37 และ 33.33) 3) ปัญหาเกี่ยวกับแรงงาน ทุกรายการระบุว่าไม่มีปัญหา และ 4) ปัญหาเกี่ยวกับแหล่งวิชาการส่วนใหญ่ระบุว่า มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ขาดเจ้าหน้าที่ส่งเสริมและขาดแหล่งข้อมูล (ร้อยละ 81.82 และ 72.73)

ด้านการใช้และการบำรุงรักษาเครื่องมือการเกษตร พบว่า ในภาพรวมทุกรายการมีปัญหา แต่เมื่อแยกระดับของปัญหาพบว่า ขาดความรู้มีปัญหาอยู่ในระดับมากและปานกลาง (ร้อยละ 43.22 และ 42.19) ราคาแพงมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก (ร้อยละ 42.70 และ 36.37) ส่วนรายการอื่นๆ ไม่มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยและไม่มีปัญหา (ร้อยละ 36.37 และ 39.34) นอกจากนี้พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ในการใช้เครื่องมือการเกษตรอย่างถูกต้อง และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

41.15) คุณภาพต่ำมีปัญหายุ่งในระดับปานกลาง (ร้อยละ 46.88) ส่วนไม่มีแหล่งซอมมีปัญหายุ่งในระดับน้อย (ร้อยละ 46.87)

ด้านการประดิษฐ์และการผลิตเพื่อหารายได้พิเศษ พบว่า ในภาพรวมทุกรายการมีปัญหา แต่เมื่อแยกระดับของปัญหาพบว่า 1) ปัญหาแหล่งเงินทุนมากกว่าครึ่งระบุว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 61.11) 2) ปัญหาเกี่ยวกับวัตถุดิบมากกว่าครึ่งระบุว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ไม่มีสถานที่จำหน่าย, ราคาแพง และคุณภาพต่ำ (ร้อยละ 66.67) 3) ปัญหาเกี่ยวกับแรงงาน ทุกรายการระบุว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อยและไม่มีปัญหา และ 4) ปัญหาเกี่ยวกับแหล่งวิชาการส่วนใหญ่ระบุว่ามีปัญหาอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ขาดเจ้าหน้าที่ส่งเสริม และขาดแหล่งข้อมูล (ร้อยละ 88.89 และ 77.78)

ปัญหาด้านการตลาดและการธุรกิจการเกษตร พบว่า ในภาพรวมทุกรายการมีปัญหา แต่เมื่อแยกระดับของปัญหาพบว่า มากกว่าครึ่งมีปัญหาอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ขาดการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง, ขาดข้อมูลราคาสินค้า และ ขาดความรู้ในการจัดการ (ร้อยละ 74.76, 72.85 และ 72.39) ตามลำดับ รองลงมา คือ ขาดพ่อค้าคนกลาง (ร้อยละ 39.52) ขาดสถานที่จำหน่ายมีปัญหาอยู่ในระดับมากและปานกลาง (ร้อยละ 37.62 และ 30.95) ส่วนการขาดยานพาหนะในการขนส่งมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก (ร้อยละ 30.47 และ 28.10)

ด้านความรู้ความเข้าใจในการเป็นผู้นำ การเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน และการส่งเสริมเผยแพร่ความรู้ต่างๆแก่ชุมชน พบว่า ในภาพรวมทุกรายการมีปัญหา แต่เมื่อแยกระดับของปัญหาพบว่า ทุกรายการมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก ได้แก่ ขาดหลักวิธีการถ่ายทอดความรู้ (ร้อยละ 39.05 และ 31.90), ขาดความรู้ความเข้าใจการเป็นผู้นำ (ร้อยละ 39.05 และ 30.47), ขาดการติดต่อประสานงาน (ร้อยละ 37.15 และ 33.33) และขาดความสามัคคีของสมาชิก (ร้อยละ 33.81 และ 26.19) ตามลำดับ

ด้านการสงวนและรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พบว่า ในภาพรวมทุกรายการมีปัญหา แต่เมื่อแยกระดับของปัญหาพบว่า ทุกรายการมีปัญหาอยู่ในระดับมากและปานกลาง ได้แก่ ขาดเจ้าหน้าที่ส่งเสริมมากที่สุด (ร้อยละ 44.28 และ 34.76), ขาดการจัดการ (ร้อยละ 42.39 และ 34.76) และขาดความรู้ (ร้อยละ 41.42 และ 37.15) ตามลำดับ

ปัญหาเพิ่มเติมการประกอบอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร พบว่า ด้านการแปรรูปผลผลิตการเกษตรและการถนอมอาหาร ปัญหาเกี่ยวกับวัตถุดิบ ระบุว่าวัตถุดิบขาดแคลนมากที่สุด (ร้อยละ 15.15) รองลงมา คือ ด้านการเพาะปลูกพืชและเพาะเห็ด ปัญหาเกี่ยวกับแหล่งน้ำ ระบุว่าน้ำเสีย (ร้อยละ 13.61), ด้านการประดิษฐ์และการผลิตเพื่อหารายได้พิเศษ ปัญหาเกี่ยวกับวัตถุดิบ ระบุว่า วัตถุดิบหายาก (ร้อยละ 13.61) และขาดความรู้ (ร้อยละ 13.61) ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ละ 11.11) และด้านการตลาดและการธุรกิจการเกษตร ระบุว่า การคมนาคมไม่สะดวก (ร้อยละ 2.38)

5.4.3 ความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ใน 8 ด้าน คือ ด้านการเพาะปลูกพืช ด้านการเลี้ยงสัตว์และการประมง ด้านการแปรรูปผลผลิตการเกษตรและการถนอมอาหาร ด้านการใช้และการบำรุงรักษาเครื่องมือการเกษตร ด้านการประดิษฐ์และการผลิตเพื่อหารายได้พิเศษ ด้านการตลาดและธุรกิจเกษตร ด้านความรู้ความเข้าใจในการเป็นผู้นำการเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชนและการส่งเสริมเผยแพร่ความรู้ต่างๆแก่ชุมชน และด้านการสงวนและรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ด้านการเพาะปลูกพืช ของกลุ่มผู้เพาะปลูกพืช พบว่า ในภาพรวมทุกรายการมีความต้องการ แต่เมื่อแยกระดับของความ ต้องการพบว่า 1) พันธุ์พืช มากกว่าครึ่งมีความต้องการอยู่ในระดับมากทุกรายการ ได้แก่ การตัดเมล็ดพันธุ์ และการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ (ร้อยละ 52.66) เท่ากัน 2) การเพาะเห็ดทุกรายการระบุว่าไม่มีความต้องการ 3) การเตรียมการดำเนินการปลูกพืช การเตรียมดินมากกว่าครึ่งมีความต้องการอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 51.48) ส่วนการคัดเลือกสถานที่ที่มีความต้องการอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 46.74) 4) ความรู้เรื่องปุ๋ยในการปลูกพืช การใช้ปุ๋ยอย่างถูกสูตรและถูกวิธีมากกว่าครึ่งมีความต้องการอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 52.07) และการผสมปุ๋ยใช้เองมีต้องการอยู่ในระดับมากและปานกลาง (ร้อยละ 46.75 และ 39.64) 5) การป้องกันและกำจัดศัตรูพืช การใช้สารเคมีให้ถูกต้องและปลอดภัยมากกว่าครึ่งมีความต้องการอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 50.29) และการป้องกันและกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสานมีความต้องการอยู่ในระดับมากและปานกลาง ได้แก่ (ร้อยละ 48.52 และ 40.83) 6) แหล่งน้ำ ทุกรายการมีความต้องการอยู่ในระดับมากและปานกลาง ได้แก่ ความต้องการน้ำของพืชแต่ละชนิด (ร้อยละ 43.20 และ 31.95), วิธีการใช้น้ำอย่างประหยัด (ร้อยละ 41.42 และ 32.54) และการสร้างแหล่งเก็บน้ำ (ร้อยละ 39.64 และ 30.18) ตามลำดับ 7) การเก็บรักษาผลผลิต ทุกรายการมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก ได้แก่ วิธีการเก็บเกี่ยว (ร้อยละ 40.83 และ 38.46), การตัดขนาด (ร้อยละ 42.60 และ 35.50) และการบรรจุหีบห่อ (ร้อยละ 41.42 และ 34.91) ตามลำดับ 8) แรงงาน ระบุว่าการพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานการปลูกพืชมีความต้องการอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 44.97) ส่วนการพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานการเลี้ยงสัตว์ไม่มีความต้องการ (ร้อยละ 43.20) และ 9) ภัยธรรมชาติ ทุกรายการมีความต้องการอยู่ในระดับมากและปานกลาง ได้แก่ การฟื้นฟูพืชหลังเกิดภัยธรรมชาติ (ร้อยละ 39.05 และ 34.32) และการป้องกันพืชจากภัยธรรมชาติ (ร้อยละ 39.05 และ 33.73)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านการเพาะปลูกพืช ของกลุ่มผู้เลี้ยงสัตว์และการประมง พบว่า ในภาพรวมทุกรายการมีความต้องการ แต่เมื่อแยกระดับของความ ต้องการพบว่า 1) พันธุ์พืช มีความต้องการอยู่ในระดับมากและปานกลางทุกรายการ ได้แก่ การคัดเลือกพันธุ์ (ร้อยละ 39.34 และ 29.51) และการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ (ร้อยละ 36.07 และ 31.15) 2) การเพาะเห็ดทุกรายการระบุว่าไม่มีความต้องการ 3) การเตรียมการดำเนินการปลูกพืช การเตรียมดินมีความต้องการอยู่ในระดับมากและปานกลาง (ร้อยละ 37.70 และ 34.43) และการคัดเลือกสถานที่ที่มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก (ร้อยละ 36.07 และ 31.15) 4) ความรู้เรื่องปุ๋ยในการปลูกพืช ทุกรายการมีความต้องการอยู่ในระดับมากและปานกลาง คือ การใช้ปุ๋ยอย่างถูกสูตรและวิธี (ร้อยละ 40.98 และ 37.71) และการผสมปุ๋ยใช้เอง (ร้อยละ 39.34 และ 34.43) 5) การป้องกันและกำจัดศัตรูพืช การใช้สารเคมีให้ถูกต้องและปลอดภัยมีความต้องการอยู่ในระดับมากและปานกลาง (ร้อยละ 40.98 และ 34.43) และการป้องกันและกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสานมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก (ร้อยละ 40.98 และ 36.07) 6) แหล่งน้ำ ทุกรายการมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลางและไม่ต้องการ ได้แก่ ความต้องการน้ำของพืชแต่ละชนิด (ร้อยละ 36.07 และ 27.87), การสร้างแหล่งเก็บน้ำ (ร้อยละ 37.71 และ 29.51) และวิธีการใช้น้ำอย่างประหยัด (ร้อยละ 42.62 และ 24.59) ตามลำดับ 7) การเก็บรักษาผลผลิต ทุกรายการมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลางและไม่ต้องการ ได้แก่ วิธีการเก็บเกี่ยว (ร้อยละ 36.07 และ 27.87), การคัดขนาด (ร้อยละ 39.34 และ 27.87) และการบรรจุหีบห่อ (ร้อยละ 34.43 และ 26.23) ตามลำดับ 8) แรงงาน ระบุว่าทุกรายการไม่ต้องการและต้องการอยู่ในระดับปานกลาง คือ การพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานการเลี้ยงสัตว์ (ร้อยละ 37.70 และ 31.15) ส่วนการพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานการปลูกพืช (ร้อยละ 31.15 และ 27.87) และ 9) ภัยธรรมชาติ การฟื้นฟูพืชหลังเกิดภัยธรรมชาติไม่ต้องการและต้องการอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 32.79 และ 32.79) และการป้องกันพืชจากภัยธรรมชาติมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลางและไม่ต้องการ (ร้อยละ 31.15 และ 27.87)

ด้านการเลี้ยงสัตว์และการประมง ของกลุ่มผู้เพาะปลูกพืช ในภาพรวมทุกรายการมีความต้องการ แต่เมื่อแยกระดับของความ ต้องการพบว่า พบว่า 1) พันธุ์สัตว์ มากกว่าครึ่งทุกรายการระบุว่าไม่มีความต้องการ ส่วน 2) อาหาร และ 3) โรคและการดูแลสุขภาพ มากกว่าครึ่งทุกรายการระบุว่าไม่มีความต้องการเช่นเดียวกัน 4) แหล่งน้ำ ระบุว่าไม่มีความต้องการทั้งการสร้างแหล่งเก็บน้ำ และวิธีการใช้น้ำอย่างประหยัด (ร้อยละ 48.52) เท่ากัน 5) แรงงาน มากกว่าครึ่งระบุว่าทุกรายการไม่มีความต้องการ และ 6) ภัยธรรมชาติ การป้องกันสัตว์จากภัยธรรมชาติระบุว่าไม่มีความต้องการเช่นเดียวกัน (ร้อยละ 50.30)

ด้านการเลี้ยงสัตว์และการประมง ของกลุ่มผู้เลี้ยงสัตว์และการประมง พบว่า ในภาพรวมรายการที่มีความต้องการเป็นส่วนใหญ่ ได้แก่ เรื่องเกี่ยวกับสัตว์น้ำ แหล่งน้ำ และภัยธรรมชาติ ไม่วารณใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีเหตุผลแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชาติ ส่วนรายการอื่นๆมากกว่าครึ่งไม่มีความต้องการ แต่เมื่อแยกระดับของความ ต้องการพบว่า

- 1) พันธุ์สัตว์ น้ำมากกว่าครึ่งมีความต้องการอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 59.02) ส่วนรายการอื่นๆ ระบุว่าไม่มีความต้องการ
- 2) อาหาร อาหารและการให้อาหารสัตว์น้ำมากกว่าครึ่งมีความ ต้องการอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 62.30) ส่วนรายการอื่นๆ ระบุว่ามากกว่าครึ่งไม่มีความ ต้องการ
- 3) โรคและการสุขภาพ การป้องกันโรคและการสุขภาพสัตว์น้ำมากกว่าครึ่งมี ความต้องการอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 60.66) ส่วนรายการอื่นๆ ระบุว่ามากกว่าครึ่งไม่มีความ ต้องการ
- 4) แหล่งน้ำ ระบุว่ามีความต้องการอยู่ในระดับปานกลางทั้งวิธีการใช้น้ำอย่างประหยัด และการสร้างแหล่งเก็บน้ำ (ร้อยละ 49.18 และ 36.07)
- 5) แรงงาน การพัฒนาฝีมือแรงงานด้าน การเลี้ยงสัตว์น้ำมากกว่าครึ่งมีความต้องการอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 59.02) ส่วนรายการอื่นๆ ระบุว่ามากกว่าครึ่งไม่มีความ ต้องการ และ
- 6) ภัยธรรมชาติ การป้องกันสัตว์จากภัยธรรมชาติ ระบุว่ามีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 45.90)

ด้านการแปรรูปผลผลิตการเกษตรและการถนอมอาหาร พบว่า ในภาพรวมทุกรายการ มีความต้องการ แต่เมื่อแยกระดับของความ ต้องการพบว่า การทำไข่เค็มมีความต้องการอยู่ใน ระดับมากและปานกลาง (ร้อยละ 31.43 และ 28.57) ส่วนรายการอื่นๆ มีความต้องการอยู่ใน ระดับมากและไม่มีความต้องการ คือ การทำข้าวเกรียบปากและผลไม้ (ร้อยละ 35.71 และ 27.14), การผลิตซีอิ๊วขาวและเต้าเจี้ยว (ร้อยละ 30.48 และ 30.95) และการทำถั่วลิสงคั่วจำหน่าย (ร้อยละ 27.62 และ 37.62) ตามลำดับ

ด้านการใช้และการบำรุงรักษาเครื่องมือการเกษตร พบว่า ในภาพรวมรายการมีความ ต้องการมากกว่าครึ่ง คือ การใช้และการบำรุงรักษาเครื่องสูบน้ำ ส่วนรายการอื่นๆมากกว่าครึ่ง ไม่มีความต้องการ ได้แก่ การใช้และการบำรุงรักษาารถอีแต่น, การใช้และการบำรุงรักษา รถไถเดิน ตาม, การใช้และการบำรุงรักษาเครื่องตัดหญ้า (ร้อยละ 60.48, 60.48 และ 56.19) ตามลำดับ แต่ เมื่อแยกระดับของความ ต้องการของการใช้และการบำรุงรักษาเครื่องสูบน้ำไม่มีความต้องการ (ร้อยละ 40.00)

ด้านการประดิษฐ์และการผลิตเพื่อหารายได้พิเศษ พบว่า ในภาพรวมทุกรายการมี ความต้องการประมาณครึ่งหนึ่ง แต่เมื่อแยกระดับของความ ต้องการพบว่า ทุกรายการระบุว่าไม่ มีความต้องการ คือ การทำผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่, การทำผลิตภัณฑ์จากผักตบชวา, การทำผลิต ผลิตภัณฑ์จากดอกไม้ประดิษฐ์ และ การทำผลิตภัณฑ์จากเกล็ดปลา (ร้อยละ 50.48, 50.00, 48.10 และ 41.80) ตามลำดับ

ด้านการตลาดและการธุรกิจการเกษตร พบว่า ในภาพรวมทุกรายการมีความ ต้องการ ยกเว้นเรื่องหลักการตลาดและดำเนินธุรกิจสัตว์เล็ก สัตว์ใหญ่ และสัตว์ปีกมากกว่าครึ่งไม่มีความ ต้องการ (ร้อยละ 70.95, 70.00 และ 65.24) ตามลำดับ แต่เมื่อแยกระดับของความ ต้องการพบ

ว่า รายการที่ไม่มีความต้องและมีความต้องอยู่ในระดับปานกลาง คือ หลักการตลาดและการดำเนินธุรกิจไม้ผลและไม่ยืนต้น (ร้อยละ 39.52 และ 31.91) และหลักการตลาดและการดำเนินธุรกิจพืชผัก (ร้อยละ 35.24 และ 32.38) ส่วนรายการอื่นๆ ระบุไม่มีความต้องการ ได้แก่ หลักการตลาดและการดำเนินธุรกิจข้าวและพืชไร่ หลักการตลาดและการดำเนินธุรกิจสัตว์น้ำ และหลักการตลาดและการดำเนินธุรกิจไม้ดอกไม้ประดับ (ร้อยละ 45.24, 44.29 และ 40.47) ตามลำดับ

ด้านความรู้ความเข้าใจในการเป็นผู้นำ การเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน และการส่งเสริมเผยแพร่ความรู้ต่างๆ แก่ชุมชน พบว่า ในภาพรวมทุกรายการมีความต้องการ แต่เมื่อแยกกระชั้นของความต้องการพบว่า ทุกรายการมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก คือ หลักและวิธีการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร (ร้อยละ 32.38 และ 29.52), การพัฒนานวัตกรรมของผู้นำ (ร้อยละ 31.91 และ 30.95) และชุมชนและทรัพย์สินสมบัติของชุมชน (ร้อยละ 29.62) เท่ากัน

ด้านการสงวนและรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พบว่า ในภาพรวมทุกรายการมีความต้องการ แต่เมื่อแยกกระชั้นของความต้องการพบว่า ทุกรายการระบุว่ามีความต้องการอยู่ในระดับมากและปานกลาง ได้แก่ การกำจัดของเสียทางการเกษตร (ร้อยละ 37.15 และ 27.14), การนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด (ร้อยละ 36.19 และ 28.57) และความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ร้อยละ 34.29 และ 29.05) ตามลำดับ

ความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเทคนิคเกษตรเพิ่มเติมของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร พบว่า หลักการตลาดและการดำเนินธุรกิจเพื่อหารายได้พิเศษมีความต้องการมากที่สุด (ร้อยละ 33.81) รองลงมาคือ การทำผลิตภัณฑ์น้ำยาล้างจาน, การทำผลิตภัณฑ์แชมพู, การทำขนมหวาน, การดองผลไม้, การผลิตเครื่องแกง, การใช้และการบำรุงรักษาเครื่องพ่นยา, การทำผลิตภัณฑ์ยาหม่องสมุนไพร, การทำผลิตภัณฑ์น้ำตาลมะพร้าว, การทำผลิตภัณฑ์จากทางมะพร้าว, การเย็บปักถักร้อย และการทำผลิตภัณฑ์จากต้นกล้วย (ร้อยละ 19.52, 17.14, 14.76, 13.81, 10.95, 5.71, 4.76, 4.76, 2.86, 2.86 และ 2.38) ตามลำดับ ส่วนการผลิตน้ำส้มคั้นเพื่อจำหน่าย และการร้อยพวงมาลัยน้อยที่สุด (ร้อยละ 1.90)

5.4.4 ความต้องการด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเทคนิคเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร

พบว่า ระยะเวลาที่สะดวกในการเข้ารับการฝึกอบรมมากที่สุด คือ 2 วัน (ร้อยละ 38.10) รองลงมาคือ 1 วัน (ร้อยละ 35.71) วันที่สะดวกในการเข้ารับการฝึกอบรมมากที่สุด คือ ทุกวัน (ร้อยละ 39.05) รองลงมา คือ วันหยุดราชการ (ร้อยละ 35.24) ส่วนช่วงเดือนที่สะดวกที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในการเข้ารับการฝึกอบรม คือ เดือนเมษายน (ร้อยละ 85.71) รองลงมาคือ เดือนมีนาคม (ร้อยละ 73.81) น้อยที่สุดคือ เดือนพฤศจิกายน (ร้อยละ 50.00)

บริการที่ควรจัดขณะทำการฝึกอบรมที่ต้องการมากที่สุด คือ เอกสารประกอบคำบรรยาย (ร้อยละ 89.05) รองลงมาคือ น้ำดื่ม, อาหาร, การทัศนศึกษา และค่าใช้จ่ายในการเดินทาง (ร้อยละ 77.62, 73.81, 60.00 และ 10.95) ตามลำดับ ส่วนการฝึกอบรมต้องการให้เน้น ทฤษฎีและปฏิบัติ (ร้อยละ 87.62) รองลงมา ปฏิบัติ (ร้อยละ 8.09) และทฤษฎี (ร้อยละ 4.29) สถานที่ในการจัดฝึกอบรม ต้องการให้จัดที่บ้านของสมาชิกมากที่สุด (ร้อยละ 76.19) ส่วนเหตุผลที่ต้องการฝึกอบรมมากที่สุดคือ ต้องการความรู้เพิ่มเติม (ร้อยละ 93.33)

5.5 การอภิปรายผล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยมาพิจารณาพบว่า มีประเด็นที่น่าสนใจและมีความสำคัญนำมาอภิปรายผลดังนี้

จากการศึกษา พบว่าสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร มีอายุส่วนใหญ่ระหว่าง 35-60 ปี ถึงร้อยละ 69.52 มีครอบครัวแล้ว และมีการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับ ป.4 และ ป.6 ถึงร้อยละ 81.43 ได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกของกลุ่ม โดยมีค่าเฉลี่ย 9.03 ปี นับว่าได้ร่วมกิจกรรมเพื่อช่วยกันพัฒนาครอบครัว เพิ่มพูนรายได้ และร่วมกันแก้ไขปัญหาและดำเนินกิจกรรมของกลุ่มนับว่ามีระยะเวลายาวนาน ซึ่งจากการศึกษาพบว่า มีรายได้เฉลี่ยต่อปีจากการทำอาชีพเกษตร (ซึ่งน่าจะช่วยกันทั้งครอบครัว) รวมกับรายได้จากงานนอกกิจกรรม คิดเป็นเงิน 97,565.89 บาท คิดเฉลี่ยต่อเดือนเป็นเงิน 8,130.49 บาท นับว่าเป็นรายได้ที่สามารถทำให้ครอบครัวอยู่ได้อย่างไม่เดือดร้อน นอกจากนั้นยังใช้เวลาไปทำงานนอกภาคการเกษตรอีกด้วย จึงเห็นได้ว่าแม้ว่าสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรจะมีการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับประถมศึกษา แต่ก็มีความขยันต่อสู้เพื่อให้ชีวิตดีขึ้น ซึ่งมีข้อมูลสนับสนุนจากการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยพื้นที่เกษตรของตนเองมีเพียง 9.10 ไร่ แต่ค่าเฉลี่ยพื้นที่เช่าสูงถึง 19.20 ไร่ และยังทำการเกษตรในพื้นที่ที่เจ้าของไม่คิดค่าเช่าอีก เฉลี่ย 3.30 ไร่ จากข้อมูลที่สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมีการรวมตัวกันมานาน มีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งของตนเองและเช่าแล้ว และได้ทำโดยไม่ต้องจ่าย ซึ่งแสดงถึงการพยายามทำงาน แต่ระดับการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับประถมศึกษา ดังนั้นจึงส่งผลการวิจัยพบว่า สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรพบปัญหาในการประกอบอาชีพในระดับมากและปานกลางเป็นส่วนใหญ่ (ตารางที่ 4.9, 4.10, 4.11, 4.12, 4.13, 4.14) ไม่สามารถแก้ไขปัญหาในทุกรายการ จึงทำให้เกิดปัญหาขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีเกี่ยวกับด้านการเพาะปลูกพืชและแหล่งวิชาการ เช่น เมล็ดพันธุ์คุณภาพต่ำ ดินเสื่อมคุณภาพ ขาดความรู้ในการกำจัดศัตรูพืช ขาดความรู้และขาดสถานที่เก็บรักษาผลผลิต ขาดเจ้าหน้าที่ส่งเสริมและแหล่งไม่ว่างรณิใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อมูลวิชาการ และไม่สามารถแก้ปัญหาเกี่ยวกับศัตรูพืชระบาดได้ ด้านการเลี้ยงสัตว์และการประมง เช่น ปัญหาเกี่ยวกับโรคและการสุขภาพสัตว์ ด้านการใช้และการบำรุงรักษาเครื่องมือการเกษตร เช่น ขาดความรู้ ด้านการประดิษฐ์และการผลิตเพื่อหารายได้พิเศษ เช่น ปัญหาเกี่ยวกับแหล่งวิชาการ ด้านการตลาดและธุรกิจการเกษตร เช่น ขาดการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ขาดข้อมูลราคาสินค้า และขาดความรู้ในการจัดการ นอกจากนี้ยังพบปัญหาเกี่ยวกับปุ๋ย อาหารสัตว์ และวัตถุดิบในการแปรรูปผลผลิตมีราคาแพง สอดคล้องกับปัญหาบางประการที่กรมส่งเสริมการเกษตร (2539ค : 105-108) ได้สรุปปัญหาของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรไว้ เช่น ด้านธุรกิจเกษตร คือขาดข้อมูลด้านการตลาด ในด้านทางเลือกในธุรกิจ โอกาสของการจำหน่ายสินค้าเกษตร เช่น ตลาดกลางการเกษตร ตลาดนัดสินค้าการเกษตร และการเจรจาธุรกิจ ขาดความรู้ทักษะในด้านตลาด/อุตสาหกรรมการเกษตร และด้านธุรกิจเกษตร ขาดการสนับสนุน ในด้านสินเชื่อและตลาดกลาง ด้านการผลิต ขาดความรู้และวิทยาการใหม่ ราคาวัตถุดิบไม่แน่นอน ทำให้การผลิตไม่ต่อเนื่อง

จากปัญหาดังกล่าวทำให้สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมีความต้องการที่จะแก้ปัญหาในด้านต่างๆ โดยการฝึกอบรมที่จะต้องเน้นทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ เพื่อจะนำไปแก้ปัญหาที่ประสบอยู่ จากการวิจัยพบว่า สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมีความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรในการประกอบอาชีพในระดับมาก (ตารางที่ 4.18, 4.19, 4.20, 4.21, 4.22, 4.23, 4.24, 4.25) โดยเฉพาะความต้องการที่เกี่ยวกับปัญหาการใช้เทคโนโลยี ด้านการเพาะปลูกพืชและแหล่งวิชาการของกลุ่มผู้เพาะปลูกพืช เช่น การคัดเลือกพันธุ์ การเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ การเตรียมดิน การใช้ปุ๋ยอย่างถูกต้องและถูกวิธี การใช้สารเคมีให้ถูกต้องและปลอดภัย ด้านการเลี้ยงสัตว์และการประมงของกลุ่มผู้เลี้ยงสัตว์และการประมง เช่น พันธุ์สัตว์น้ำ อาหารและการให้อาหารสัตว์น้ำ การป้องกันโรคและการสุขภาพสัตว์น้ำ การพัฒนาฝีมือแรงงานด้านการเลี้ยงสัตว์น้ำ ดังนั้นผู้เกี่ยวข้องหรือผู้รับผิดชอบควรพิจารณาสิ่งที่สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรระบุความต้องการนี้ และหาทางแก้ไขอย่างจริงจัง เพื่อจะได้แก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างเหมาะสมกับความต้องการของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

เป็นที่น่าสังเกตว่า ทั้งกลุ่มผู้เพาะปลูกพืชและกลุ่มผู้เลี้ยงสัตว์และการประมง มีความต้องการฝึกอบรมการเลี้ยงสัตว์น้ำเป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า กรุงเทพมหานครเป็นเขตชุมชนเมือง ไม่เหมาะกับการเลี้ยงสัตว์ใหญ่ ซึ่งจะสร้างความรบกวนแก่ผู้อื่น แต่การเลี้ยงสัตว์น้ำนอกจากจะเลี้ยงในบ่อแล้ว ยังสามารถเลี้ยงในร่องสวนหรือบ่อเก็บกักน้ำได้อีก ส่งผลให้สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมีความต้องการในการฝึกอบรมความรู้ในเรื่องการเลี้ยงสัตว์น้ำเท่านั้น

ส่วนการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในด้านความรู้ความเข้าใจในการเป็นผู้นำ การเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชนและการส่งเสริมเผยแพร่ ไม่ว่างการมีใจทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความรู้ต่างๆ แก่ชุมชน และด้านการสงวนและรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จากการวิจัยพบว่า สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมีปัญหาอยู่ในระดับมากและปานกลาง (ตารางที่ 4.15 และ 4.16) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมีการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับประถมศึกษา ถึงแม้ว่าสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมีการรวมตัวกันมานานก็ตาม แต่ก็ยังขาดการประสานงาน ความรู้ความเข้าใจการเป็นผู้นำ และยังขาดเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเข้าไปส่งเสริม จากปัญหาดังกล่าวทำให้สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมีความต้องการในการแก้ปัญหาเหล่านี้ จากการวิจัยพบว่า ความต้องการฝึกอบรมในการเป็นผู้นำ การเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชนและการส่งเสริมเผยแพร่ความรู้ต่างๆ แก่ชุมชน และการสงวนและรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในระดับมาก และปานกลางเป็นส่วนใหญ่ (ตารางที่ 4.26 และ 4.27) แสดงว่า สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมีความต้องการที่จะพัฒนาปรับปรุงบุคลิกภาพการเป็นผู้นำ และเห็นความสำคัญของการสงวนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น การจัดฝึกอบรมในเรื่องดังกล่าวน่าจะช่วยให้สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรได้พัฒนาตนเองและชุมชนได้เป็นอย่างดี

ในด้านที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร (ตารางที่ 4.29) จากการวิจัยพบว่า สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสามารถเข้ารับการฝึกอบรมได้ทุกวัน ของทุกเดือน แต่ใช้ระยะเวลาในการฝึกอบรมเพียง 1-3 วัน และการจัดฝึกอบรมในแต่ละครั้งมีความต้องการเอกสารประกอบคำบรรยาย อาจเป็นเพราะจะนำไปศึกษาหรือเผยแพร่ให้ผู้อื่นต่อไป พร้อมทั้งต้องการอาหารและน้ำดื่มบริการ และยังต้องการให้พาไปทัศนศึกษาดูงานการเกษตรเพิ่มเติมอีกด้วย การฝึกอบรมความรู้แต่ละครั้งควรเน้นทักษะที่แม่บ้านเกษตรกรสามารถนำไปใช้ได้เลย และการจัดฝึกอบรมส่วนใหญ่สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมีความต้องการให้ไปจัดที่บ้านของสมาชิก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรไม่มีเวลามากนัก เพราะงานเกษตรเป็นงานที่ต้องมีเวลาปฏิบัติและเอาใจใส่อยู่ตลอดเวลา ส่วนเหตุผลที่ต้องการฝึกอบรมสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรส่วนใหญ่มีความต้องการความรู้เพิ่มเติมซึ่งสอดคล้องกับสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา และยังต้องการนำความรู้มาสร้างอาชีพเสริมเพื่อเป็นรายได้แก่ครอบครัว

จากที่กล่าวมาทั้งหมดเป็นเหตุผลที่สำนักงานเกษตรของกรมส่งเสริมการเกษตร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องน่าจะนำไปพิจารณาให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน ทั้งนี้เพื่อผลประโยชน์ต่อสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรต่อไป

5.6 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะต่อไปนี้เป็นข้อเสนอแนะที่ได้นำผลการวิจัยครั้งนี้เป็นพื้นฐาน โดยจำแนกข้อเสนอแนะได้ดังนี้

5.6.1 ข้อเสนอแนะต่อกรมส่งเสริมการเกษตรและสำนักงานเกษตรเขตต่าง ๆ

5.6.1.1 ควรสนับสนุนในการเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร และเจ้าหน้าที่เคหกิจเกษตร และเพิ่มขวัญกำลังใจในการทำงาน

5.6.1.2 ควรจัดหาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และปุ๋ยราคาถูก เพื่อจำหน่ายให้แก่สมาชิกแม่บ้านเกษตรกร

5.6.1.3 ควรประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและเอกชน เพื่อให้จัดสรรเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำให้แก่สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร เพื่อการเกษตรและเคหกิจเกษตร

5.6.1.4 ควรสนับสนุนการสำรวจปัญหาการประกอบอาชีพและความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรอย่างสม่ำเสมอ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา และส่งเสริมฝึกอบรมสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตามความต้องการที่แท้จริง

5.6.1.5 ในการจัดการฝึกอบรมควรจัดให้มีทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ เพื่อให้สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมีความแม่นยำในเนื้อหาและทักษะด้านปฏิบัติจริง

5.6.1.6 ควรจัดฝึกอบรมด้านเนื้อหาวิชาในเรื่องที่สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมีความต้องการมาก ได้แก่ การคัดเลือกพันธุ์ การเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ การเตรียมดิน การใช้ปุ๋ยอย่างถูกสูตรและถูกวิธี การใช้สารเคมีให้ถูกต้องและปลอดภัย พันธุ์สัตว์น้ำ อาหารและการให้อาหาร สัตว์น้ำ การป้องกันโรคและการสุขภาพสัตว์น้ำ และการพัฒนาฝีมือแรงงานด้านการเลี้ยงสัตว์น้ำ

5.6.1.7 ควรสนับสนุนการจัดเอกสารประกอบคำบรรยาย น้ำดื่ม อาหาร และการทัศนศึกษาดูงาน ในการจัดฝึกอบรม

5.6.2 ข้อเสนอแนะต่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรและเจ้าหน้าที่เคหกิจเกษตร

5.6.2.1 ควรสำรวจปัญหาการประกอบอาชีพ และความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรอย่างสม่ำเสมอ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา และส่งเสริมฝึกอบรมสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตามความต้องการที่แท้จริง

5.6.2.2 ควรเสียสละเวลาในการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น เพราะจำนวนเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอกับจำนวนของผู้รับบริการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.6.3 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในครั้งต่อไป

ควรมีการวิจัยความต้องการฝึกอบรมการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในภาพรวมของประเทศ โดยศึกษารายละเอียดของปัญหาและความต้องการฝึกอบรมการเกษตรและเคหกิจการเกษตร เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางสำหรับหน่วยงานต่างๆ ที่ทำหน้าที่จัดฝึกอบรมเพื่อจะได้จัดให้สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

กรมส่งเสริมการเกษตร. 2540ก. **หลักสูตรอบรมวิชาชีพเกษตรเพื่อแก้ปัญหาคนว่างงาน อันเนื่องมาจากผลกระทบจากค่าเงินบาทลอยตัว ประจำปีงบประมาณ 2541.**

กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมการเกษตร.

————— 2540ข. **คำแนะนำที่ 123 เรื่องการปลูกข้าวชาวดอกมะลิ 105. พิมพ์ครั้งที่ 3.**

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

————— 2539ก. **เอกสารการดำเนินงานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร. กรุงเทพฯ : กองพัฒนาการบริหารงานเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร.**

————— 2539ข. **เอกสารประกอบการสัมมนาผู้นำสถาบันเกษตรกรทั่วประเทศ ประจำปี 2539. กรุงเทพฯ : กองพัฒนาการบริหารงานเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร.**

————— 2539ค. **คู่มือการดำเนินงาน : โครงการแปรรูปผลผลิตเชิงธุรกิจเกษตรกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กองทุนรวมเพื่อช่วยเกษตรกรปี 2539. กรุงเทพฯ : กลุ่มงานเคหกิจเกษตร กองพัฒนาการบริหารงานเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร.**

————— 2539ง. **รายงานผลการสัมมนาเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานฝึกอบรม กรมส่งเสริมการเกษตร. กรุงเทพฯ : กองฝึกอบรม กรมส่งเสริมการเกษตร.**

————— 2538. **อนุสารสถิติและข้อมูลการเกษตร. กรุงเทพฯ : กองแผนงาน กรมส่งเสริมการเกษตร.**

————— 2537. **รูปแบบไร่นาสวนผสมที่เหมาะสมกับการส่งเสริมการเกษตร.**

กรุงเทพฯ : กองส่งเสริมธุรกิจเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร.

เครือวัลย์ ลิ้มอภิชาติ. 2531. **หลักและเทคนิคการจัดการฝึกอบรมและการพัฒนาแนวทางการวางแผน การเขียนโครงการ และการบริหารโครงการ. กรุงเทพฯ : สยามศิลป์การพิมพ์.**

ชัยชาญ มณีบุษย์. 2530. **การฝึกอบรมผู้นำ การนิเทศงานส่งเสริม. กรุงเทพฯ : สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.**

ทองฟู ชินะโชติ. 2531. **การฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.**

นาถ พันธุมนาวิน. 2534. **เทคนิคการประเมินและติดตามผล. กรุงเทพฯ : สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการเรียนเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- บุญธรรม จิตต์อนันต์. 2536. **ส่งเสริมการเกษตร**. กรุงเทพฯ : สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- บุญสม วราเอกศิริ. 2535. **ส่งเสริมการเกษตรหลักและวิธีการ**. เชียงใหม่ : สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.
- บุปผา สันพะเยาว์. 2538. “ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จและไม่สำเร็จของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในจังหวัดลำปาง.” วิทยานิพนธ์เทคโนโลยีการเกษตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตร) บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.
- ประสาท คำชื่น. 2537. “สถานภาพส่วนบุคคลของสมาชิกและสถานการณ์กลุ่มของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จ จ.สิงห์บุรี.” วิทยานิพนธ์เทคโนโลยีการเกษตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตร) บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.
- พลสันต์ โพธิ์ศรีทอง. 2534. “ความคาดหวังของผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรม.” **ครูปริทัศน์**. 16 (ตุลาคม-ธันวาคม) : 94.
- ไมตรี ทองประวัติ. 2529. **การบริหารการฝึกอบรม**. กรุงเทพฯ : แผนกตำราและสื่อการสอน มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- เยาวลักษณ์ มากดี. 2538. “การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม.” วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วนิดา วงศ์คำจันทร์. 2522. “บทบาทหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ฝึกอบรม.” **วารสารข้าราชการ**. 10 (ตุลาคม) : 7-10.
- ศูนย์สถิติการเกษตร, สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2537. **สถิติการเกษตรของประเทศไทย ฉบับย่อ ปีเพาะปลูก 2536/2537**. กรุงเทพฯ : เจ.เอ็น.ที.
- ศูนย์สารสนเทศการเกษตร. 2539. **สถิติการเกษตรของประเทศไทย ปีเพาะปลูก 2538/39**. กรุงเทพฯ : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- สุรพล จันทราปต์ย์. 2534. **เทคนิคการประเมินและติดตามผลการฝึกอบรมในงานส่งเสริม**. กรุงเทพฯ : สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุรางรัตน์ ภัฏมาศ. 2522. “การศึกษาทัศนคติของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีผลต่อการส่งเสริมงานเคหกิจเกษตรที่ตำบลท่าข้าม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม.” วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อาตุล พลเสน. 2539. “การมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเคหกิจเกษตร
อ.โพธาราม จ.ราชบุรี.” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยเกริก.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ก
หนังสือราชการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำสั่งคณะกรรมการคุศาศตรูตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ที่ / ๕๗ / ๒๕๕๑

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อ
และเค้าโครงวิทยานิพนธ์ของ นายบำรุง ศรีทองใส

เพื่อให้การเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ของ นายบำรุง ศรีทองใส เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และมีประสิทธิภาพ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อควบคุมและพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ ดังต่อไปนี้

1. คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ผศ.ดร.วีรวรรณ	ศิริวรรณ	ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์
อาจารย์วันทนี	โชติสกุล	ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม
อาจารย์ศศิธร	จารุสมบัติ	ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

2. คณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

ดร.दनัย	ดิษยบุตร	ประธานกรรมการ
ดร.นพคุณ	ศิริวรรณ	กรรมการประจำสาขาวิชา
อาจารย์ศศิธร	จารุสมบัติ	กรรมการประจำสาขาวิชา
ผศ.ดร.วีรวรรณ	ศิริวรรณ	กรรมการ
อาจารย์วันทนี	โชติสกุล	กรรมการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 19 มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๑

(รศ.ดร.ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์)

คนบตี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เรื่อง ผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ขอประกาศรายชื่อหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร ที่ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการ ดังนี้

ได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2541

1. นายบำรุง ศรีทองใส ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ความต้องการฝึกอบรมอาชีพเกษตรกร และเลหกิจเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร” โดยมี ศศ.ดร.วีรารมณ ศิริวรรณ เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ อาจารย์วันทนีย์ โชติสกุล และ อาจารย์ศศิธร จารุสมบัติ เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

ทั้งนี้ให้นักศึกษาค้นคว้าและเขียนวิทยานิพนธ์ โดยปรึกษากับอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ให้เสร็จสิ้นภายในเวลาที่กำหนดในระเบียบของบัณฑิตวิทยาลัย

ประกาศ ณ วันที่ 11 สิงหาคม พ.ศ.2541

(รศ.ดร.มนัส สัจวรศิลป์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ทม 1504/ 2633

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

3/ กรกฎาคม 2541

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายวัชรินทร์ สายสว่าง

ด้วยคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยตรวจแบบสัมภาษณ์ที่ใช้เป็นเครื่องมือการวิจัยให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสัมภาษณ์ของนักศึกษาชื่อ นายบำรุง ศรีทองใส ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "ความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตร ของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร"

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หวังในความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างยิ่ง และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรณี สীগิจวัฒน์นะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642

โทรสาร 3268503-4 ต่อ 205

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 263:2

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๓/ กรกฎาคม 2541

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายสำราญ ศรีภักดิ์

ด้วยคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยตรวจแบบสัมภาษณ์ที่ใช้เป็นเครื่องมือการวิจัยให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสัมภาษณ์ของนักศึกษาชื่อ นายบำรุง ศรีทองใส ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตร ของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร”

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หวังในความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างยิ่ง และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรพรณี สัจจิตมณะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642

โทรสาร 3268503-4 ต่อ 205

ที่ กษ 1504/ 2631

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๙ กรกฎาคม 2541

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายทศพล เชี่ยวเชิงงาน

ด้วยคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยตรวจแบบสัมภาษณ์ที่ใช้เป็นเครื่องมือการวิจัยให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสัมภาษณ์ของนักศึกษาชื่อ นายบำรุง ศรีทองใส ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตร ของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร”

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หวังในความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างยิ่ง และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรณี สীগิจวัฒน์นะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642

โทรสาร 3268503-4 ต่อ 205

ที่ ทม 1504/ 2630

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๕/ กรกฎาคม 2541

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน นางลักษณา ดิษยบุตร

ด้วยคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยตรวจแบบสัมภาษณ์ที่ใช้เป็นเครื่องมือการวิจัยให้กับนักศึกษาริทยญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสัมภาษณ์ของนักศึกษาชื่อ นายบำรุง ศรีทองใส ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "ความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตร ของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร"

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หวังในความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างยิ่ง และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรรณี สীগิจวัฒน์นะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642

โทรสาร 3268503-4 ต่อ 205

ที่ ทม 1504/
2629

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๕/ กรกฎาคม 2541

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายประเวศ ฝึกฝน

ด้วยคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วย
ตรวจแบบสัณนิษฐานที่ใช้เป็นเครื่องมือการวิจัยให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสัณนิษฐานของนักศึกษา
ชื่อ นายบำรุง ศรีทองใส ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "ความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตร
และเคหกิจเกษตร ของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร"

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หวังในความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างยิ่ง
และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรณี สীগิจวัฒนะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642

โทรสาร 3268503-4 ต่อ 205

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 2840

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลวงกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

/ ๕ สิงหาคม 2541

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษา

เรียน ผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร

ด้วย นายบำรุง ศรีทองใส นักศึกษาปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์
ในการประสานงานเพื่อขอสัมภาษณ์สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร เพื่อประกอบการศึกษาการจัดเตรียม
เค้าโครงวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเคนกิจกรรมของสมาชิกกลุ่ม
แม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร”

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการ
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หวังในความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรพรณี ลีกิจวัฒน์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642

โทรสาร 3268503-4 ต่อ 205

ที่ ทม 1504/ 2840

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

/ ๕ สิงหาคม 2541

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษา

เรียน เกษตรอำเภอลาดกระบัง

ด้วย นายบำรุง ศรีทองใส นักศึกษาปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์
ในการประสานงานเพื่อขอสัมภาษณ์สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร เพื่อประกอบการศึกษาการจัดเตรียม
เค้าโครงวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเคตกิจเกษตรของสมาชิกกลุ่ม
แม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร”

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษาดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการ
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หวังในความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรณี ลีกิจวัฒน์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642

โทรสาร 3268503-4 ต่อ 205

ที่ ทม 1504/ 2840

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนอโศกวงกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๑๕ สิงหาคม 2541

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษา

เรียน เกษตรอำเภอลาดกระบัง

ด้วย นายบำรุง ศรีทองใส นักศึกษาปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
 หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์
 ในการประสานงานเพื่อขอสัมภาษณ์สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร เพื่อประกอบการศึกษาการจัดเตรียม
 คำโครงการวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเคนิจเกษตรของสมาชิกกลุ่ม
 แม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร”

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษาดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการ
 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หวังในความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรพรณี สীগิจวัฒน์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642

โทรสาร 3268503-4 ต่อ 205

ที่ ทม 1504/ 2840

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนจลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

/๕ สิงหาคม 2541

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษา

เรียน เกษตรอำเภอมะนังบุรี

ด้วย นายบำรุง ศรีทองใส นักศึกษาปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
 หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์
 ในการประสานงานเพื่อขอสัมภาษณ์สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร เพื่อประกอบการศึกษาการจัดเตรียม
 เค้าโครงวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเคตกิจเกษตรของสมาชิกกลุ่ม
 แม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร”

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษาดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการ
 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หวังในความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรณี สীগิจวัฒน์นะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642

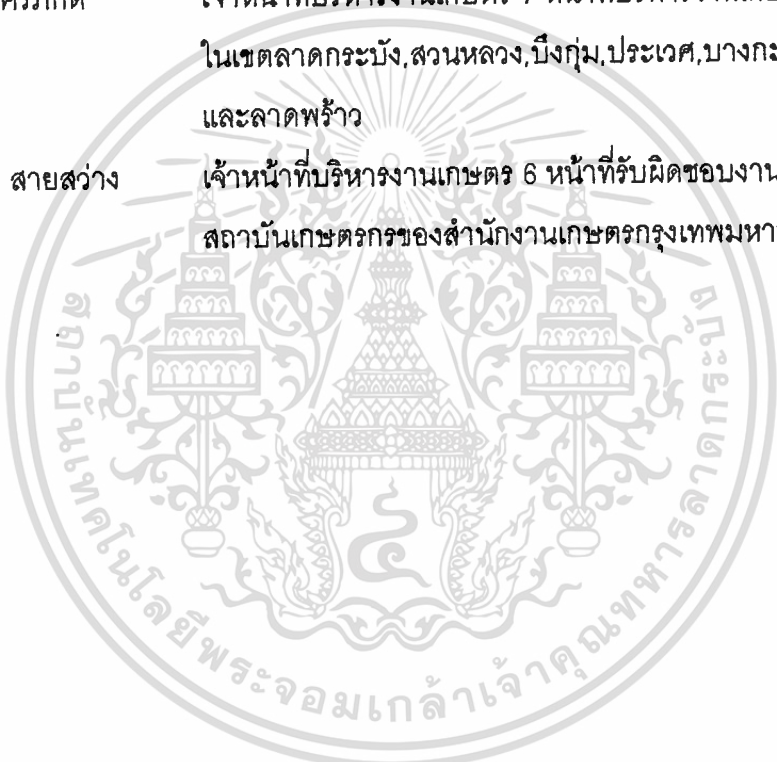
โทรสาร 3268503-4 ต่อ 205

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือการวิจัย มีรายนามต่อไปนี้

1. นายประเวศ ฝึกฝน เกษตรกรุงเทพมหานคร หน้าที่บริหารงานเกษตรใน กรุงเทพมหานคร
2. นางลักษณา ดิษยบุตร นักวิชาการเกษตร 8 หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมธุรกิจเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร
3. นายทศพล เชี่ยวเชิงงาน นักวิชาการเกษตร 7 หน้าที่ดูแลการส่งเสริมการเกษตรใน กรุงเทพมหานคร
4. นายสำราญ ศรีภักดี เจ้าหน้าที่บริหารงานเกษตร 7 หน้าที่บริหารงานเกษตร ในเขตลาดกระบัง, สวนหลวง, บึงกุ่ม, ประเวศ, บางกะปิ และลาดพร้าว
5. นายวัชรินทร์ สายสว่าง เจ้าหน้าที่บริหารงานเกษตร 6 หน้าที่รับผิดชอบงานพัฒนา สถาบันเกษตรกรของสำนักงานเกษตรกรุงเทพมหานคร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง ความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตร
ของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร

ชื่อผู้สัมภาษณ์.....เลขที่.....

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....

เป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร.....

ที่อยู่ บ้านเลขที่.....หมู่.....แขวง.....เขต.....กรุงเทพมหานคร

คำแนะนำ

ทำเครื่องหมาย ลงใน หน้าข้อความที่ต้องการ และ/หรือ กรอผลการ
สัมภาษณ์ลงในช่องว่างของแบบสัมภาษณ์ ในกรณีที่ผู้ตอบไม่เข้าใจความหมายของคำ
ถามข้อใด ให้ผู้สัมภาษณ์อธิบายคำถามให้เข้าใจคำถามข้อนั้นๆ

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานด้านเศรษฐกิจและสังคมบางประการของสมาชิกกลุ่มแม่บ้าน
เกษตรกรกรุงเทพมหานคร

1. อายุ..... ปี

2. สถานภาพการสมรส

 โสด สมรส หม้าย

3. นับถือศาสนา

 พุทธ อิสลาม คริสต์ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

4. ระดับการศึกษา

 จบชั้นประถม จบชั้นมัธยมต้น จบชั้นมัธยมปลาย อื่นๆ(โปรดระบุ).....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับครูใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
5. รายได้เฉลี่ยจากการเกษตรต่อปี.....บาท
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. รายได้เฉลี่ยจากเคหกิจเกษตรต่อปี.....บาท

7. รายได้เฉลี่ยจากนอกภาคการเกษตรต่อปี.....บาท

8. ระยะเวลาการร่วมเป็นสมาชิก.....ปี

9. พื้นที่ใช้ในการทำการเกษตร

ไม่มี

มี (1) ของตัวเอง จำนวน.....ไร่ (2) เช่า จำนวน.....ไร่

(3) ทำฟรี จำนวน.....ไร่

10. อาชีพที่ทำในปัจจุบัน

ปลูกพืช ได้แก่.....

เพาะเห็ด ได้แก่.....

เลี้ยงสัตว์ ได้แก่.....

การประมง ได้แก่.....

การแปรรูปและการถนอมอาหาร ได้แก่.....

การประดิษฐ์และการผลิตเพื่อหารายได้ ได้แก่.....

อื่นๆ ได้แก่.....

ตอนที่ 2 ปัญหาการประกอบอาชีพการเกษตรและเคตกิจเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร (สัมภาษณ์ตามอาชีพที่ทำในปัจจุบัน)

รายการ	ระดับของปัญหา			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี
1. ปัญหาด้านการเพาะปลูกพืช				
1.1 ปัญหาเกี่ยวกับพันธุ์พืช				
- เมล็ดพันธุ์ไม่เพียงพอ				
- ราคาแพง				
- คุณภาพต่ำ				
อื่นๆ (โปรดระบุ).....				
.....				
.....				
1.2 ปัญหาเกี่ยวกับการเพาะเห็ด				
- ขาดความรู้การเพาะเห็ด				
- ขาดความรู้การเพาะเชื้อเห็ด				
- โรคและศัตรูเห็ด				
- เชื้อเห็ดไม่มีคุณภาพ				
- วัสดุเพาะมีราคาแพง				
อื่นๆ (โปรดระบุ).....				
.....				
.....				
1.3 ปัญหาแหล่งเงินทุน				
1.4 ปัญหาเกี่ยวกับการเตรียมดิน				
- ขาดเครื่องมือ				
- ดินเสื่อมคุณภาพ				
- ขาดแรงงาน				
- ค่าจ้างแรงงานสูง				
- แรงงานหายาก				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	ระดับของปัญหา			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี
อื่นๆ (โปรดระบุ).....				
1.5 ปัญหาเกี่ยวกับปุ๋ย - ปุ๋ยอินทรีย์หายาก - ปุ๋ยเคมีราคาแพง - ปุ๋ยเคมีคุณภาพต่ำ อื่นๆ (โปรดระบุ).....				
1.6 ปัญหาเกี่ยวกับการกำจัดศัตรูพืช - ขาดความรู้ในการกำจัด - ขาดแรงงาน - ค่าจ้างแรงงานสูง - แรงงานหายาก - ขาดเครื่องมือในการกำจัด อื่นๆ (โปรดระบุ).....				
1.7 ปัญหาเกี่ยวกับแหล่งน้ำ - ขาดน้ำฝน - ขาดแหล่งน้ำธรรมชาติ - ขาดน้ำชลประทาน - ขาดน้ำบาดาล - ขาดสระน้ำในไร่นา อื่นๆ (โปรดระบุ).....				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อประโยชน์ส่วนรวมและไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	ระดับของปัญหา			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี
1.8 ปัญหาเกี่ยวกับการเก็บรักษาผลผลิต				
- ขาดความรู้				
- ขาดสถานที่เก็บ				
อื่นๆ (โปรดระบุ).....				
.....				
.....				
1.9 ปัญหาเกี่ยวกับแรงงาน				
- ขาดแรงงานในครัวเรือน				
- ขาดแรงงานรับจ้าง				
- ค่าจ้างแรงงานสูง				
- แรงงานหายาก				
อื่นๆ (โปรดระบุ).....				
.....				
.....				
1.10 ปัญหาเกี่ยวกับแหล่งวิชาการ				
- ขาดแหล่งข้อมูล				
- ขาดเจ้าหน้าที่ส่งเสริม				
อื่นๆ (โปรดระบุ).....				
.....				
.....				
1.11 ปัญหาเกี่ยวกับภัยธรรมชาติ				
- น้ำท่วม				
- ฝนแล้ง				
- ลมพายุ				
- ศัตรูพืชระบาด				
อื่นๆ (โปรดระบุ).....				
.....				
.....				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับเผยแพร่เท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ในประโยชน์อื่นใด

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	ระดับของปัญหา			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี
2. ปัญหาด้านการเลี้ยงสัตว์และการประมง				
2.1 ปัญหาแหล่งเงินทุน				
2.2 ปัญหาเกี่ยวกับพันธุ์				
- พันธุ์สัตว์ไม่เพียงพอ				
- ราคาแพง				
- คุณภาพต่ำ				
อื่นๆ (โปรดระบุ).....				
.....				
.....				
2.3 ปัญหาเกี่ยวกับสถานที่				
- ขาดแหล่งน้ำ				
- การคมนาคมไม่สะดวก				
อื่นๆ (โปรดระบุ).....				
.....				
.....				
2.4 ปัญหาเกี่ยวกับอาหารสัตว์				
- ราคาแพง				
- คุณภาพต่ำ				
อื่นๆ (โปรดระบุ).....				
.....				
.....				
2.5 ปัญหาเกี่ยวกับโรคและการสุขาภิบาล				
- ขาดความรู้				
- ปัญหาโรคระบาด				
- ขาดยาป้องกันและกำจัด				
- ขาดแหล่งที่ปรึกษา				
อื่นๆ (โปรดระบุ).....				

เอกสารนี้เป็นเอกสารของกรมปศุสัตว์ห้ามการเผยแพร่เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ทำไปใช้ประโยชน์ทางการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	ระดับของปัญหา			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี
2.6 ปัญหาเกี่ยวกับแรงงาน - ขาดแรงงานในครัวเรือน - ขาดแรงงานรับจ้าง - ค่าจ้างแรงงานสูง - แรงงานหายาก อื่นๆ (โปรดระบุ).....				
2.7 ปัญหาเกี่ยวกับภัยธรรมชาติ - น้ำท่วม - ฝนแล้ง - ลมพายุ - โรคระบาด อื่นๆ (โปรดระบุ).....				
3. ปัญหาด้านการแปรรูปผลผลิตการเกษตรและการถนอมอาหาร 3.1 ปัญหาแหล่งเงินทุน				
3.2 ปัญหาเกี่ยวกับวัตถุดิบ - ไม่มีสถานที่จำหน่าย - ราคาแพง - คุณภาพต่ำ อื่นๆ (โปรดระบุ).....				
3.3 ปัญหาเกี่ยวกับแรงงาน - ขาดแรงงานในครัวเรือน				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้ ณ เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่ไปใช้ประโยชน์ในการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	ระดับของปัญหา			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี
- ขาดแรงงานรับจ้าง				
- ค่าจ้างแรงงานสูง				
- แรงงานหายาก				
อื่นๆ (โปรดระบุ).....				
.....				
.....				
3.4 ปัญหาเกี่ยวกับแหล่งวิชาการ				
- ขาดแหล่งข้อมูล				
- ขาดเจ้าหน้าที่ส่งเสริม				
อื่นๆ (โปรดระบุ).....				
.....				
.....				
4. ปัญหาด้านการใช้และการบำรุงรักษาเครื่องมือการเกษตร				
4.1 ขาดความรู้				
4.2 ราคาแพง				
4.3 คุณภาพต่ำ				
4.4 ไม่มีแหล่งซ่อม				
อื่นๆ (โปรดระบุ).....				
.....				
.....				
5. ปัญหาด้านการประคินธุ์และการผลิตเพื่อหารายได้พิเศษ				
5.1 ปัญหาแหล่งเงินทุน				
5.2 ปัญหาเกี่ยวกับวัตถุดิบ				
- ไม่มีสถานที่จำหน่าย				
- ราคาแพง				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	ระดับของปัญหา			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี
- คุณภาพต่ำ อื่นๆ (โปรดระบุ).....				
5.3 ปัญหาเกี่ยวกับแรงงาน - ขาดแรงงานในครัวเรือน - ขาดแรงงานรับจ้าง - ค่าจ้างแรงงานสูง - แรงงานหายาก อื่นๆ (โปรดระบุ).....				
5.4 ปัญหาเกี่ยวกับแหล่งวิชาการ - ขาดแหล่งข้อมูล - ขาดเจ้าหน้าที่ส่งเสริม อื่นๆ (โปรดระบุ).....				
6. ปัญหาด้านการตลาดและการธุรกิจการเกษตร 6.1 ขาดยานพาหนะในการขนส่ง 6.2 ขาดสถานที่จำหน่าย 6.3 ขาดพ่อค้าคนกลาง 6.4 ขาดความรู้ในการจัดการ 6.5 ขาดข้อมูลราคาสินค้า 6.6 ขาดการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อื่นๆ (โปรดระบุ).....				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับครูได้แจกเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ทำงัดไปใช้โดยไม่ขออนุญาต

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	ระดับของปัญหา			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี
7. ปัญหาด้านความรู้ความเข้าใจในการเป็นผู้นำ การเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน และการส่งเสริมเผยแพร่ความรู้ต่าง ๆ แก่ชุมชน				
7.1 ขาดความรู้ความเข้าใจการเป็นผู้นำ				
7.2 ขาดหลักวิธีการถ่ายทอดความรู้				
7.3 ขาดการติดต่อประสานงาน				
7.4 ขาดความสามัคคีของสมาชิก				
อื่นๆ (โปรดระบุ).....				
.....				
.....				
8. ปัญหาด้านการสงวนและรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม				
8.1 ขาดความรู้				
8.2 ขาดการจัดการ				
8.3 ขาดเจ้าหน้าที่ส่งเสริม				
อื่นๆ (โปรดระบุ).....				
.....				
.....				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 3. ความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร

รายการ	ระดับความต้องการฝึกอบรม			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ต้องการ
1. ความต้องการฝึกอบรมด้านการเพาะปลูกพืช				
1.1 พันธุ์พืช				
- การคัดเลือกพันธุ์				
- การเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์				
อื่นๆ (โปรดระบุ).....				
.....				
.....				
1.2 การเพาะเห็ด				
- การทำวัสดุเพาะ				
- การเพาะเลี้ยงเชื้อเห็ด				
- การป้องกันกำจัดโรคและศัตรูเห็ด				
- การเพาะเห็ดฟาง				
- การเพาะเห็ดนางฟ้า				
- การเพาะเห็ดในโรงเรือน				
อื่นๆ (โปรดระบุ).....				
.....				
.....				
1.3 การเตรียมการดำเนินการปลูกพืช				
- การคัดเลือกสถานที่				
- การเตรียมดิน				
อื่นๆ (โปรดระบุ).....				
.....				
.....				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	ระดับความต้องการฝึกอบรม			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ต้องการ
1.4 ความรู้เรื่องปุ๋ยในการปลูกพืช - การใช้ปุ๋ยอย่างถูกต้องและถูกวิธี - การผสมปุ๋ยใช้เอง อื่นๆ (โปรดระบุ).....				
1.5 การป้องกันและกำจัดศัตรูพืช - การป้องกันและกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน - การใช้สารเคมีให้ถูกต้องและปลอดภัย อื่นๆ (โปรดระบุ).....				
1.6 แหล่งน้ำ - วิธีการใช้น้ำอย่างประหยัด - ความต้องการน้ำของพืชแต่ละชนิด - การสร้างแหล่งเก็บน้ำ อื่นๆ (โปรดระบุ).....				
1.7 การเก็บรักษาผลผลิต - วิธีการเก็บเกี่ยว - การคัดขนาด - การบรรจุหีบห่อ อื่นๆ (โปรดระบุ).....				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	ระดับความต้องการฝึกอบรม			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ต้องการ
1.8 แรงงาน - การพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานการเลี้ยงสัตว์ - การพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานการปลูกพืช อื่นๆ (โปรดระบุ).....				
1.9 ภัยธรรมชาติ - การป้องกันพืชจากภัยธรรมชาติ - การฟื้นฟูพืชหลังเกิดภัยธรรมชาติ อื่นๆ (โปรดระบุ).....				
2. ความต้องการฝึกอบรมด้านการเลี้ยงสัตว์และการประมง 2.1 พันธุ์สัตว์ - พันธุ์สัตว์ปีก - พันธุ์สัตว์เล็ก - พันธุ์สัตว์ใหญ่ - พันธุ์สัตว์น้ำ อื่นๆ (โปรดระบุ).....				
2.2 อาหาร - อาหารและการให้อาหารสัตว์ปีก - อาหารและการให้อาหารสัตว์เล็ก - อาหารและการให้อาหารสัตว์ใหญ่ - อาหารและการให้อาหารสัตว์น้ำ				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับทำวิจัยเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	ระดับความต้องการฝึกอบรม			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ต้องการ
อื่นๆ (โปรดระบุ).....				
2.3 โรคและการสุขาภิบาล				
- การป้องกันโรคและการสุขาภิบาลสัตว์ปีก				
- การป้องกันโรคและการสุขาภิบาลสัตว์เล็ก				
- การป้องกันโรคและการสุขาภิบาลสัตว์ใหญ่				
- การป้องกันโรคและการสุขาภิบาลสัตว์น้ำ				
อื่นๆ (โปรดระบุ).....				
2.4 แหล่งน้ำ				
- วิธีการใช้น้ำอย่างประหยัด				
- การสร้างแหล่งเก็บน้ำ				
อื่นๆ (โปรดระบุ).....				
2.5 แรงงาน				
- การพัฒนาฝีมือแรงงานด้านการเลี้ยงสัตว์ปีก				
- การพัฒนาฝีมือแรงงานด้านการเลี้ยงสัตว์เล็ก				
- การพัฒนาฝีมือแรงงานด้านการเลี้ยงสัตว์ใหญ่				
- การพัฒนาฝีมือแรงงานด้านการเลี้ยงสัตว์น้ำ				
อื่นๆ (โปรดระบุ).....				
2.6 ภัยธรรมชาติ				
- การป้องกันสัตว์จากภัยธรรมชาติ				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้เพื่อการศึกษเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	ระดับความต้องการฝึกอบรม			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ต้องการ
อื่นๆ (โปรดระบุ).....				
3. ความต้องการฝึกอบรมด้านการแปรรูปผลผลิตการเกษตรและการถนอมอาหาร				
3.1 การผลิตซีอิ๊วขาวและเต้าเจี้ยว				
3.2 การทำถั่วลิสงคั่วจำหน่าย				
3.3 การทำไข่เค็ม				
3.4 การทำข้าวเกรียบปากและผลไม้				
อื่นๆ (โปรดระบุ).....				
4. ความต้องการฝึกอบรมด้านการใช้และการบำรุงรักษาเครื่องมือการเกษตร				
4.1 การใช้และการบำรุงรักษาเครื่องสูบน้ำ				
4.2 การใช้และการบำรุงรักษาเครื่องตัดหญ้า				
4.3 การใช้และการบำรุงรักษารถไถเดินตาม				
4.4 การใช้และการบำรุงรักษารถอีแต๋น				
อื่นๆ (โปรดระบุ).....				
5. ความต้องการฝึกอบรมด้านการประดิษฐ์และการผลิตเพื่อหารายได้พิเศษ				
5.1 การทำผลิตภัณฑ์จากผักตบชวา				
5.2 การทำผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่				
5.3 การทำผลิตภัณฑ์จากดอกไม้ประดิษฐ์				
5.4 การทำผลิตภัณฑ์จากเกล็ดปลา				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	ระดับความต้องการฝึกอบรม			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ต้องการ
อื่นๆ (โปรดระบุ).....				
6. ความต้องการฝึกอบรมด้านการตลาด และการ ธุรกิจการเกษตร				
6.1 หลักการตลาดและการดำเนินธุรกิจพืชผัก				
6.2 หลักการตลาดและการดำเนินธุรกิจไม้ผลและ ไม้ยืนต้น				
6.3 หลักการตลาดและการดำเนินธุรกิจข้าวและพืชไร่				
6.4 หลักการตลาดและการดำเนินธุรกิจไม้ดอกไม้ประดับ				
6.5 หลักการตลาดและการดำเนินธุรกิจสัตว์ปีก				
6.6 หลักการตลาดและการดำเนินธุรกิจสัตว์เล็ก				
6.7 หลักการตลาดและการดำเนินธุรกิจสัตว์ใหญ่				
6.8 หลักการตลาดและการดำเนินธุรกิจสัตว์น้ำ				
อื่นๆ (โปรดระบุ).....				
7. ความต้องการฝึกอบรมด้านความรู้ความเข้าใจ ในการเป็นผู้นำ การเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน และการส่งเสริมเผยแพร่ความรู้ต่างๆ แก่ชุมชน				
7.1 การพัฒนาบุคลิกภาพของผู้นำ				
7.2 หลักและวิธีการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร				
7.3 ชุมชนและทรัพย์สินสมบัติของชุมชน				
อื่นๆ (โปรดระบุ).....				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	ระดับความต้องการฝึกอบรม			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ต้องการ
8. ความต้องการฝึกอบรมด้านการสงวนและรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม				
8.1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม				
8.2 การกำจัดของเสียทางการเกษตร				
8.3 การนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด				
อื่นๆ (โปรดระบุ).....				
.....				
.....				

ตอนที่ 4 ความต้องการด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและเคหกิจเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรุงเทพมหานคร

1. ระยะเวลาที่สะดวกในการเข้ารับการฝึกอบรม

- 1 วัน 2 วัน 3 วัน 4 วัน 5 วัน
 6 วัน 7 วัน อื่นๆ (โปรดระบุ).....

2. วันที่สะดวกในการเข้ารับการฝึกอบรม

- วันราชการ (จันทร์ - ศุกร์) วันหยุดราชการ (เสาร์ - อาทิตย์)
 ทุกวัน

3. ช่วงเดือนที่ท่านสะดวกที่สุดในการเข้ารับการฝึกอบรม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- มกราคม กุมภาพันธ์
 มีนาคม เมษายน
 พฤษภาคม มิถุนายน
 กรกฎาคม สิงหาคม
 กันยายน ตุลาคม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พุทธจิกายน

 ธันวาคม

4. บริการที่ควรจัดขณะทำการฝึกอบรม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

 น้ำดื่ม

 อาหาร

 เอกสารประกอบคำบรรยาย

 ทักษะศึกษา

 อื่นๆ (โปรดระบุ).....

5. ในการฝึกอบรมต้องการให้เน้นหนัก

 ทฤษฎี

 ปฏิบัติ

 ทฤษฎีและปฏิบัติ

6. สถานที่ในการจัดฝึกอบรม

 สำนักงานเกษตรจังหวัดหรืออำเภอ

 วัดหรือสุเหร่า

 โรงเรียน

 บ้านของสมาชิก

 อื่น (โปรดระบุ).....

7. ขอรบเหตุผลที่ท่านต้องการฝึกอบรม

1.....

2.....

3.....

ประวัติผู้เขียน

นายบำรุง ศรีทองใส เกิดเมื่อวันที่ 1 เมษายน 2493 ที่จังหวัดพัทลุง สำเร็จการศึกษา
 ประโยควิชาชีพชั้นสูง จากวิทยาลัยเกษตรกรรมนครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2516 ส่งเสริมการ
 เกษตรและสหกรณ์บัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตร) จากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ปีการ
 ศึกษา 2526

ปี พ.ศ. 2519 เข้ารับราชการในตำแหน่งเจ้าพนักงานการเกษตร 2 สังกัดกรมส่งเสริม
 การเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประจำสำนักงานเกษตรอำเภอสามพราน จังหวัดนคร
 ปฐม ปี พ.ศ. 2526 ดำรงตำแหน่ง ผู้ช่วยเกษตรอำเภอเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ.
 2532 ดำรงตำแหน่ง เกษตรอำเภอป่าบอน จังหวัดพัทลุง ปี พ.ศ. 2535 และปัจจุบัน ดำรง
 ตำแหน่ง เกษตรอำเภอเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร

